

PHẠM CHÂN NHƯ
Cư sĩ Chánh Hiền

NÓI VỚI CHÍNH MÌNH

Tập 2

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

PHẠM CHÂN NHƯ
Cư sĩ Chánh Hiền

NÓI VỚI CHÍNH MÌNH

Tập 2

SÁCH BIỂU TẶNG

*Ta đến từ vô thủy
Ta về với vô chung
Vui bên dòng sinh tử
Xin lữ khách vui cùng
Ta người không đổi mặt
Giữa biển trời mênh mông ...*

PHẠM CHÂN NHƯ
(Cư sĩ: Chánh Hiền)

NÓI VỚI CHÍNH MÌNH

Tập 2

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

Lời Tựa

Có bao giờ chúng ta nhìn lại, khi chúng ta ra đời một hình hài vô danh không tên tuổi. Mẹ Cha đặt cho chiếc thân cái tên, theo năm tháng, chúng ta khoác lên cái thân này đủ thứ vai: nào là vai con, vai anh, vai em, vai người tình, vai cha, vai mẹ, vai ông bà rồi vai giám đốc, kỹ sư, v.v... Từ đó ta nhập vai luôn không biết vai nào mới thật là mình, mà mình là ai? Lỡ ai chạm vào những vai ấy rồi cũng giận, cũng hờn. Quên mình tự lúc nào không biết nên mới khổ mãi cho đến hôm nay. Nếu chúng ta nhớ *mình chỉ là diễn viên trong các vai ấy* thì chúng ta nào có khổ đau, chỉ cười thôi.

Chúng ta đến đây cũng chẳng ai mời, chúng ta ra đi lúc nào chính chúng ta còn không biết. Bao nước mắt vui buồn vào những vai diễn cuộc đời, nay cũng quá đủ.

Để thấy được ánh sao mai của buổi bình minh từ muôn thuở, sao bình yên cho đến ý niệm bình yên cũng không có. Từng giọt sương, từng hạt nắng, một áng mây, ... cũng đã có tự thuở nào.

Cung kính dâng đời một chút tâm tư.

Kính bút

Phạm Chân Như

(Cư sĩ: Chánh Hiền)

KHÔNG CÒN HIỂU BIẾT

Chúng ta đem mọi khả năng hiểu biết để học, cho đạt được sự không còn hiểu biết gì thêm trên mọi vấn đề cuộc đời. Đúng sai, vinh nhục, thiện ác, khổ đau, thiên đường, địa ngục, sống và chết.

Khi nào trong chúng ta học hỏi thấu suốt tường tận mọi nguyên nhân khổ đau và hạnh phúc, đối với những vấn đề cuộc đời, sẽ không còn làm cho ta lo âu sợ hãi, thì mọi sự hiểu biết đến đây cũng không còn. Vì những sự hiểu biết dùng để đối phó với những vấn đề cuộc đời. Lúc này những vấn đề trên không còn làm cho ta bận lòng. Ta đến với đời này để trải nghiệm, học thấu hết mọi nguyên nhân khổ đau, chứ không phải để khổ đau.

Khi chúng ta nhận biết hết mọi nguyên nhân khổ đau thì ta không còn làm những chiếc bóng công danh, sự nghiệp, được mất. Hết làm hết tưởng, hết mong, hết khổ.

Trong cuộc hành trình của đời người, biết bao nhiêu của cải, vui buồn, đã rơi theo mỗi khúc thăng trầm của đời mình, cuối cùng ta học được những gì qua cuộc hành trình của một đời người?

Bình yên vắng vẻ thanh tịnh. Nước mắt thôi rơi, nụ cười bình yên hiển lộ. Tâm thái nhẹ nhàng đi qua đời này như cuộc rong chơi, như những vai diễn trên sân khấu cuộc đời từ muôn thuở.

*Nhìn dòng sông an yên
Như dòng đời nào khác
Tâm bình yên an lạc
Hỏi người hỏi từ đâu...
Không có ta, ai buồn, ai khổ?
Không có ta, ai ngộ, ai mê?
Nay tìm lại
Ta tìm ta không có
Lúc đang buồn đang khổ
Có ta đâu!*

NHỚ LẠI

*Xin một lần nhớ đến Tâm thôi
Là sẽ hết buồn đau và tủi nhục
Mọi lo toan, khổ vui,... kết thúc
Vì tâm kia đâu phải thân này.
Mọi thống khổ từ thân mà có
Bao đời rồi chỉ khổ bởi thân thôi
Ngày tỉnh, đêm lo, để khổ một đời
Lo cho có để rồi mất hết.
Thân sinh ra, để lo, rồi để chết
Giá trị đời mình chỉ thế thôi sao?
Không những thế,
Mà bao đời rồi vẫn thế
Không biết từ đâu, ta có thân này.
Đến chẳng ai hay, đi nào ai biết
Chỉ biết là khổ quá, quá đi thôi.
Và như thế hết một đời như thế
Có bao giờ ngồi lại - hỏi từ đâu?
Cũng không rảnh thời gian đâu mà hỏi
Có một người biết hết vẫn chờ mong
Vì người ấy chẳng phải người,
Nên không biết.
Nên hỏi mình - Ai hỏi?
Bỗng thên thang...*

PHÁP TỐI THƯỢNG

Kính trên Thầy, Con được các bậc Hiền nhân chỉ dạy, trong các hạnh bổ thí, chỉ có bổ thí Pháp là tối thượng. Vậy xưa nay con nghiên cứu học hỏi từ trong kinh sách, nghe trên mạng, trực tiếp tham học với những bậc Hiền nhân. Con có đầy đủ kiến thức về Giáo pháp, con đem kiến thức ấy chia sẻ cho nhiều người, mọi người hoan hỷ quý mến con. Vậy có phải con đã bổ thí Pháp chưa ạ? Kính trên Thầy từ tâm chỉ dạy.

Thầy cười bình yên nhìn tôi, Thầy hỏi:

- Sáng nay con đến nhận tiền vay tại Ngân hàng con vui mừng cảm ơn nhân viên Ngân hàng. Vậy tiền mà con có được là của nhân viên ấy, hay là của Ngân hàng?
- Kính trên Thầy, là tiền của Ngân hàng ạ.

Thầy từ bi nhìn tôi, rồi đáp:

- Cũng vậy, con cũng chẳng có gì, con chỉ trao lại lời dạy của Thánh hiền cho người, sao gọi là bổ thí...!

Tôi cúi xuống tri ân Thầy. Vậy mà xưa nay tôi cứ ngỡ...

- Kính mong Thầy từ tâm mở bày phương tiện chỉ dạy cho con biết thế nào là Pháp thí tối thượng.

Thầy ngồi bình yên. Tiếng sóng vỗ trầm hùng hòa vào những cung bậc bên đồi dương, lúc trầm, lúc bổng.

- Con à, Pháp Tối Thượng là pháp không có người thuyết, cũng không có người nghe.

Như điệp khúc bên đồi dương

Như sóng vỗ ngàn đời

Như buồn, vui, được, mất

Như những cơn mưa vô tư

Như rừng xưa hỏi bao lần thay lá

Như áng mây chiều về nơi không xứ sở

Như hải triều bao đời có lúc nào mà không thuyết... Thầy trò mình đến đây và đi lúc nào cũng không biết. Có pháp nào để thí cho ai?

Uống trà đi con!

Hương trà thơm hòa trong sóng vỗ. Ánh nắng chiều còn đọng lại bên hiên. Bóng Thầy cũng mất, bóng con cũng không còn. Bình yên trong từng cơn sóng vỗ...

Ai nghe được tiếng hải triều

Ai nghe được hết bao điều thịnh suy

Pháp không pháp thuyết diệu kỳ

Pháp không người thuyết từ bi vô ngần

Pháp âm chẳng có xa gần

Chẳng trên chẳng dưới trong ngần Pháp âm ...

BƯỚC ĐỘC HÀNH

Ta đến đây một mình và chắc chắn ngày ta ra đi cũng một mình, với những bước độc hành, độc bộ. Đi vào những vấn đề cuộc đời cũng một mình. Vậy, độc hành là thực thể của ta.

Mong muốn đồng hành với ai đó, nếu có được cũng chỉ một đoạn thôi. Mà đoạn ấy cũng không thiếu buồn vui và nước mắt, từ những sự ích kỷ, muốn sở hữu, thương người, thường hại người, quản lý người theo cái cách của riêng mình. Làm cho người buồn khổ, phải rời xa ta trong nước mắt.

Đồng hành là để tôn trọng, tri ân người, chứ không phải quản lý, sở hữu, thuộc về, thì sự đồng hành ấy thật sự là hạnh phúc. Vì trong mỗi chúng ta đến với đời này đều có nghiệp nhân sai biệt. Tướng mạo cũng sai biệt. Sự sai biệt này đã nói lên tính độc lập mỗi cá nhân cần được tôn trọng.

Vì mỗi cá nhân chúng ta có mặt trong đời này, những thăng trầm của đời ta là một bài học để mà trải nghiệm, để thấy ra sự thật của đời người như giấc mộng mà an vui, chứ không phải để khổ đau.

Biết như vậy mỗi nhân duyên, hợp, tan, thuận duyên theo dòng chảy cuộc đời, như dòng sông từ thuở. Nước mắt thôi rơi, nụ cười an lạc. Đi qua đời này như cuộc rong chơi từ muôn thuở.

Vô tư như hạt nắng
Nhẹ nhàng như sương rơi
An yên như dòng suối
Lặng lẽ một đời người...

CON ĐƯỜNG

Đường ta đi qua.

Con đường vẫn đầy đủ những hoa thơm, cỏ lạ. Qua sông, qua suối, qua những đồng lúa mênh mông, qua những ruộng vườn xanh ngát. Đi qua những sỏi đá gập ghềnh. Và như thế ta cứ đi, để sớm về nhà, trước lúc hoàng hôn.

Rất nhiều người cùng đồng hành với ta trên con đường ấy. Chẳng có ai thắc mắc con đường có tự bao giờ. Bước chân đầu tiên là ai? Ai là bước chân cuối cùng? Cũng không một ai muốn sửa con đường, quanh co theo ý mình. Lúc nào cũng có người đi. Chỉ biết đi thôi... đi thôi...

Đường cũng chẳng biết ai đang đi. Lúc đi, cũng chẳng có ai nhớ đến đường. Không một ý niệm nào, chẳng ân nghĩa gì với nhau, nhưng có bao giờ rời nhau!

*Không đường, người bít lối
Không nhớ đường, người chẳng biết về đâu!
Đường không mong người nhớ
Chỉ mong người nhớ đường
Nhớ mình là Đại dương
Với muôn ngàn cơn sóng
Nhớ đường dài nghìn trùng
Là những dấu chân qua...*

CÁI SỪNG DỄ THƯƠNG

Nếu bỗng dung con mọc cái sừng, thì con rất là khủng khiếp. Nhưng nếu mọi người ai cũng có sừng thì con sẽ chăm sóc cái sừng của con thật nhiều màu sắc dễ thương hơn.

Nếu ai cũng sống từ Tâm, mình con có cái Tôi xuất hiện, con thật là khủng khiếp. Nhưng mọi người ai cũng có cái Tôi, thì con sẽ chăm sóc bảo vệ cái Tôi của con càng vững chắc hơn. Như khoe cái sừng vậy.

Như vậy, sự thấy biết của con, còn hạn hẹp trong sự so sánh. Con bảo vệ sự thấy biết ấy, như bảo vệ một chiếc sừng, thật là đáng thương. Khi trí thức của con còn hạn hẹp trong sự so sánh mà có được, làm sao gọi là trí tuệ? Trí tuệ không từ so sánh mà có, vượt ngoài ngu và trí, đúng-sai, mê-ngộ, vượt ngoài trí thức của loài người. Dung thông trong vạn loài. Không thuộc sở hữu của loài nào. Không một pháp môn hay phương pháp nào, học thuyết nào, thực hành để có được trí tuệ ấy.

Như âm vang của sóng vỗ, như khúc nhạc của rừng thông không nhằm đến ai. Chẳng có mục đích nào. Bốn loài đều nghe không một ý niệm, không biết tự bao giờ. Thầy và con như mây trời tan hợp. Thấy biết như vậy cũng không phải là trí tuệ. Cũng không có người thấy biết, thì có trí tuệ gì

đâu? Tự đã tròn đầy. Phải không con? Thôi khuya rồi Thầy đi nghỉ đây.

Cánh cửa phòng Thầy vừa khép. Con vừa tắt ngọn đèn. Trong bóng tối cũng chẳng thấy bóng con, mọi tri thức cũng không còn. Lúc này chợt nhận ra, xưa nay trên mọi nhân duyên, mọi vấn đề cuộc đời, đều có sự hiện diện của con. Trong bóng đêm này, bóng con còn không thấy. Nhưng rất rõ ràng, không gì là không biết, chẳng có bóng ai.

Cung kính tri ân Thầy...

ĐƯỢC MẤT

*Lo sợ điều gì đến với con
Ngày đêm lo sợ sẽ không còn
Những điều con có luôn sợ mất
Lo sợ ngày mai sẽ không còn.*

*Từ khi chưa có, con không sợ
Chỉ sợ từ khi, con có thôi
Trước lúc chưa gì, vẫn có con
Đến khi mất hết, con vẫn còn.*

*Những gì con được, để mà mất
Được mà không mất, được làm chi!
Nếu con không mất, làm sao được?
Mất là chân lý của Được thôi.*

*Nước mắt con rơi, vì đã mất
Nụ cười hạnh phúc, mới được rồi
Gần hết một đời là như thế
Như thế một đời, thế thôi sao?*

*Nhận ra muôn kiếp, chưa từng mất
Chẳng được vào đâu, mất vào đâu?
Cái gọi là Ta còn không có
Viết vội vài dòng chẳng biết ai*

*Muốn biết là ai đều không thể
Viết vội vài dòng chẳng biết ai ...*

VÀI DÒNG CỦA THẦY TÔI

“Con có bao giờ thấu hết nỗi đau của chúng sinh? Trong chiến tranh, tương tàn, máu đổ, những tham lam, hận thù, đổ kỵ từng ngày xảy ra với nhân sinh, khi chưa kịp học được điều thiện lành thì mạng sống đã không còn. Thầy biết con nghèo không có tiền giúp đỡ, nhưng một chút tình thương chia sẻ đến người cũng không có sao con? Trong khi con đủ duyên được gặp những bậc Hiền nhân, Thánh đức, đồng hành với con, mà sao con vẫn chưa thương được chính mình. Đến nay tâm hận thù đổ kỵ vẫn còn trong con khi đối diện với đời, với người. Sống giữa vô thường như vậy, được học pháp thiện lành, đến nay con vẫn chưa yên. Bất hạnh lắm chứ, phải không con? Thầy biết các con học những điều đạo lý, thường để thể hiện với nhau với đời, để mong đời công nhận, đến khi gặp điều bất lợi cho mình, thì ứng xử theo lối cũ đường xưa. Mỗi lần có duyên về thăm Thầy thì các con than phiền bao nhiêu nỗi khổ của các con và thân quyến mình. Còn sự thống khổ của nhân sinh gấp ngàn lần, các con chưa từng nhắc đến. Tâm nhỏ nhoi như vậy, sao học được đạo lớn, phải không con?

Nay tuổi Thầy cũng đã xế chiều, Thầy mãi trách mình không đủ phước trí để chia sẻ lời dạy của những bậc Hiền nhân cho các con lĩnh hội

được. Thầy tẻ quá nên các con mới lang thang như vậy.

Vài dòng cho các con sau mỗi hoàng hôn đi qua ở tuổi xế chiều. Thầy mong các con gặp những bậc Hiền nhân trí đức đồng hành với các con. Đó là tâm nguyện của Thầy”.

Vào phòng Thầy, nghe hương trà thơm. Biết Thầy vẫn ngồi bên mái hiên như bao ngày. Đọc vài dòng Thầy viết cho các con trong không gian yên lặng, lòng tôi trĩu nặng. Biết có còn được mấy hoàng hôn.

Tôi đến quỳ dưới chân Thầy. Thầy cười, *uống trà đi con. Thầy không có gì cho con, chỉ có một hương trà. Từng hạt, từng hạt sương mai, rõ ràng từng hạt...*

THẾ À

Cổ nhân chỉ biết “Thế à!”

Còn ta thắc mắc chuyện xa, chuyện gần.

Một đời cứ mãi băng khuâng

Tại sao như thế?

Chuyện gần, chuyện xa.

Hỏi người, ai biết, hôm qua?

Hôm nay ai biết?

Chuyện xa chuyện gần.

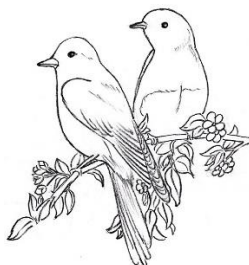
Vọng về một tiếng chuông ngân.

Trăng trong mây bạc chẳng gần, chẳng xa.

Cổ nhân xưa chỉ “Thế à!”

Ngàn năm hai chữ **Thế à** ngàn năm ...

... **Thế à!**

HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM

Chúng ta đến với quý Ngài, xem quý Ngài như một hợp đồng bảo hiểm cho chúng ta trong đời này. Một đời chỉ mong được che chở bảo vệ. Thật đáng thương cho chúng ta, chỉ biết nương tựa cầu xin hết một đời. Mục đích của bậc Thánh hiền sẽ không giúp cho ta thỏa mãn lòng tham, cầu mong, muốn được. Quý ngài sẽ không làm điều đó.

Nhìn lại cách sống của mỗi chúng ta, có giá trị gì cho đời, cho người, để quý Ngài phải có nhiệm vụ bảo vệ hay ban phát cho chúng ta điều gì? Đặt mình ở vị trí nào, để quý Ngài có trách nhiệm phải thực hiện những điều chúng ta mong muốn chứ!

Thật là bất kính. Hết một đời như thế, biến quý Ngài thành những người bảo vệ không lương. Quý Ngài là bậc tôn quý, là ánh sáng trong đêm cho chúng ta đang lạc bước, trong rừng vô minh, hận thù, cố chấp. Là ngọn đèn cho ta định hướng lại đời mình. Tìm lại quê hương nơi chân thường tĩnh lặng. Nơi vắng bóng mọi khổ đau, ràng buộc. Cội nguồn của muôn loài bình yên thanh tịnh...

*Xin nhớ lại đời mình
Như rừng nhớ ngàn xưa
Nhớ mình là hạt mưa
Từ mây trời đọng lại
Như đã từng đợi chờ
Ánh trăng vàng trong mơ...*

DIỄN THÔI MÀ

Hữu duyên thân này có mặt, lại hình thành lên cái Tôi ảo tưởng của thân vô tri này, có cái của tôi kẹt trong thân này, rồi ở trong thân này. Lặn độn vì thân này, trải qua không biết bao nhiêu nỗi khổ. Sinh ra những lo sợ: sợ đói, sợ nghèo, sợ ốm đau bệnh tật. Sợ xấu, sợ già và sợ chết.

Những điều ta lo sợ ấy, vẫn thứ tự, từ từ đến với ta, không trừ một ai, khi ta đã vào ở trong thân này. Sau đó, chỉ nhớ thân này, chấp thân này là mình, rồi tạo ra không biết bao nhiêu nỗi khổ cho người, cho đời. Không biết mình là ai?

*Qua thăng trầm khổ đau vinh nhục,
Bỗng dưng ta nhận lại quê hương.*

Đã quên Tâm này từ thuở. Tâm hiển lộ nơi thân này, năng sinh vạn loài chúng sinh không mục đích gì, như lá trên cây, lá rụng, chồi non, vô ngại. Tâm ấy an yên chưa từng sinh tử. Mọi khổ đau, lo âu, sợ hãi của thân này, dù như thế nào cũng không ảnh hưởng gì đến Tâm này, thì mọi khổ đau, ràng buộc, lo âu, sợ hãi liền chấm dứt. An yên, không sinh, không tử.

Một pháp thể khinh an chẳng có Ta, Người.

*Bỗng dưng ta nhớ lại
Ta không phải là người
Là diễn viên, vai diễn*

*Trong sân khấu đời người
Diễn xong rồi lại thôi
Áo người vừa buông xuống
Ta không phải là người
Màng nhung vừa khép lại
Ta cười mãi không thôi
Vui buồn trong vai diễn
Phôi phai một kiếp người...*

HỢP TAN

Trong cuộc đời này, ta có duyên có mặt, được sống với những người quanh ta, yêu thương và không thích ta cũng đã lìa xa ta. Như ta cũng từ từ lìa xa với những gì đang có mà ta không hề hay biết. *Biết trước để được bình yên. Biết trước để mà chấp nhận. Biết trước để mà yêu thương.* Đến để mà đi. Có để mà mất. Sum họp để chia ly. Sinh ra để mà tử.

Có một thực thể chẳng phải là người, sinh ra mọi vấn đề, biết hết mọi vấn đề. Luôn hiện hữu không tên tuổi, chưa từng sinh ra, cũng chưa từng tử đi. Là chúng nhân từ muôn thuở. Là cội nguồn mà chúng ta bỏ quên từ thuở nào.

*Chỉ nhớ lại thôi
Khổ đau chấm dứt,
Phiền não rụng rơi
Cười mãi không thôi
Một lần nhớ lại
Chẳng người nhớ lại
Chẳng kẻ quên đi
Yên nguyên từ thuở
Nước chảy về nguồn
Mây trôi vô xứ
Sao hỏi về đâu.
Sao hỏi về đâu... ?*

BIẾT VÀ CHƯA BIẾT

*Khi chưa biết
Con khổ đau với đời
Khi biết rồi
Đời sẽ bình yên với con.
Con cũng không lìa đời
Đời cũng không lìa con
Xưa nay là như thế
Có con là có đời
Không còn đời, con cũng mất
Vì đời chẳng nhớ con.
Có ai biết đời người
Tự bao giờ là thế?
Vui buồn ta cứ kệ
Bước từng bước thanh thoi.
Ngàn năm trong bước ấy
Con cũng chẳng nhớ đời
Bước sanh và bước tử
Ai người bước thanh thoi?
Không sanh cùng không tử
Ai người bước thanh thoi ...*

KHÔNG NGUYỆN VẮNG SANH

Bao đời rồi con không nguyện được vắng sanh. Xin ở lại cùng chư Thánh đức nơi cõi này. Đức Thích Ca Mâu Ni cũng thành tựu đạo nghiệp nơi cõi này. Ba đời chư Tổ sư, chư Hiền thánh tăng cũng viên mãn công hạnh nơi cõi này.

Đó là gương hạnh của quý Ngài cho chúng ta biết nơi này cũng hội đủ mọi nhân duyên thăng trầm, thuận nghịch, để chúng sanh thành tựu đạo nghiệp. Nên, con nguyện mãi nơi cõi này, cung kính học theo hạnh nguyện quý Ngài mãi nơi cõi này cho đến ngày viên mãn. Là tâm nguyện của chúng con.

Con xin cung kính trên Thầy từ tâm chúng mình cho con mãi được học theo gương hạnh của quý Ngài.

*Gương hạnh của Thầy cung kính vạn loài
Kính trong muôn hạnh từ hòa yêu thương.
Ngàn xưa trên mọi nẻo đường
Bước chưa từng bước,
Quê hương đang là ...*

MÃI CHƯA XONG

Mọi việc vẫn chưa xong
Mong cầu chưa toại nguyện
Một ngày lại qua mau
Trăn trở với bao điều.
Hoàng hôn vừa buông xuống
Đêm về ta phải ngủ
Phải ngủ sau một ngày
Một ngày vẫn chưa xong.
Đời người cũng như thế
Trăn trở hết một đời
Hoàng hôn vừa buông xuống
Sáu mươi năm một đời.
Một đời vẫn chưa xong
Biết đời phải kết thúc
Kết thúc lúc chưa xong
Hãy xong với không xong
Bình yên như dòng sông
Chảy hoài từ muôn thuở
Chảy hoài mãi không xong ...

CÚI XUỐNG

Mưa rơi vô tư không phân biệt. Mưa xuống từ nơi biên cả, núi rừng, nhưng dòng nước ấy vẫn chảy về vùng thấp nhất. Những phù sa, cũng tự xuôi về nơi thấp ấy cho cây lá xanh tươi.

Tách trà cũng vậy, em để vị trí chiếc tách trà thấp hơn, mới chứa được nước và tinh chất của trà, hương trà thơm ngào ngạt từ muôn thuở.

Làm người cũng vậy, những pháp lành từ những bậc Hiền nhân chỉ dạy, như những cơn mưa vô tư, chỉ tụ về nơi người biết cúi xuống khiêm hạ, từ tốn, cung kính, tri ân mọi nhân duyên thuận nghịch. Cúi xuống để nuôi lớn đức hạnh của mình. Nơi tích chứa bao điều hạnh phúc, nơi bình yên nhất, vắng bóng mọi ân oán, hận thù cao ngạo. Nơi ta và em không còn phân biệt, chỉ một hương trà, chẳng thấy bóng nhau...

*Tà áo trắng
Thơm hoài hương mùa hạ.
Cuối đường xưa,
Hạ trắng.
Cuối đường xưa ...*

TỪ THIỆN

Chị tôi, trước đây cũng là người giàu có trong làng, ai cũng biết đến danh tiếng, nhất là bạn bè của Chị trong giới thượng lưu. Sau khi Anh rể của tôi bị ung thư phổi và tai biến, phải bán hết tài sản lo chạy chữa bệnh cho Anh. Cuối cùng, tài sản không còn, Anh cũng qua đời, lìa xa Chị và các con, trước sự chi phối của vô thường.

Từ đó Chị tôi muốn phòng trọ, sống trong cảnh khó khăn, nghèo khổ.

Một hôm, có đoàn từ thiện về khu nhà trọ nơi Chị ở phát gạo. Chị tôi vui mừng đi nhận năm ký (5kg) gạo và một ít dầu ăn, đoàn từ thiện buộc phải chụp hình để làm chứng. Sau đó vài ngày hình ảnh Chị tôi nhận gạo của đoàn từ thiện được đăng lên mạng xã hội. Chị tôi mặc cảm, đi ra không dám nhìn thẳng mặt người. Nhận năm ký gạo, chị nhận cả nỗi đau và bất hạnh của người khi nghèo khổ, cũng là bằng chứng cho danh thơm của đoàn từ thiện.

Lâu nay Tôi cứ ngỡ mình là người thiện lành trong sạch, đi đâu tôi cũng hô hào chụp ảnh, quay phim những người cùng khổ, trong những chuyến từ thiện. Đăng lên để đánh bóng danh thơm của mình. Không một chút từ bi, nhẫn tâm trên nỗi khổ của người. Trong đó có nỗi khổ của Chị tôi.

Vài dòng này như một lời sám hối, em cung kính gửi đến Chị, Em đã sai rồi.

Sáng nay, em về quỳ dưới chân Thầy, được Người dạy: “Tù thiện là tu hành rõ được tâm này, từ tâm, vô ngã, đối với nhân sinh, lòng từ bi thương lên tất cả. Dem lòng từ bi ấy đánh thức tâm thiện lành của chúng sinh. Không gieo những ác nhân trong đời hiện tại. Bố thí bằng cả tấm lòng cung kính chúng sinh con ạ.”

Cung kính trên Thầy từ bi chỉ dạy. Bao năm qua con làm từ thiện, mong có được danh thơm cho mình. Mà cũng là lúc con tạo những ác nhân trên nỗi khổ của người mà con không biết. Con xin thành tâm sám hối...

Thầy ngồi bình yên nhìn tôi, Thầy chỉ dạy: “Người đã hoan hỷ tạo cho con gieo được nhân lành mà nhận món quà ấy, con phải cúi đầu tri ân cung kính cuộc đời này chứ con.”

Thầy cười bình yên.

Tôi chấp tay cúi tạ bao giờ...

KHO BÁU

Phàm càng hiếm hoi thì càng quý giá, mà lại khó tìm. Cũng vậy, người sân si thô lỗ quá nhiều. Bỗng nhiên ta có duyên gặp được người hiền đức như gặp kho báu. Quý giá vô cùng. Gần gũi, thân cận, học hỏi quý Ngài. Từ lâu ta là cây gai trong mắt mọi người, nên mọi người đều muốn nhổ bỏ đi. Ta được sự hướng dẫn học hỏi với người trí tuệ, ta có thể thành một bông hoa Đức Hạnh trong lòng mọi người.

*Mỗi cá nhân ta, ai cũng có thể mà...
Sao ta cứ mãi làm cho ta không thể?
Sao không là Đại dương
Mà cứ mãi với những con thuyền?
Thầy là Đại dương
Chứa chan bao vị mặn
Con mãi thích ngọt ngào
Con chỉ là dòng sông.
Thầy chứa cả ngàn sông
Con vài dòng suối nhỏ
Con vẫn mãi xuôi dòng
Thầy muôn thuở vẫn chờ Sông ...*

DÂU BỄ

*Cuộc đời nói về Tôi
Đến nay vẫn chưa xong
Tôi nói về cuộc đời,
Không làm sao nói hết
Bao đời rồi như thế.
Như thế bao đời rồi, không biết mệt.
Vẫn bao đời, đời kết thúc lúc chưa xong
Hết một đời tôi cũng chỉ có ước mong
Mong muốn mãi, hết một đời không thể
Đã không thể, mãi mong là có thể
Nên đời thành dâu bể mãi chờ mong ...*

PHẢI THƯƠNG THÔI

Phải thương chứ con! Vì *họ sinh ra và lớn lên trong môi trường không một chút tình thương*. Tai của họ, chưa bao giờ nghe được một lời nói dịu dàng, ái ngữ, một cử chỉ yêu thương, từ tốn. Chưa có duyên được gặp những bậc Hiền nhân, thường nhận lỗi về mình với tâm khiêm nhường để người vui, mình cũng vui. Lòng từ bi của bậc Hiền nhân biết nghĩ và quan tâm đến vui buồn được mất của người. Làm sao họ có được đầy đủ phúc duyên như con, có được môi trường thiện lành được tu, được học.

Họ chỉ sống trong một môi trường ích kỷ, sân si, tham lam, nóng giận, thô lỗ,... chỉ muốn hơn người. Nơi một môi trường như vậy, họ đã bị tổn thương từ bên trong tâm thức, thì làm sao họ có được lời từ ái, đức hạnh. Họ rất xa lạ với lời nói dịu dàng, ái ngữ, thì làm sao họ có được tâm bao dung, độ lượng. Họ đáng thương lắm con à.

Đừng giận những người như thế nha con. Người cần có một tình yêu thương và được tôn trọng. Từ lòng bi mẫn của con, tình thương của con phải lớn hơn mới có thể làm vơi đi sự bất hạnh của người. Chắc chắn con cảm hóa được người bằng lòng từ bi, yêu thương, không ngăn ngại của con. Và đó cũng là Tâm nguyện của những bậc Hiền nhân phải không con?

Nghe lời Thầy chỉ dạy mới thấy gần hết một đời, con cứ mãi trách người thô lỗ, sân si. Không một chút tình thương, mà còn thường sân si, đối lại. Con nào khác chi người.

Cung kính tri ân Thầy.

*“Chỉ biết trách, nên đời không còn cách
Hết trách rồi ngàn cách để yêu thương.”*

MỘT CÔI ĐI VỀ

Muốn được giàu có, bình yên, an vui, và giải thoát. Ai trong chúng ta cũng thường mong muốn như vậy, nên gặt hết một đời tìm đủ mọi cách, mọi phương pháp tốt nhất, để có được điều mà chúng ta thường mong muốn, cho dù phải lẽ lạy, phải cầu xin khắp nơi, khắp chốn. Nghe chỗ nào linh thiêng, ban cho sự bình yên hay phúc lành gì đó, cảnh giới an lành nào đó ở ngày mai đây hứa hẹn.

Với khát vọng mong muốn như vậy đang đốt cháy trong chúng ta từng ngày, từng giờ. Dù ngay lúc này đây ta được đối diện với Đức Phật, sống trong quốc độ của Ngài, cùng đồng hành với bậc Hiền Nhân, Thánh Đức, song ta vẫn không đủ niềm tin, vẫn chối bỏ quý Ngài. Vẫn cầu mong về một cõi xa xôi, về một nơi khác. Nơi đó là một Thiên Đường hay Cực Lạc đang còn phía trước. Một đời như thế! Thật đáng thương cho ta có một đời như vậy.

Thật vậy, chúng ta đang có cuộc đời như vậy. Một đời cầu mong, một đời muốn được, chám hết một đời, mong muốn vẫn chưa xong. Thật ngớ ngẩn bao đời rồi như vậy, và đời này cũng như vậy.

Sự thật hiện hữu bây giờ nào có Ta đâu? Không có Ta, hỏi ai cầu? Ai muốn...? Ai cầu về đâu? Ai muốn được điều gì?

Không có Ta, không còn chỗ được. Một cõi
bình yên chẳng có bóng mình. Chẳng thấy thiên
đường, chẳng vương địa ngục. Ở ngay bây giờ, chỉ
không có Ta thôi.

*Một đời bình yên
Một cõi Ta về
Không còn Ta nữa
Ngàn đời bình yên ...*

ĐỜI NÀO CỦA TA

Khi mới chào đời ta ở nơi này, khi lớn lên ta lại ở nơi khác. Trong cuộc mưu sinh ta thay đổi mua, bán, không biết bao nhiêu căn nhà, kể cả những nơi mà ta đã tạm trú hay định cư. Theo duyên mà đi hay ở. Chia tay không biết bao nhiêu căn nhà trong đó có phòng trọ, nhà tranh, nhà ngói, nhà lầu... tùy thuộc vào mỗi giai đoạn cuộc đời. Những căn nhà ta đã từng bỏ lại, hình tượng mỗi căn nhà khác nhau, nhưng người chủ sử dụng qua những căn nhà ấy không khác.

Cũng như vậy, vì hình tượng của người không giống những căn nhà. Chủ, không phải là nhà, chỉ là người sử dụng những căn nhà thôi.

Cũng như thế, trong chiều dài sanh tử đến nay, ta đã đi qua không biết bao nhiêu thân trong vạn loài, đều để lại không biết bao thân xác của ta, tài sản, thân quyến, những yêu thương, hận thù, đồ kỵ, kể cả máu và nước mắt. Nay cũng quá đủ cho chúng ta nhìn lại những khổ đau như thế trong chiều dài vô minh làm nhận. Nhà nào là nhà của mình? Thân nào là thân của mình trong hằng sa số kiếp như vậy?

Sinh tâm sở hữu nắm giữ, tạo không biết bao nhiêu nỗi khổ cho đời, cho người. Vì cái Tôi và cái của Tôi, bao đời rồi trong khổ đau, máu và nước

mắt đã đổ xuống cho sự làm nhận này. Đánh mắt mình trải qua hằng hà sa số kiếp.

Mỗi lần sinh tử, chấp thân là mình, rồi lại bỏ đi, sinh thân khác cũng là của mình. Khác nào ta đi qua những căn nhà, căn nhà nào cũng nhận *nhà là mình*, quên mất *mình không phải là nhà*, mà *mình là người sử dụng nhà*. Nếu không nhờ ơn Thánh Đức hóa thân vào đời đập vỡ căn nhà vô minh làm nhận, tỉnh thức được hằng hà sa số thân chẳng phải của mình. Đến đây ta như vừa tỉnh cơn mê.

*Trăng tâm hiển lộ
Tĩnh mộng ngàn năm,
Sân si vắng bóng
Thiện ác không còn
Trắng vàng tịch chiếu
Ngàn đời an yên
Tam tạng không còn
Niết bàn chẳng thấy
Ngàn đời an yên ...*

THÔI ĐỪNG XÉT NỮA

Ta nhận xét bất kỳ hiện tượng nào, đều không đúng. Thôi đừng nhận xét nữa. Một cánh hoa hồng đang lung linh khoe sắc. Nhận xét của ta là hoa ấy rất đẹp. Sai rồi, vài hôm sau hoa ấy sẽ héo tàn. Nhận xét cây mai của mùa Đông trơ cành, trụi lá. Cũng sai rồi, xuân về cánh mai vàng lung linh khoe sắc.

Hiện tại người này xấu xa, độc ác, thô lỗ. Cũng sai rồi, ngày mai kết quả của tâm xấu xa đó, sẽ dạy họ trở thành người đức hạnh, từ bi, khiêm cung, từ ái. Đòi người sẽ đổi thay qua những thăng trầm từ nhân xưa mà quả nay hiển lộ. Thăng trầm không cố định, vậy nên chúng ta nhìn đời, bằng những định kiến của mình cố định trên một vấn đề, thì sẽ không bao giờ đúng cả.

Mình định hướng về cuộc đời của mình trong tương lai còn chưa đúng. Vậy gần hết một đời cứ mãi xét đoán mọi người trên những nhân duyên thuận, nghịch. Làm khổ đời, rồi lại khổ mình. Thật là ngớ ngẩn.

Bao đời rồi cũng vậy, đời này cũng vậy. Vẫn nghiệp cũ đường xưa, cứ mãi thăng trầm, rồi đi cầu xin cứu khổ. Gặp bậc Thánh Hiền hướng dẫn con đường thoát mọi khổ đau, từ những pháp thiện lành.

*Được học pháp lành,
Về hành pháp ác.*

Ác quả bủa vây, khổ đau chi phối từng giờ, lập nhân nơi ác pháp quá sâu, nên lòng tin nơi thiện pháp khó mà thành tựu. Như bát cơm Chánh Pháp của đức Mục Kiền Liên dâng lên cho mẹ, hóa thành than lửa, mẹ không dùng được. Nào khác gì ta! Pháp bảo dâng cho ta, ta nào dùng được. Nên mãi hành ác pháp trong hiện tại, chắc chắn trong tương lai đầy những bước khổ đau.

Thật đáng thương cho ta gặp được bậc Hiền Nhân. Học những pháp lành mà không dụng được là vậy.

*Phải đủ hùng lực, nhìn rõ nguyên nhân
Thoát khỏi mê trần, trầm luân sanh tử
Lập nhân vững chắc, thân cận Thánh Hiền
Xa lìa ác pháp, thiện pháp tin hành
Hoa thơm đức hạnh
Về lại quê hương
Chon nguyên tĩnh lặng...*

NÀO CÓ GÌ?

Ta có là gì đâu
Sao cứ bảo là gì?
Thật không có, cứ bảo rằng là có
Ôm đau thương. Một đời lấy bỏ
Ta đến với đời này, đâu thật có gì đâu!
Lúc chưa có, sao bình yên đến vậy
Có được rồi, có hạnh phúc thật sao.
Lúc đang có, lại lo âu sợ mất
Khổ vô cùng lúc thực mất
Quá đau thương.
Bước lang thang trên mọi nẻo đường
Như tìm lại những gì đã mất
Hết một đời, một đời tất bật
Lại hết một đời, tất bật với đau thương.
Đường em đi qua
Ta nhạt cánh vô thường
Chưa kịp tặng em.
Vô thường không gặp được
Ta mãi tìm em trong chân thường tĩnh lặng
Ngắm vô thường khoe sắc mãi lung linh.
Cuối trời xa cánh Nhạn mãi yên bình
Soi bóng nước trắng vàng từ muôn thuở.
Trắng và sông bao đời không duyên nợ
Ngại ngừng gì.
Từ thuở khúc sông quê ...

CHỈ THỂ THÔI

Nếu chưa biết được nguyên nhân, thì không thể nào chữa lành được bệnh.

Cũng vậy, nếu không rõ được nguyên nhân, thì xả bỏ phiền não, khổ đau, ngàn đời không thể được. Khi gặp thuận duyên thì pháp lành tuôn ra như Bồ Tát. Gặp nghịch duyên rồi ác pháp cũng như mưa.

Người trí tuệ thấy mình trong tất cả, việc cuộc đời chẳng phải việc của Ta.

Việc ngàn đời như một cánh hoa,

Mãi nở, mãi tàn, như buồn vui... nào khác.

Không có đâu!

Chẳng có gì là Ta hết. Lúc ta trách giận người, tìm người giận chẳng thấy đâu. Tìm Ta cũng không. Vậy, ai đang giận?

Gần hết một đời, mãi tưởng có Ta

Nên mới khổ, muôn đời là như vậy.

Có Ta, thì có người lập nhân, có người thọ quả. Không có Ta, ai là người lập nhân thì quả cũng không còn. Từ nơi cái Tôi ảo tưởng yếu đuối này mà có nhân, có quả, không có Tôi nhân quả bám vào đâu. Chỉ vậy thôi. Chẳng có pháp môn nào.

HÃY CHỌN CHO MÌNH

Tâm ta bình yên thì trong giao tiếp rất nhẹ nhàng, lời nói hiền lành, từ tốn, khiêm hạ, khiến cho người nghe được bình yên qua mỗi lần tiếp xúc. Ít có phân bua, phản nản điều gì. Tâm không chứa chấp phiền não khổ đau, vắng vẻ thanh tịnh.

Ai trong chúng ta cũng ước mơ có được một tâm thái bình yên, hạnh phúc như vậy. Tâm thái nhẹ nhàng, bình yên, từ dung, độ lượng có công năng chuyển hóa Tâm người. Trong mỗi chúng ta ai cũng có sẵn. Chỉ đem ra sử dụng với đời, với người thôi, không tốn kém về tài chính hay thời gian gì cả, không cần phải tu hành, sửa chữa gì, chỉ thay đổi cái nhìn cuộc đời và cách ứng xử thôi. Nếu là người hiểu biết, phải biết rõ như vậy.

Gần hết một đời thăng trầm, khổ đau như vậy, sao gọi là trí tuệ hiểu biết chứ. Có ai cảm chúng ta từ bi, yêu thương, nói lời từ ái, đức hạnh đâu? Bao năm rồi đi lễ lạy cầu xin cho con bớt khổ, xin người hiểu con, trong khi con chẳng hiểu gì ở nơi người, nên mới làm cho người khổ đau, qua những lần đối diện với mình. Thật ngớ ngẩn! Cuộc đời xưa nay luôn bình yên. Vì tâm ta không bình yên nên đời thành điên đảo. Gốc từ cái Tôi nhỏ bé này...

Vài dòng tôi viết cho tôi

Bỗng tôi nhớ lại chính tôi là người ...

CẦU XIN Ở ĐÂU

Thấy người kém hơn mình, thì ta thương yêu mà giúp đỡ. Thấy người giỏi hơn mình, thì ta cung kính mà học hỏi. Những bậc Hiền Nhân, tất cả thời gian của quý Ngài, thường nghĩ đến nỗi khổ đau và phiền não của người, thương yêu mà giúp đỡ. Khi nỗi khổ đến với quý Ngài, từ những xúc phạm, mất mát tài sản, tổn thương danh dự, quý Ngài thường lặng lẽ, đối diện, nhìn lại nỗi khổ của nhân sinh gấp ngàn lần so với nỗi khổ hiện tại của mình, các Ngài không phàn nàn mà lặng lẽ vượt qua như một sự trải nghiệm của đời mình. Các Ngài lấy đó làm chất liệu, nuôi lớn lòng từ bi, đức hạnh, nên được chúng sinh cung kính, gọi là bậc Hiền Nhân. Còn chúng ta cũng có đủ những đức tính như quý Ngài, đức tính ấy đang có sẵn trong ta mà chúng ta không sử dụng.

Chúng ta đấu tranh trong ân oán, hận thù, đố kỵ, tiếp tục lập ác nhân trên ác quả của mình, của người. Trong khi đó là những món nợ mà ta đã gieo cho đời, cho người, trong quá khứ. Bây giờ ta không hoan hỷ thọ ác quả, lại làm khổ đời, khổ người thêm một lần nữa. Đến bao giờ nước mắt mới thôi rơi?

Trong khi những khổ đau đến với quý Ngài, xem như một cơ hội để nuôi lớn lòng từ bi và đức hạnh của mình. Còn chúng ta đó cũng là cơ hội

nuôi lớn tâm hận thù, đổ kỵ. Thật đáng thương cho một đời tu tập.

Chúng ta thường thấy mình là người hiểu biết rõ được đạo lý uyên thâm. Chúng ta thiếu kinh nghiệm làm nên đức hạnh, mà dư kinh nghiệm làm nên hận thù đổ kỵ. Một đời chúng ta thường đi học những pháp lành, mà hành pháp ác, lại mong đời công nhận là bậc Thiện nhân. Thật là khó hiểu!

Những ngày con về bên Thầy, được Thầy thương chúng con mà chỉ dạy, kịp nhận ra trong mỗi chúng con có đầy đủ những đức tính của bậc Hiền nhân. Không phải cầu xin đâu cả. Thường tỉnh giác tin sâu chánh pháp, học điều trí tuệ, đức hạnh, khiêm nhường, nói lời từ ái, nguyện học theo gương hạnh của quý Ngài.

Thầy cười bình yên nhìn chúng tôi, Thầy dạy:

- Chỉ thế thôi con. Chỉ thay đổi cái nhìn cuộc đời và cách ứng xử của mình, con sẽ được an vui và đời cũng an vui phải không con?

Chúng con xin cung kính tri ân Thầy! Tri ân duyên xưa chúng con có gieo một chút duyên lành trong thiện pháp...

THẦY LÀ HẠT MƯA

Các con xa cách Thánh
Thầy mới hiện phàm phu
Các con muốn khôn ngoan
Thầy hiện làm ngu dại
Con tự cao, tự đại
Thầy hiện kẻ khiêm cung
Các con thiếu bao dung
Thầy hiền lành từ ái
Các con thường sai trái
Thầy đức độ từ dung
Con tự ái, lạnh lùng
Thầy từ bi, ái ngữ
Con sân si, giận dữ
Thầy nhận lỗi về mình
Khi con được bình yên
Thầy từ tâm dạy dỗ
Khi con là bến đỗ
Thầy lặng lẽ bình yên
Con đi khắp mọi miền
Thầy vàng trắng soi bóng
Con là dòng sông rộng
Thầy là biển mênh mông
Con là những dòng sông
Luôn xuôi dòng về biển
Từ nay con là biển

*Thầy vẫn ở trong con
Những cơn mưa mãi còn
Xanh đời vui biển cả
Không có gì làm lạ
Biển từ những hạt mưa ...*

TIN ĐI CON

Khi nào chúng con thật sự khắc cốt ghi Tâm, tin Tâm này là giới thân, là huệ mạng của con, thì ngày ấy các con mới thật sự bình yên, an vui, hạnh phúc. Mọi khổ đau hận thù, đố kỵ, tự nhiên vắng vẻ, thanh tịnh, mọi việc bình yên, lời nói từ ái, đức hạnh trong ứng nhân, xử thế, giới hạnh tròn đầy. Lưu xuất từ Tâm ấy, cũng là nơi bến đỗ bình yên của muôn loài, đó là một sự thật, mà sao các con không đủ niềm tin, cứ mãi đúng, mãi sai. Thì mọi người làm sao tránh khỏi sự nhận xét đúng sai, nước mắt phiền não, khổ đau vì con phải rơi xuống, mỗi khi người đối diện với các con.

Các con chỉ hiểu biết về Tâm thôi, niềm tin không có nơi các con, cứ mãi để cái Tôi ảo tưởng làm chủ đời mình, giữa những Vô thường đang chi phối từng giờ mà các con không hề hay biết, cho đến ngày kết thúc đời mình, thật đáng thương.

Các con chỉ tin Tâm thôi là khổ đau chầm dứt, phiền não như sương mai, chỉ tin Tâm thôi mà sao khó đến vậy các con? Khi các con tin Tâm rồi, các con sẽ thấy muôn loài đồng một thể không khác. Và cái Tôi cũng như nhau không khác đâu con, mình và người cái Tâm cũng rộng lớn thì cái Tôi cũng bao la. Lấy cái Tôi ảo tưởng đi tìm học cái Tâm thì muôn đời không thể được. Bao đời rồi ngơ ngẩn như vậy, đời này cũng như vậy.

Mọi việc trong đời này có việc gì các con không làm, sân si, hận thù đố kỵ các con vẫn làm được. Mà tin Tâm để được an vui giải thoát thì các con không tin được là sao?

Có nỗi đau nào bằng nỗi đau Mẹ tìm con, để trao lại tài sản vô giá cho con, để con bớt khổ mà con không nhận. Con cứ mãi lang thang bám sống nơi buồn đau, cơ cực, mẹ vẫn mãi theo con trong nước mắt. Bậc Thánh Đức hiện ra nơi đời theo ta từ vô thủy đến nay nào khác mẹ hiền. Thầy biết quý Ngài sanh đi, tử lại, trải thân trong khổ đau, vinh nhục vì Thầy trò mình, có khác gì mẹ vẫn mãi theo con.

Thầy viết cho các con, như viết cho chính mình.

Đã khuya rồi, tiếng chuông canh ba vừa tỉnh thức, vài dòng này Thầy xin khép lại ở đây như sắp khép lại đời mình, lưu lại cho đời một chút tâm tư...

CĂN NHÀ VẮNG

*Bên đời vắng
Em tôi ghé thăm
Căn nhà vắng
Thiếu ánh sao mai
Em bỗng nhớ về
Chiều hôm xa vắng
Em chợt nhớ gì,
Từng hạt sương đêm
Từng hạt sương đêm
Bên dòng suối cạn
Chim gọi bầy
Chìm trong nắng mưa
Em lắng nghe đời
Lặng yên không nói
Hỏi lại đời mình
Là tiếng thông rêu
Nhớ về cội nguồn
Bình yên sâu lắng
Em chẳng nhớ gì
Tìm quê chẳng thấy
Nhặt vội hương rừng
Chợt nhớ quê hương
Không một lối về
Ngàn sông trăm hướng
Không một lối về
Là chốn quê hương ...*

TRANG BÁO CUỘC ĐỜI

- Anh biết em rất bận, nhưng anh là phóng viên, em cho anh xin vài phút để được hỏi về xóm mình nhé!
- Vâng, anh cứ hỏi ạ.
- Em có biết xóm mình ai là người đức hạnh, hiền lành, đạo đức, thường giúp đỡ người trong những lúc khó khăn không em?
- Có thấy ai..i..i đâu anh
- Vậy em có biết, xóm mình ai là người độc ác, xấu xa, thô lỗ, sân si, sống ích kỷ chỉ biết cho mình, thường nói xấu, chê bai sau lưng người khác không em?
- Em biết sạch anh ạ, cái gì chứ việc ấy thì đầy... Em đây quá mệt mỏi với cái xóm này rồi anh ạ, thôi..i..i.., em sang nhà Bà tám đây...

Phóng viên sang nhà đối diện để thăm cô Diệu Đức.

- Thưa Cô, con là phóng viên, cô cho phép con xin hỏi.
- Cô có biết xóm mình ai là người độc ác, xấu xa, thô lỗ, sân si, sống ích kỷ, chỉ biết cho mình, thường nói xấu, chê bai sau lưng người khác không Cô?

- Có thấy ai đâu chú ..!
- Vậy thưa Cô, xóm mình có Ai là người hiền lành, đạo đức, thường giúp đỡ người trong những lúc khó khăn, nói lời từ ái, đức hạnh, bao dung, độ lượng có không Cô?
- Cô thấy khắp xóm này ai cũng như vậy. Ai cũng sống hiền lành, đạo đức, nói lời từ ái, bao dung, luôn quan tâm đến người khác. Tâm cô rất vui được sống chung với xóm hiền lành như vậy.
- Vâng, cảm ơn Cô, con xin chào cô ạ.

Phóng viên sang quán cà phê nhỏ bên đường, cứ mãi nghĩ suy: Trong khi cùng một xóm mà gặp hai người nhận xét như vậy, thế nào là đúng đây? Nhìn sang thấy bác Thế Nhân ngồi một mình với chén trà, bên ly cà phê vừa cạn. Phóng viên xin được tiếp chuyện.

- Chào Bác, em là phóng viên trang Báo Cuộc Đời đang tác nghiệp ạ.

Qua một chút xã giao, phóng viên kể lại hai cuộc phỏng vấn sáng nay. Bác Thế Nhân cười bình yên, nhìn tôi, một phóng viên trang Báo Cuộc Đời đang tác nghiệp.

- Chú ạ, trong mỗi chúng ta: “Tâm sao cảnh vậy”.
- Trang báo ấy đã viết, không biết tự thuở nào, trang báo ấy tự đầy đủ một kho tàng đức

hạnh, từ bi, sân si, đồ kỵ, hận thù, an vui, hạnh phúc, giải thoát, thanh tịnh.

- Hãy để yên cho dòng sông tự chảy. Dòng đời đẹp như thế, chú tìm gì trong những việc đúng sai?

Tôi nghe xong, trang báo Cuộc Đời đã viết xong tự bao giờ. Tôi không còn nhớ tôi, chỉ còn lại một hương trà muôn thuở.

VỐN DĨ VẪN KHÔNG TÊN

Con đã chào đời vốn chẳng có tên
Mẹ hỏi Cha, đặt tên gì cho nó?
Cha ghi vội vài dòng cả Tên, lẫn Họ
Đặt tạm để dùng, vốn cũng chẳng có Tên.
Và như thế, vật gì cũng thế
Đặt tạm để dùng thật cũng chẳng có Tên
Tạm đặt tên Cha, tên Mẹ, tên Dì
Đặt tất cả Trời, Người, Hoa, Trái
Đặt tiếng khôn ngoan, đặt từ ngu dại
Đặt mới sinh ra, lúc chết cũng đặt mà.
Thật đâu có tên sinh và tên tử
Đặt tất cả thánh, phàm, đặt tên mọi thứ
Địa ngục Thiên đường
Vốn dĩ vẫn không tên.
Cái gọi là Tôi, đặt thôi, đâu thật có
Ngớ ngẩn bao đời từ thuở vẫn không tên.
Cả lúc nhớ, lúc quên,
Cũng đặt thôi, chẳng quên, chẳng nhớ
Viết vội vài dòng, người viết hỏi tên chi ... ?
Cười mãi không thôi cũng chẳng có tên gì
Khắp nhân sinh chẳng sanh cùng chẳng diệt
Từ ngàn xưa đến nay bao người được biết?
Ngớ ngẩn nữa rồi người biết vẫn không Tên ...

KHỔ TỪ ĐÂU?

Mọi khổ đau đang chi phối cuộc đời chúng ta, và những đau thương mất mát, mà chúng ta đang phải gánh chịu.

Chúng ta thấy cuộc đời quá bất công, như thể chúng ta sinh ra là để gánh lấy đau thương của cuộc đời này vậy.

Chúng ta oán thù, đổ ky, sân si, oán trách cuộc đời, oán luôn cả trời đất, sao bất công với mình, cứ mãi nghĩ *Ta là nạn nhân*. Gần hết một đời như vậy, thật đáng thương cho chúng ta.

Nếu không được những bậc Hiền nhân, Thánh đức, đồng hành dạy dỗ, thì chúng ta không thể nhận ra, chúng ta không phải là nạn nhân của mọi khổ đau, mà chính chúng ta là thủ phạm tạo nên những khổ đau ấy cho chính mình. Nhân xưa từ những tâm tham lam ích kỷ, gieo cho đời cho người những hạt giống khổ đau, những hạt giống ấy nếu không trở lại với ta, sao gọi là bình đẳng?

Không phải *làm người là khổ đau*. Mà khổ đau chỉ đến với người cầu mong, muốn được, tham lam, ích kỷ, đổ ky, hận thù... Người này không những khổ đau một đời, mà ngàn đời cũng không thể nào an vui được, nếu không có duyên lành gặp được Thiện hữu Tri thức.

Quý Ngài sống giữa khổ đau, mà tâm không khổ đau. Sống giữa hận thù, mà tâm không hận thù. Sống trí tuệ từ nhân, bình yên nơi quả. Chúng ta sống vô minh từ nhân, thì khổ đau từ quả, đó mới là bình đẳng chứ!

Quý Ngài cùng đồng hành với chúng ta, cũng trải qua bao thăng trầm, không khác gì chúng ta đi qua đời này. Các Ngài hoan hỷ chấp nhận mọi nhân duyên như những vai diễn của đời người, để nuôi lớn đức hạnh của mình, cũng là gương hạnh đức, nghị lực, cho nhân sinh nương tựa.

An vui, hay khổ đau, chỉ thay đổi cái nhìn cuộc đời này. Khi nước mắt đang rơi, nụ cười tỉnh giác cũng ngay nơi dòng nước mắt ấy vậy.

*Nước mắt đang rơi không mùi không vị
Một chút ngại ngùng bỗng mặn giữ Đại Dương...*

BONG BÓNG MẸ CHO

Xuân về hương hoa khoe sắc, mẹ mua cho con chiếc bong bóng màu hồng, con vui lắm mẹ ơi.

Từ ấy, con cứ mãi nô đùa với chiếc bong bóng mẹ cho. Quên ăn, quên uống, mẹ vẫn mãi chờ cơm từ khi có chiếc bong bóng ấy. Mẹ mãi theo con hết mọi nẻo đường, đôi khi con quên cả sự nhọc nhằn của mẹ với thân già nua mỗi mệt.

Cứ mãi theo con, mẹ lại mong chiếc bong bóng vỡ đi để con dừng cuộc chơi, khóc òa chạy về với mẹ.

Cũng vậy, Tâm là mẹ hiền, là cội nguồn của muôn pháp. Trong tình thương ấy mẹ sinh muôn loài. Từ đó vui với những hình hài khác nhau, như màu sắc của những chiếc bong bóng cứ mãi rong chơi từ muôn thuở quên cả lối về.

Mẹ phải hóa thân thành những bậc Hiền Nhân Thánh Đức trong muôn loài đồng hành với các con, nhắc nhở các con những bữa cơm chánh pháp mẹ chờ, nhớ về cội nguồn uyên nguyên tự tánh.

Đôi khi mẹ cũng phải chấm hết cuộc đời của các con, một cách bất ngờ, mà các con cứ tưởng là mãi mãi, để cho các con khóc òa tỉnh giấc vô thường, về nơi chân thường tĩnh lặng.

Nơi bình yên mà các con không còn sợ hãi đói no, sinh tử, ốm đau, bệnh tật, sân si, phiền não, khổ

đau. Vắng vẻ thanh tịnh. Là cực lạc, là thiên đường, là nơi mà các con uống cạn dòng sữa từ bi của mẹ chảy vào trong tâm thức các con. Phát ra nơi các con bằng những âm ngữ khiêm cung, từ ái, lời nói từ hòa, là ruộng phước điền, là nơi bến đỗ bình yên, là nơi chúng sanh ngàn đời nương tựa.

*Nơi bến sông xưa trắng còn duyên nợ
Nợ mãi dòng đời nợ mãi bến sông quê
Đặt tạm bến sông cho con rẽ lối về
Bến sông ấy vẫn chờ con chờ mãi...*

NGƯỜI XA LẠ

*Hãy nhìn đi em cái nhìn người xa lạ
Thật bình yên khi chẳng biết về nhau
Thật bình yên khi em chẳng mong cầu
Vì không biết,
Nên chẳng có chia ly hay từ biệt
Khi đã biết, thì em đây muốn biết
Hiểu biết về ai nước mắt cũng rơi theo.
Biết về ai em phân tích giàu nghèo
Ngu hay trí cũng từ em nhận biết
Khổ vì em tính em hay phân biệt
Kẻ đúng người sai em làm khổ cuộc đời.
Đến khi nào em mới được thanh thoi
Bước chân an vui em làm người vô sự
Có phút giây nào mà không thành quá khứ
Thật nhiệm màu hiện tại mãi an vui.*

NỘI LỰC

Nếu sức đề kháng của con yếu, thì bệnh tật sẽ tấn công. Bệnh nhẹ thì tự mua thuốc uống vài hôm là khỏi. Nếu bệnh nặng thì cần trợ lực của chuyên môn, bác sĩ. Nếu ung thư phát hiện sớm thì cần chuyên khoa, cắt bỏ khối u ấy nhằm giữ lại thân này từ tay của những bậc Y Đức.

Cũng vậy, nội lực con yếu thì sẽ bị ngoại cảnh tấn công, nhẹ thì biểu hiện nói tốt về mình chê bai người khác. Tự chữa trị thì ghé chùa vài hôm thấp hương xin Phật hiệu lòng con. Hơi nặng nề hơn thì cắt đứt quan hệ, làm ngơ, tránh mặt, ngoài lạnh trong nóng. Thường biểu hiện sân si, chứng tỏ bản lĩnh mạnh mẽ, để bảo vệ cái Tôi yếu đuối dễ vỡ bên trong.

Phương pháp đối trị là cần đi nghe pháp, xa rời những điều ác, hành các pháp thiện lành, tâm hiền lành hơn, cầu sanh cõi lành. Nếu quá khứ đau thương, tình tiền mất hết, ân oán ngút trời ngập tràn trong oán hận thì phải gặp bậc Hiền nhân Thánh đức. Dùng gương trí tuệ loại bỏ khối u hận thù độc kỵ, giữ lại Tâm này. Đâu không nhờ vào bậc Y vương Thánh Đức.

Sức đề kháng tốt, sức khỏe sung mãn thì bệnh tật khó mà xâm nhập. Người có nội lực sung mãn, trí tuệ viên dung, tròn đầy đức hạnh có phiền não nào chi phối được.

Vậy thường phàn nàn, phân bua chuyện ngày hôm qua, ngày này năm trước, gặp mặt nhớ chuyện xưa. Nhớ như in người này làm tổn thương, người kia ác độc. Mỗi chúng ta tự nhìn lại nội lực mình thế nào?

Mạnh mẽ, trang nghiêm, bao dung, từ ái, là bến đỗ bình yên của muôn loài. Hay là, ôm cái Tôi yếu đuối, phiền não, khổ đau mọi người phải xa lánh?

Bậc Đạo sư, quý Ngài đã hướng dẫn con đường thoát khổ và con đường dẫn đến đau khổ. Vậy hãy chọn một con đường, tự mình hướng về phía trước từ chính đôi chân của mình vậy.

*Người về từ chốn đảo điên
Ta từ nơi chốn đảo điên không về...*

KHỔ MÀ KHÔNG ĐAU

Có những nỗi khổ mà đau đến mức nước mắt phải khô đi, thù hận ngút trời, đây là nỗi khổ mà thời gian dài chúng ta đã cho đi, ta hy sinh, ta hiến tặng đều nằm trong một mục đích mong cầu đáp trả quá lớn, thì hạnh phúc của ta lúc này tùy thuộc vào người khác quyết định.

Khi người nhớ ơn đền đáp theo mong muốn thì hạnh phúc, người không nhớ ơn đền đáp thì nỗi khổ cũng lớn theo đến mức hận thù.

Nội lực quá yếu, mong muốn quá cao.

Người này có thương ai hay giúp ai, thì người được thương, được giúp đỡ sẽ biến thành nạn nhân trong tương lai, trong đau khổ với sự giúp đỡ có mục đích ích kỷ này.

Còn chúng ta giúp người cả thời gian dài, cho đi, hay hiến tặng chỉ một mục đích mong người vui, người bớt khổ là niềm vui của mình, là hạnh phúc.

Rất hiếm người có nội lực này. Từ tâm viên mãn, trí tuệ viên dung như một đời cơ cực lao khổ vì con, đến lúc con thành đạt, trưởng thành thì Mẹ Cha hạnh phúc. Như chư Thánh Đức, người đồng hành với chúng ta, thương yêu, dạy dỗ, bình tâm, nhận hết lỗi lầm khi học trò ngang bướng, phỉ báng, khinh thường khi không vừa ý. Quý Ngài

không một chút giận hờn, chỉ thương cho đến lúc trưởng thành. Khi học trò trở thành bậc Hiền nhân, quý Ngài luôn hạnh phúc.

Khi học trò trở thành bậc Hiền nhân làm lợi lạc cho người, cho đời nường tựa, đó là hạnh phúc của Mẹ Cha, của những bậc Thầy khổ mà không đau là như vậy.

Vậy, khổ mà không đau là khổ vì hạnh phúc của nhân sinh, của mọi người. Khổ mà đau là khổ vì mục đích mong muốn ích kỷ của mình.

*“Vì người ngàn khổ cũng vui
Vì mình một khổ ngậm ngùi khổ đau...”*

HOANG VU

*Rừng hoang vu
Rừng quá ngại rừng
Mỗi đêm về,
Rênh tiếng thú hoang
Vết chân người còn in bên suối
Em ngồi nhìn gì từng dấu chân qua
Em rớt xuống đời
Trời mây hoang vắng
Hương về đời người
Hạt bụi đi hoang
Từ thuở nào
Nợ một nụ cười,
Bờ môi xa vắng
Em nợ đời mình
Một chút bình yên
Em ngồi nhớ về
Từ đâu em đến
Nhớ về cội nguồn
Một thoáng mây bay ...*

LÀM CHIẾC ÁO

Quá mệt mỏi với những tháng ngày cầu mong và muốn được. Bao năm rồi chúng ta không phút giây nào mà không lo sợ. Sợ hãi, sợ nghèo, sợ xấu, sợ cô đơn, sợ không có người đồng hành. Sợ người phải lìa xa, sợ bệnh tật, sợ già, sợ người nói xấu chê bai, sợ vô thường...

Không sao kể hết nỗi lo âu, sợ hãi của đời người. Những điều lo sợ ấy, vẫn cứ tự đi qua đời ta như câu hát “Ai chưa qua chưa phải là người”. Lo sợ, vẫn phải đi qua. Như bao người nào khác, đã và đang đi qua. Lo sợ vẫn phải chấp nhận, vì mãi lo âu sợ hãi nên ta không học được những gì ngoài những lo âu, sợ hãi, trên cuộc hành trình trở về. Sao không là những bước chân đi qua, trong sự trải nghiệm của đời người. Như người khoác chiếc áo mưa đi qua mưa bão, mưa bão vẫn bên ngoài với chiếc áo. Người mặc áo vẫn bình yên. Như ta đang khoác áo Người đi qua mưa bão của đời người. Áo người rồi cũng để lại, buông xuống khi hết cuộc hành trình, người mặc áo vẫn an nhiên.

Lo âu, sợ hãi, khổ đau chỉ khi nào ta làm nhận chiếc áo là mình thì mới chống chọi với mưa sa, bão táp.

Còn chúng ta không phải là chiếc áo thì ngại gì với những gió mưa...

DỪNG LẠI

Chậm một chút sẽ bước đi vững chắc
Chậm một chút sẽ nói lời khôn ngoan
Chậm đi con, cử chỉ sẽ dịu dàng
Chậm một chút,
Bước sau người một bước
Đường thênh thang
Đi nơi nào mà chẳng được
Ngã ba đường dừng lại rõ lối đi
Dừng lại thôi
Muôn lối thật diệu kỳ
Trong muôn lối, có lối nào ta chưa bước
Bước đau thương,
Bước cầu mong muốn được
Bước tu hành, bước giải thoát an vui
Bước như thế, bao đời rồi như thế
Bước tu hành giải thoát vẫn u mê.
Dừng lại thôi chẳng có lối về
Không mê ngộ, hỏi ai người mê ngộ
Ngộ từ mê, gốc mê là ngộ
Ngộ được rồi ngộ ấy cũng từ mê.
Con về nguồn với mảnh trăng quê
Soi từ thuở chẳng mê cùng chẳng ngộ
Dừng đi con, ánh trăng vàng hiển lộ
Ánh trăng vàng lặng lẽ bến sông quê ...

CHẰNG CÓ AI

Dòng sông vẫn chảy yên bình. Hãy để tâm bình yên ngắm nhìn dòng sông. Lúc này không có khái niệm *ta đang nhìn*. Phía trước là dòng sông vẫn đang hiện hữu đó thôi. Tai đang nghe mọi âm thanh vang lên của núi rừng.

Từng bước chân chạm vào cát trắng biết rất rõ, sóng vỗ vẫn đang nghe, gió thoảng và hương thơm ngào ngạt của biển cả, của núi rừng. Nhận biết rõ ràng như vậy, lúc này không có một khái niệm Tôi nào đang nghe, đang biết. Thực tại hiện hữu chẳng có ta, người. Có ta cũng vậy, không ta cũng vậy. Chuyện sinh tử của ta và muôn loài thường sinh, thường tử cũng không ảnh hưởng gì đến sự bình yên này.

Tất cả các loài thủy tộc nơi biển cả thường sinh thường tử, biển vẫn bình yên. Biển là quê hương vạn loài thủy tộc. Tâm là quê hương vạn loài chúng sinh. Sinh tử đau thương của muôn loài, tâm ấy vẫn an nhiên. Cá biết mình từ biển sinh ra, cá có ngại gì sinh tử!

Ta và muôn loài cũng từ Tâm ấy sinh ra, muôn loài có bao giờ vắng bóng nơi tâm, chẳng có *ta-người*, ngại gì sinh tử.

Chỉ quên cái Tôi ảo tưởng nhỏ bé này thôi. Tôi này không có thì ai khổ, ai vui? Mọi khổ đau, lo âu,

sợ hãi, đấu tranh hận thù, đổ kỵ,... từ làm nhận cái Tôi ảo tưởng này mà khổ đau đến vậy.

Lúc hận thù trong ta xuất hiện, ta bình tâm tìm lại *Ai đang hận thù?* Nào có thấy ai đâu! Thật, tìm không thấy sao cứ mãi lầm tưởng, mãi hận thù...?

Thôi đi, bao đời rồi ngó ngẩn.

*Con đâu biết chính con người hiền đức
Chỉ quên thôi nên nông nổi đến bây giờ...*

TRÍ TUỆ

*Biết khắp thiên hạ
Là người thông minh
Tin nhận tâm này
Là người trí tuệ.
Là người trí tuệ,
Chẳng thấy có mình
Cũng chẳng thông minh
Chẳng ngu, chẳng trí.
Bao nhiêu luân lý
Luận khắp thế gian
Muôn pháp rõ ràng
Không gì không thể.
Cũng là dẫu bề
Cũng là bình yên
Cũng chỉ là duyên
Bình yên chẳng phải.
Tâm không ngăn ngại
Chẳng có ta người
Chỉ một nụ cười
Hỏi ai? Chẳng biết!*

HỎI HẢ

Dừng hỏi về đâu khi bước chân còn hỏi hả. Có bao giờ trong hỏi hả, hỏi về đâu?

Lúc nào cũng đi, rồi lại về, rồi lại đi.

Bao giờ mới đi hết những con đường?

Có ngày nào là ngày ta dừng lại?

Con đói lại đến, rồi no, rồi lại đói.

Bệnh tật lại đến, rồi khỏe mạnh, rồi lại ốm đau.

Hận thù đến, rồi lại từ bi, rồi lại hận thù.

Lại sinh ra, rồi lại phải hỏi hả đi tìm.

Lại tử đi khi còn hỏi hả, rồi lại sinh ra, lại hỏi hả đi tìm...

Thật đáng thương cho ta, bao đời rồi vẫn như thế: hỏi hả, vội vàng, lo âu, sợ hãi... Còn phút giây nào, ta vẫn mãi muốn đi tìm.

Làm sao để đi hết những con đường? Còn phút giây nào, phút ấy vẫn chưa xong, vẫn cầu mong, vẫn muốn được ...

Mệt rồi, ngồi xuống thôi!

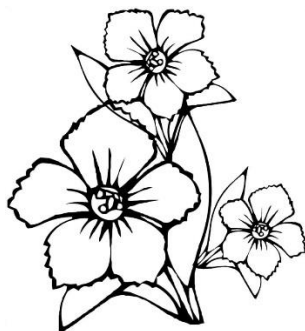
Ngồi xuống bên đời, ngồi đếm dấu chân qua.

Nơi núi rừng, nơi phố phường, nơi vùng quê xa vắng, nghe tiếng quê hương vọng về câu hát:

“Đi đâu loanh quanh cho đời mỗi mệt...”

Bao đời rồi cứ mãi loanh quanh, cho đến bây giờ vẫn cứ mãi loanh quanh.

*Ngồi xuống đây,
Ngồi yên, ngồi chẳng nhớ mình
Muôn loài vẫn đi, con đường vẫn thế
Nhớ về cội nguồn, là tiếng thú hoang
Nhớ về nghìn trùng, là dấu chân qua.
Chẳng nhớ mình, là ai chẳng biết
Nhưng vẫn rõ ràng từng hạt sương đêm
Chẳng có người nghe nhưng rõ ràng từng hạt
Xin gửi cho đời, người gửi vẫn không tên.*

ĐÃ QUÊN TỪ THUỞ

- Thầy ơi! Cung kính trên Thầy, Thầy từ bi chỉ dạy cho con: Làm thế nào để cho tâm con được bình an ạ?

Thầy cười bình yên nhìn tôi. Thầy hỏi:

- Con có nghe tiếng chim gọi bầy bên đồi xa vang vọng và âm thanh của những giọt mưa còn lại đang rơi ngoài hiên không con?

- Cung kính trên Thầy, qua câu hỏi bất ngờ của Thầy, bây giờ con mới cảm nhận được rất rõ âm thanh của núi rừng, hương trà thơm và không gian ở đây thật bình yên, thanh tịnh ạ.

- Ủ, vậy ta không có pháp bình an nào để dạy cho con ngoài sự bình yên mà con vừa cảm nhận được. Như vậy, ta và con cũng đang nghe âm thanh của núi rừng và sự bình yên lúc nào cũng sẵn có trong mỗi chúng ta, nào có khác gì nhau. Con chỉ quên thôi.

Những chuyện đã qua, với vui buồn được mất, đang chi phối từng giờ đối với con và khắp cả nhân sinh con nào biết. Con đến đây tìm Ta, đôi chân con đã đi qua dòng suối mát con cũng không biết. Âm thanh núi rừng con nào có nghe. Con đã đánh mất mình vào trong những vui buồn đã qua, lo âu sợ hãi trong những ngày sắp tới. Còn hiện tại thì quên đi sự bình yên của chính mình thì làm sao con

nghe những âm thanh vi diệu của núi rừng, và sự mát lạnh của cơn gió thoảng, trong đó có cả hương thơm ngào ngạt từ những bông hoa, núi rừng và biển cả.

Dù cá có vẫy vùng đến đâu cũng không thể làm mất đi sự bình yên của biển.

Thân này có vẫy vùng đến đâu trong thịnh, suy, được, mất, khổ đau... sau mỗi đêm về bình yên vào trong giấc ngủ với sương đêm, dưới ánh trăng vàng dịu dàng ru giấc ngủ, rồi lại rộn ràng sau mỗi bình minh, như một điệp khúc ngàn đời mà ta đã quên từ muôn thuở.

Muôn đời như vậy. Chỉ hải triều âm vang vọng mãi đến vô cùng chẳng có ai nghe. Có âm thanh nào không trọn vẹn viên dung ...

HẠT GIỐNG KHÔNG DUYÊN

Hạt giống chỉ là nhân thôi. Để sinh cây, ra hoa, kết trái, phải đủ những duyên như đất, nước, phân bón, và người chăm sóc ...

Khi ta học pháp giác ngộ, giải thoát, là chấp nhận gieo vào tâm ta hạt giống giác ngộ, trí tuệ, đức hạnh. Vậy khi phiền não khổ đau với những điều không như ý đến với ta, đó chính là phân bón, là duyên lành cho cây trí tuệ xanh tươi, hoa đức hạnh được tỏa hương. Bậc thiện hữu tri thức là những nghệ nhân tạo dáng trang nghiêm, oai nghi, đức hạnh mới gọi là từ nhân đến quả thật viên mãn.

Vậy chúng ta cũng có nhân ấy từ lâu lắm rồi mà sao mãi đến nay chưa có quả? Vì chúng ta khi có duyên phiền não khổ đau đến, ta không hoan hỷ chấp nhận. Mà phiền não khổ đau tự tâm ta phát sinh để đối lại, núi ân oán, hận thù thêm chồng chất. Làm mất đi hạt giống giác ngộ, trí tuệ, rồi lại khổ đau. Mãi chỉ là hạt giống phiền não, khổ đau như thế bao đời rồi.

Mỗi chúng ta tự nhìn lại, hạnh phúc ở ngay trong phiền não khổ đau. Không chấp nhận khổ đau thì tìm đâu ra hạnh phúc!

Những hạnh phúc mà ta đang có cũng phải đổi lấy những ngày khó khăn, đau khổ. Vậy những ngày ta đang đau khổ, ta mạnh mẽ đi qua đau khổ là hạnh phúc. Ngày đi, đêm đến, sao tâm ta bình

yên đến vậy. Hạnh phúc và khổ đau cũng như ngày và đêm đi qua một kiếp người. Chỉ là một sự trải nghiệm thôi.

*Nào có ai đâu?
Bình đẳng thôi con
Không có gì là khổ
Con gửi cho đời
Gánh nặng ấy từ lâu
Nay nhận lại
Gánh cho đời một đoạn
Đỡ nhọc nhằn
Con cúi xuống tri ân.*

VỀ NHÀ EM

Một năm rồi vất vả lắm phải không em
Em sắp xếp cùng anh về thăm Cha, Mẹ
Trước sân Chùa anh ngắm nhìn em bé
Hoa trắng vừa cài

Trong nước mắt đang rơi.

Nhớ nghe em, hạnh phúc nhất trên đời

Gác mọi việc cùng anh về bên Mẹ

Gác mọi việc cùng anh về em nhé

Mỗi Thu về, Cha Mẹ sắp lìa xa.

Mỗi hoàng hôn đi qua Cha yếu, Mẹ già

Liệu có kịp để các con về thăm lần nữa

Cha Mẹ nhớ con, mãi tin bao lần hứa

Con sẽ về, sẽ về, Cha, Mẹ mãi chờ con.

Mẹ không giận vì thương con quá bận

Cha chỉ chờ, không trách, chỉ chờ thôi

Gió thu về Cha ngồi ngắm mưa rơi

Mẹ lặng lẽ bên đời Cha vắng vẻ ...

(Vu Lan.)

THẤY NGƯỜI CHẴNG THẤY TA

Khi nào sự góp ý của người về những khuyết điểm của ta mà ta vui như ta đang nghe lời khen ngợi. Hãy gửi lòng biết ơn chân thành của ta đến với người, vì người thương mà chỉ cho ta những khuyết điểm của ta, để mỗi ngày được hoàn thiện hơn, nên ta cúi đầu cung kính tri ân, thì đó là tâm của bậc Hiền nhân, được người người yêu thương và quý trọng.

Không biết tự bao giờ, ta khó chấp nhận sự góp ý của người về những khuyết điểm của mình. Ta luôn *biện bạch*, tìm cách *tại vì* ...

Tâm ta không vui khi phải lắng nghe người góp ý. Người cũng ngại ngùng khi phải nói lời chân thật về những khuyết điểm của ta, khi thấy tâm ta không vui như vậy.

Nếu ta không có người bạn chân thành như vậy, thì ta khó biết được những sai lầm khuyết điểm của bản thân.

Ta thường thấy khuyết điểm của người. Người nào có duyên thân thiện thường quý mến gần gũi ta. Ta không biết trân trọng, mà lại đem tâm nhận xét làm tổn thương người, theo định kiến của mình. Những người quý trọng ta, thấy ta như vậy nên mỗi ngày từ từ xa lánh, ngại ngùng khi đối diện với ta. Lúc này ta sinh tâm bất mãn, hận đời, cũng chẳng biết nguyên nhân từ đâu.

Thật đáng thương cho ta có mặt trong đời này. Có đủ duyên lành gặp được Thiện Hữu Tri Thức mà chẳng thấy được mình, học được những điều đạo đức để tự sửa mình, chứ không phải có được kiến thức đạo đức, để thấy khuyết điểm của người.

Bao năm rồi nay vẫn phiền não khổ đau. Biết đến bao giờ mới thấy được mình. Thấy được mình là thấy khắp nhân sinh. Vì cả nhân sinh cũng chính là mình. Từ nơi một tâm ấy sinh ra vạn loài chúng sinh đồng một thể, thấy biết như vậy không còn bóng dáng ngã chấp khổ đau.

Bình yên, thanh tịnh, chẳng mình chẳng ta...

Gần hết một đời chỉ thấy khuyết điểm của người, thường hay góp ý sửa sai người. Người thương góp ý những khuyết điểm của ta thì sinh tâm phiền não.

Ta có dư khả năng thấy khuyết điểm của người. Mà không có khả năng thấy được khuyết điểm của mình.

Thật đáng thương cho ta...

NHỚ GÌ

Như cơn gió thổi qua núi rừng, tạo ra những âm thanh vang lên, hòa vào muôn vàn âm thanh của đại ngàn, làm cho núi rừng hùng vĩ. Sự hùng vĩ ấy, chẳng thuộc về rừng cây, của muôn loài chim hay của mây ngàn mà có được. Tất cả biết tựa vào nhau biết ơn nhau mới có được cung bậc hoàn mỹ như vậy.

Bức tranh cuộc đời nếu thiếu hạnh phúc, khổ đau, thăng trầm, được mất thì làm sao cho ta có được một cuộc đời hoàn hảo, thông tuệ, trở thành bậc Hiền nhân, đức hạnh.

Bước chân ta thanh thản, bình yên đi qua giữa đại ngàn, hùng vĩ, âm thanh của những loài chim bên suối vắng yên bình.

Sao ta lại có những bước chân như vậy?

Vì ta chỉ cảm nhận được sự bình yên của núi rừng đã như vậy. Không biết tự bao giờ, không thêm, cũng không bớt gì nơi ấy. Chỉ cảm nhận thôi cũng chẳng nhớ mình.

Ta đi qua đời này cũng đã là như thế, không biết tự bao giờ, không thêm gì ở đó. Tự đầy đủ những khổ đau, vinh nhục và hạnh phúc, bình yên, rồi sinh, rồi tử mà không biết tự thuở nào, có khác gì nơi rừng xưa từ muôn thuở. Cảm nhận rừng xưa, qua bao lần thay lá, rừng vẫn uy nghiêm, như cảm

nhận đời người, từng bước chân qua. bước chân
của nhân sinh bình yên đi qua từ muôn thuở...

*Ta chẳng phải rừng xưa,
Ta không phải cuộc đời
Ta là người dạo qua
Ta bình yên từ thuở
Ta cũng chẳng nhớ mình
Chẳng có mình để nhớ
Chỉ nhớ về cội nguồn
Là bến vắng rừng xưa ...*

CHỌN LỰA

Con có chọn làm người đâu? Như lá không chọn cành để sinh, đủ duyên lá sinh, hết duyên lá rụng, lá vẫn vô tư. Lá là duyên dáng của cây, lá sinh, lá rụng, chỉ làm đẹp cho cành, lá có tử đi đâu?

Bây giờ trong thân người lại sinh tâm chọn lựa. Hãy an vui với tâm không chọn lựa của mình, cũng như con không chọn lựa làm người. Hóa sinh trong vạn loài, làm duyên dáng cho tâm.

Ta đến với đời này, ta đâu có chọn ngày đến, khi ra đi ta có chọn được đâu. Hiện tại ta cũng chẳng chọn được gì. Mãi cố chọn nên chọn một đường, đi một ngã.

Trong bình yên có một điều rất lạ. Ta không chọn được gì, đời sẽ chọn giúp cho ta.

Chấp nhận ... sẽ bình yên.

*Thấy thôi em, chẳng thấy gì
Nghe cũng thế, nghe gì là khô
Chỉ thấy nghe thôi, vàng trắng hiển lộ
Ánh trắng vàng soi chiếu, chẳng riêng ai...*

ĐÁNG TIẾC

Như cha mẹ thường nhớ nghĩ đến con, mong cho con được hạnh phúc, dù có khó khổ đến đâu, dù con có đối xử như thế nào, lòng vẫn thương con, cứ lo nghĩ cho con đến hết một đời như vậy. Có gì, làm gì, cha mẹ cũng chỉ để cho con.

Những bậc Hiền Nhân cũng vậy, không phút giây nào mà không nhớ đến nước mắt của chúng sinh, cũng chính là nước mắt của quý Ngài. Chúng sinh cứ mãi trong sân si, thù hận, tham lam, ích kỷ, cứ mãi làm tổn thương nhau. Gieo nhân, thọ quả tương tàn như vậy, quý Ngài thương lắm.

Đồng hành với các con mà quý Ngài vào trong sinh tử, sinh đi tử lại không biết bao nhiêu lần. Theo ta mãi, có lời nào hay, có ví dụ nào cho con nhận được, có phương tiện nào liền giúp cho chúng con tỉnh giấc.

Thôi đi con! Dừng lại đi con! Dừng làm khổ con và khổ chúng sinh với những tâm sân si, cố chấp, hận thù nữa. Đó là những hạt giống khổ đau mà mãi đến hôm nay đời của các con vẫn đọng đầy nước mắt. Chưa đủ sao con?

Cho đến hôm nay, chúng ta vẫn chưa tin đó là những ác nhân, là những hạt giống khổ đau, mà ta mãi cứ gieo cho đời, cho người. Đến bao giờ mới dừng lại đây?

Cứ mãi nhọc lòng chur vị Hiền Nhân Thánh
Đức đồng hành với ta. Đến lúc quý Ngài không thể
theo ta mãi, cũng thị hiện vô thường mà thị tịch. Ta
lại về nơi chốn khổ đau mà nhận lại những hạt
giống chính ta đã gieo. Người trí tuệ lại có được kết
thúc như thế sao?

Sao không là thầy thuốc

Cứ mãi là bệnh nhân

Sao không là hiền nhân

Mà phàm nhân mãi vậy?

...

Ta về từ chốn khổ đau,

Con từ nơi chốn khổ đau không về.

TÔI VÀ TÂM

Cái tôi, thường chứa những khuyết điểm của người, thường phàn nàn, chê bai, chỉ trích, nhận xét, đánh giá, phủ nhận những ưu điểm vượt trội của người. Nên tâm lúc nào cũng bất an, phiền não. Khi mở lời, người nghe phiền não, mình cũng chẳng được an vui.

Tâm, thường chứa những ưu điểm vượt trội, những hạnh đức của người. Thường tán dương những điều tốt đẹp của người. Khi mở lời thì ái ngữ, dịu dàng. Thường cung kính tri ân khi được người góp ý về những khuyết điểm của mình. Tâm lúc nào cũng được an vui, thanh tịnh.

Tôi và Tâm lúc nào cũng song hành trong mỗi chúng ta. Không một đấng thiêng liêng nào có quyền ban phước hay giáng họa cho ta cả. Mà mỗi cá nhân chúng ta chịu trách nhiệm trên khổ đau hay hạnh phúc qua cách ứng xử của mình. Vũ trụ luôn bình đẳng sẽ trao trả lại cho ta. Như một chiếc gương phản chiếu người xấu hay người tốt, trong gương kia không ai ngoài ta cả.

Chúng ta tốn quá nhiều thời gian, tiền của, chăm sóc làm đẹp cho thân này. Còn tâm, đầy những vết nám hận thù, những tàn nhan đổ kỵ, cộng với những nếp nhăn cố chấp hằn sâu như vậy thì ta bỏ mặc theo thời gian. Ở Viện thẩm mỹ Tâm Hồn, những bậc Hiền Nhân lúc nào cũng mở cửa

chăm sóc miễn phí, ít có ai vào, nên sắc đẹp của tự thân không đủ sức lấp đầy qua những cách ứng xử thô lỗ của mình là vậy.

Tâm sao tưởng vậy. Tâm được từ ái, đức hạnh, dịu dàng, hiền trí, cộng một chút nhan sắc của tự thân sẽ là bậc hiền nhân lúc nào cũng được an vui, là nơi nương tựa, bình yên của ta và người. Khi đối diện với ta, mọi người được an vui, hạnh phúc.

*Khi nào vắng bóng cái Tôi,
Trắng tâm hiển lộ ngàn đời bình yên.*

NHỤC VINH

*Cuộc đời là của em
Sao em giao hết cho đời
Đời muốn em vui
Đời khen em vài ý
Đời muốn em buồn
Đời chê em ích kỷ
Mãi đau buồn nhận ích kỷ là em
Gần hết một đời
Mãi như thế sao em?
Em đâu biết đời em
Không vinh, không nhục.
Chuyện khổ đau, nhục vinh, hạnh phúc
Chuyện nhục vinh muôn thuở
Một kiếp người.
Trước lúc chào đời
Vẫn có chuyện nhục vinh
Không có em nhục vinh vẫn thế
Nhục và vinh qua bao thế hệ
Là chuyện cuộc đời
Đâu phải chuyện của em.
Gần hết một đời Ta lưu lại cho em
Sự ngó ngán đời Ta và em không khác
Nhận lại quê xưa cội nguồn an lạc
Là mây trời, vượn cánh Nhận chiều qua
Đêm về khuya nương bóng trúc, trăng tà
Lơ lửng mãi
Chuyện trăng vàng, cảnh trúc ...*

ĐỊNH HƯỚNG CHO CON

Làm sao cho con ý thức rằng nhu cầu học hỏi trau dồi kiến thức, đạo đức là điều cần có cho con. Chứ đừng để con nghĩ rằng sự học này là nhu cầu của cha, của mẹ. Để rồi phải thương cái này, cho cái kia, mới chịu học.

Mẹ Cha thương con mà có những định hướng sai lầm trong tình thương. Đặt điều kiện với phần thưởng lớn, cho những chuyến du lịch, hoặc những phương tiện đắt tiền. Hình thành tính cách cho con, con nghĩ rằng, mọi việc học của mình, đều có lợi cho cha mẹ, nên mới thương như vậy, nên các con nghĩ sự học là nhu cầu của mẹ cha, chứ không phải của mình. Thật đáng tiếc cho các con có những tư duy như vậy.

Hãy cho các con phải thấu được ân đức sinh thành khổ nhọc của Mẹ, Cha, nghĩa nặng của Thầy Tổ mà tri ân. Học kiến thức của Thầy, Cô và học đạo lý của bậc Hiền Nhân, thấp lên gương đức hạnh, hiếu thuận mà đem hết lòng phục vụ cho đời, phụng sự nhân sinh, đạo đời được viên mãn.

*Làm người sống chỉ vì mình
Làm sao có được yên bình từ tâm
Nhân sinh bao nỗi thăng trầm
Quên ân, quên đức, mê lầm từ đây.
Nhờ ơn Thầy Tổ đêm ngày*

*Thương yêu dạy dỗ mới hay đã lắm
Khấp cùng chỉ có một tâm
Khấp cùng chỉ có một tâm khấp cùng.*

KHỔ VÌ

Nếu không đi tìm hạnh phúc
Thì không chuốc lấy những khổ đau
Mãi muốn được tìm nhau
Thì nếm đau thương khi thất bại
Sợ người xem mình dại
Nên khổ với sự khôn ngoan
Tâm muốn được bình an
Không mong gì thêm nữa
Không ước mơ, cũng không chọn lựa
Hãy thuận với dòng đời
Như trước lúc có ta
Đời xưa nay dòng chảy vẫn đang là
Đang chứa đủ niềm đau và hạnh phúc
Sông có khúc, đời ta cũng có lúc
Lúc dịu dàng, lúc bão tố gầm vang
Lúc gian nan, lúc đau khổ, cơ hàn
Lại có lúc huy hoàng, hạnh phúc
Chỉ một lúc, trong muôn ngàn những lúc
Một kiếp người chỉ một lúc dạo qua
Dạo qua hết nơi phồn hoa đô hội
Nơi tận cùng nỗi khổ kiếp nhân sinh
Ta không khổ,
Chỉ là người dạo qua cảnh khổ
Cảnh thế nào, người dạo vẫn an yên ...

LỜI THẦY

Dưới ánh trăng rằm Trung thu năm nay, chúng con được ngồi bên Thầy. Mỗi huynh đệ chúng con được một phần bánh Trung thu. Bên hương trà thơm, chúng con cung kính lắng nghe Thầy chỉ dạy:

- Các con biết không, người khôn ngoan thường có thái độ nhẹ nhàng, bình yên, khiêm cung từ ái. Khi gặp vấn đề thường ngày trong cuộc sống, đều cảm thông cho sự vụng về của người, như của chính mình mà có cách ứng xử từ ái, bao dung, độ lượng. Khi mở lời người người được an vui, mình cũng được an vui.

- Khả năng này ai trong chúng ta cũng có sẵn, thường nhớ mà sử dụng thôi. Khả năng đó không có tốn công sức, thời gian, hay tài chính gì cả, lúc nào cũng sẵn có trong chúng ta, ứng xử với đời, với người được như vậy ai mà không thương yêu, ai mà không kính trọng, phải không con?

- Vậy sao mãi đến hôm nay, các con vẫn chưa bình yên được, nguyên nhân bởi từ đâu?

- Những điều ta học được từ những bậc Hiền nhân là cái duyên ta nhìn lại để sửa mình, chứ không phải để mình góp ý sửa sai người.

- Vì ta đã học được quá nhiều cái đúng. Từ cái đúng ta đã học được, ta đã tự cho mình cái quyền

được góp ý, sửa sai nơi khuyết điểm của người. Khi người không cần ta góp ý, mà ta vẫn muốn góp ý. Nên ta thường đem đến phiền não, khổ đau cho người, dù ta đang góp ý đúng. Nhưng những lời góp ý của ta, ta chỉ nhớ hiểu và nói lại thôi, chứ bản thân ta chưa từng trải nghiệm thăng trầm, khổ đau, vinh nhục trong cuộc đời, thì làm sao người đủ niềm tin để lắng nghe ta, nên sự góp ý đúng mà người vẫn sinh phiền não là vậy. Nên có sự trải nghiệm thì lời nói của ta từ bi hơn. Không có ý dạy người, từ tâm mà chia sẻ, người sẽ vui hơn.

- Người phiền não, ta có vui đâu?

- Sao gần hết một đời, ta cứ mãi ứng xử với đời, với người như thế?

- Nay cũng quá đủ cho ta bình yên ngồi tĩnh lặng nhìn lại mình, chỉnh sửa mình sao cho từ bi, đức hạnh hơn, để chúng sinh không còn khổ vì cái Tôi của mình nữa, mới gọi là cứu khổ chúng sinh.

- Tu là tự cứu mình, chứ không phải cứu chúng sinh, mà cứu cái tâm chúng sinh của mình. Cứu mình hết bệnh sân si, đồ kỵ, hận thù, là chúng sinh mới bớt khổ từ những tâm cố chấp của mình. Tu là vậy đó con, tự cứu lấy mình...

- Cung kính tri ân Thầy đã thương chúng con mà mở lời chỉ dạy. Thật cứu được mình là cứu hết nhân sinh.

VIÊN GIÁC

Người đức hạnh trí tuệ thường đem an vui hạnh phúc đến cho người. Người phàm phu chỉ một khả năng duy nhất là đem phiền não đến cho người thôi.

Người giác ngộ thì chẳng bận lòng đến đức hạnh hay phàm phu, vì đức hạnh và phàm phu cũng từ cái Tôi mà sinh ra tâm phân biệt. Bậc viên giác không tâm, nên không còn phân tích đúng, sai, phàm, thánh. Như trăng soi vô ngại chẳng của riêng ai, chẳng có ta người.

Viên giác không có thân nên không ngại với sinh tử. Chỉ một tánh biết sáng suốt không của riêng ai, thường chơn, lặng lẽ, từ vô thủy đến vô chung, là quê hương của vạn loài chúng sinh, là cội nguồn bình yên thanh tịnh.

Biết hết tất cả, không gì là không biết. Mà không có người biết. Viên giác tánh không thuộc về phàm phu, vô minh, hay giác ngộ. Như mặt đất chứa cả hoa thơm và cỏ dại, thực vật, động vật, đều từ nơi mảnh đất ấy. Như vạn loài thủy tộc nơi Đại Dương qua bao lần sinh tử các loài cá. Đại Dương vẫn yên bình.

Bình yên của biển, là bình yên giữ muôn ngàn bão tố. Bão tố ngàn đời, biển ấy vẫn bình yên...

Như người về nơi biển tâm thanh tịnh rồi thì những sân si, hận thù, phiền não, ngàn năm vẫn còn đó, vẫn đồng hành ngàn đời với nhân sinh, tâm quý Ngài không loại trừ hay lấy bỏ. Quý Ngài nhìn phiền não như sóng của biển đời, ngàn năm sinh diệt như thế. Trên tự tánh chưa từng sinh diệt.

Tánh tướng không rời nhau, bình yên thanh tịnh. Không người thấy mà vẫn thấy, không người nghe mà vẫn nghe, trong tánh thấy nghe ấy không còn bóng dáng của tôi nghe, tôi thấy. Vẫn chiếu soi muôn đời như vậy.

KHÔNG GIÁC NGỘ

Mục đích của sự tu hành không phải để giác ngộ hay giải thoát. Mà để chấp nhận mọi vấn đề cuộc đời thịnh suy được mất đang chi phối vào ta và nhân sinh bình đẳng xưa nay là như vậy. Không có cái tôi nhận xét gì trên mọi nhân duyên thì được an vui tự tại.

Vậy, sự chứng ngộ hay giác ngộ cũng chỉ là một cách tạm đặt tên cho người hết làm cái Tôi và của Tôi. Mọi sự giác ngộ, hiểu biết, nhận thức, trí tuệ do tu hành mà có được cũng không phải, vì đó là do cái Tôi tự phong cho cái Tôi này có được những trạng thái đó thôi. Trong kinh Bát Nhã, Ngài đã chỉ thẳng là “không có trí tuệ, không có chứng đắc...”

Bản thân con người và vạn loài chúng sinh vốn dĩ vẫn không tên. Tên chúng ta đây, mẹ cha cũng tạm đặt tên cho, sự thật khi mới chào đời đâu có tên gì. Vậy không tên, thì ai hiểu biết, ai mê ngộ, người hỏi cũng không biết là ai hỏi, người trả lời cũng không biết ai đang trả lời. Như tiếng mưa rơi, sấm sét, mọi âm thanh ngàn đời như thế trong đó có ai đâu. Hiểu biết gì trong đó?

Ông chủ tạo ra căn nhà. Sau này, dù nhà có đổi thay, chủ vẫn không đổi thay. Tâm sinh ra thân này, sau này thân mất đi, tâm cũng không mất, vẫn hiện hữu. Ta không phải là thân này, thân chỉ là

phương tiện cho tâm sử dụng, phương tiện có mất đi, người sử dụng phương tiện sẽ không mất. Chỉ tin tâm thôi thì ngại gì sinh tử của thân. Cũng không giác, không mê, dù thân này trải qua ngàn lần sinh tử tâm ấy vẫn an yên.

BIỂN

Trăm sông thường xuôi dòng về biển, muôn dòng suối đều chảy về những con sông. Có một điều rất lạ, tính chất dịu dàng của nước sẽ không ở lại những nơi cao, nước chỉ thuận chiều về những nơi thấp nhất là dòng sông, là biển cả. Nơi thấp nhất là nơi không ngại ngại, không phân biệt, dung chứa tất cả những tạp chất cứ mãi trôi về, để biến thành những phù sa tươi mát.

Tâm của bậc Hiền nhân bình yên như dòng sông, bao la như biển cả có chung một vị mặn, như máu và nước mắt của nhân sinh. Tánh của biển là như thế nên bậc Thánh hiền thường ví những bậc giác ngộ có lòng từ dung tất cả tương thông nơi biển tánh thanh tịnh. Tâm của quý Ngài từ bi trên những sự cao ngạo, ích kỷ, đố kỵ, hận thù của mỗi chúng ta. Như biển ngàn đời vẫn nâng niu từng cơn sóng.

Sóng vẫn như thế ngàn đời

Biển vẫn mãi yêu thương

Là hiền nhân vô ngại

Ngại ngại gì qua những vấn vương ...

NGƯỜI LỚN

Người nhiều tuổi là người sống nhiều năm trải qua bao thăng trầm vinh nhục, tâm từ ái, khiêm cung, nhiều kinh nghiệm đi qua những thất bại của một thời cao ngạo của mình, trải nghiệm qua nhiều cách, để tự thắng cái Tôi, điều khiển mình qua một thời nông nổi, ngạo mạn, mà có được cách ứng xử dịu dàng, từ tốn hơn.

Cái hơn của người lớn tuổi là hơn cái đức, cái hạnh, thấy mình không là gì mà tuổi trẻ không có được những đức tính như vậy, nên mới thật là người cao tuổi, trưởng thượng, đáng được tôn kính. Chứ không phải thấy mình nhiều tuổi là luôn luôn đúng, thường muốn được dạy người, muốn người công nhận.

Cái Tôi càng lớn theo số tuổi càng cao, rồi mọi người xa lánh, phiền não phát sinh khi tuổi về chiều. Chỉ là trẻ con sống lâu năm thôi, chứ không gọi là trưởng thành được. Thật là đáng thương.

Người trưởng thành không phải là người nhiều tuổi sống lâu. Mà là người hiền lành đạo đức, sống vì mọi người, ứng xử khiêm cung, từ ái. Trước những sân si thô lỗ của người đối diện mà tâm vẫn từ bi, nhẹ nhàng, bình yên, cảm thông không hờn trách. Những đức tính này của người trưởng thành mới chính là người lớn.

Lớn là lớn cái đức, cái hạnh, chứ không phải là người nhiều tuổi sống lâu. Tuổi trẻ mà có được những đức hạnh này vẫn là cây cao, bóng cả, là bến đỗ bình yên của cuộc đời này, cũng là phúc của muôn người, là bậc hiền nhân người người yêu thương quý trọng.

*Tâm rộng lớn tìm hoài Tôi chẳng thấy
Tôi không còn Tâm trải rộng mênh mông.*

TRƯỚC KHI

*Chuẩn bị nói chuyện gì
Có nên nói hay không
Nói hay là không nói
Từ tâm yêu thương mà nói
Hay từ phiền não mở lời
Tỉnh giác được như vậy
Lời nào không an vui
Lời nào không đức hạnh
Khẩu đức từ Tâm nói
Khẩu nghiệp từ Tôi sinh
Tâm và Tôi không còn nữa
Hiền nhân sống an lành
Làm lợi lạc cho nhân sinh
An vui trong nỗi khổ
Vàng trắng tâm hiển lộ
Soi chiếu khắp nhân sinh
Tâm người như Trăng ấy
Bảo tố vẫn an lành ...*

KHỔ TỪ ĐÂU?

Hãy trải từ bi yêu thương khi đối diện, lắng lòng nghe nỗi khổ cuộc đời thật chân thành, hóa thân mình trong nỗi khổ vừa nghe xong, như nỗi khổ của chính mình, mà mở lời từ ái, cảm thông, không phán xét, không làm nỗi khổ phải khổ thêm qua sự phán xét của mình.

Chúng ta có thói quen khi nghe nỗi khổ và những thăng trầm của người, lại thấy người đại khờ qua những nhân duyên khổ đau ấy, thậm nghĩ mình khôn ngoan hơn, rồi đem tâm nhận xét, dạy sự khôn ngoan cho người trên sự việc đã xảy ra, làm người đã khổ, càng khổ thêm.

Chúng ta đâu biết rằng dù có thông minh, tài trí, hiểu biết như thế nào, khi ác nhân xưa đã gieo, đủ duyên thì ác quả sẽ đến. Dù có thông tuệ đến đâu, lúc ấy thần trí cũng mê mờ, mới hội đủ duyên cho ác quả hình thành, thọ nhận khổ đau mới gọi là bình đẳng.

Vậy, người trí tuệ phải thương từ nhân mà tỉnh giác cho người nơi quả. Từ nơi nước mắt tận cùng của khổ đau, cũng là lúc hạt giống giác ngộ, trí tuệ, được phát sinh qua lời ái ngữ dịu dàng của bậc Hiền nhân, làm cho người nghe sinh tâm hoan hỷ chấp nhận khổ đau là một sự công bằng. Không còn mê muội từ nhân, thì sẽ an vui nơi quả.

Cũng là lúc phiền não hóa bồ đề. Đó cũng là tâm nguyện của bậc Hiền nhân có mặt nơi đời. Giúp cho đời tỉnh giác an vui từ nhân, sẽ bình yên nơi quả. Nơi bình đẳng tánh ấy hiển sinh chi phối khắp nhân sinh chẳng có ta-người.

Rõ được bình đẳng tánh ấy rồi, chúng ta sẽ không còn cầu xin một đấng thiêng liêng nào ban cho ta. Mà gốc từ nơi ta, ban cho ta khổ đau hay hạnh phúc là vậy.

LỐI VỀ RỪNG XƯA

*Thiền hành không chân bước
Học pháp chẳng ai nghe
Ta tìm tâm không thấy
Hỏi ai? Người đang nghe.
Ngàn năm mưa vẫn rơi
Ngàn đời sóng vẫn vỗ
Chuyện từ kim đến cổ
Đâu khác chuyện bây giờ.
Khi nào ta quên được
Cái tôi nhỏ bé này
Sẽ biết chuyện rừng cây
Nói gì cùng mây trắng
Ai về trong yên lặng
Nghe được tiếng bốn loài
Buồn vui và nước mắt
Chẳng biết người đang nghe
Tìm người nghe không thấy
Thôi tìm, vẫn đang nghe
Từ dung từ Tâm ấy
Như tiếng trúc bên hè
Ta ru ta từ thuở
Tiếng ru từ ngàn xưa.
Bước chân không người bước
Rõ lối về rừng xưa ...*

DIỄN THÔI

Đừng bình phẩm gì các diễn viên trên sân khấu cuộc đời. Mọi người chỉ là diễn viên thôi, đang vào từng vai diễn.

Nếu không tròn vai diễn thì làm sao có thể lấy được nước mắt của kiếp người. Kịch bản của vũ trụ quá hay, đạo diễn đại tài, diễn viên nhập vai xuất sắc, khán giả quên mình đang xem vở diễn trên sân khấu đời người, nên nước mắt mãi rơi theo.

Diễn viên quên mình là diễn viên trong vai, nên diễn rất xuất sắc, qua những trích đoạn cuộc đời, lúc vinh, lúc nhục. Một vở diễn quá tuyệt vời lấy đi không biết bao nhiêu máu và nước mắt của diễn viên và khán giả.

Màn nhung vô thường rồi đến lúc cũng khép lại, xong các vai trên sân khấu cuộc đời. Những chiếc áo của các vai vừa buông xuống. Lớp phấn son hóa trang vào các vai cũng vừa tẩy sạch.

Đêm đã về khuya, nhìn về sân khấu những ánh đèn màu vừa tắt, màn nhung đã khép lại, khán giả cũng không còn. Bình yên, vắng vẻ. Các diễn viên ngồi với nhau bên hương trà thơm, trong đêm đông se lạnh, kể về những vai trên sân khấu đời người trong những vai thiện, ác, đúng, sai, làm vua, làm lính, lúc chịu ngục hình, lúc an vui, hạnh phúc... Cùng cười đắc ý về khoảnh khắc nhập vai quá thực. Lấy đi không biết bao nhiêu nước mắt đời người.

Người tỉnh giấc, qua những thăng trầm mà ta đã đi qua, tìm lại quá khứ không còn, chỉ còn trong ký ức những được mất bại thành, chỉ còn lại cái Tôi tro trụi. Trước những vô thường, cười mãi không thôi.

*Chỉ diễn thôi anh,
Diễn thôi em, đời đâu có thật
Buồn vui chi, chỉ diễn thôi mà
Em cứ ngỡ, nên đời em khổ mãi
Hãy nhìn đời như một giấc mơ qua.
Hạnh phúc, khổ đau, chỉ diễn thôi mà
Màn nhung khép, như rừng xưa đã khép
Như vườn hoa trong nắng vàng xinh đẹp
Sẽ vùi tàn sau mỗi chiều qua ...*

HIỂU MÀ THƯƠNG

Ta đã học biết bao điều thông tuệ, đức hạnh của bậc Hiền nhân chỉ dạy. Con đường mà quý Ngài đã mở lối cho chúng ta trải nghiệm, tỉnh giác từ nhân khổ đau ta đã từng gieo, thì nay mới bình yên nơi quả.

Chúng ta đã học Giáo pháp, học gương hạnh của quý Ngài từ lâu rồi. Cho đến nay ta vẫn thích học hỏi những kinh nghiệm ấy, khi có duyên được đối diện với phiền não, khổ đau, để mà trải nghiệm, từ những lời dạy của quý ngài, mà ứng dụng vào mỗi duyên, để cho cái Tôi này tức giận, buồn đau thật sự. Mới thấu hiểu được nhân sinh đã khổ đau như thế nào, khi đối diện với đời, với người. Mà có được sự tỉnh giác trên mọi nhân duyên vô thường không thật tâm lặng lẽ bình yên.

Khi tâm ta bình yên thật sự đối diện với khổ đau, ta là người đã trải qua những điều không như ý, mới đủ năng lực hóa thân vào nỗi khổ cuộc đời, như nỗi khổ của chính mình. Cũng là lúc tâm ta hoan hỷ với khổ đau của người như khổ đau của chính mình, mà khổ đau ấy đã có tự bao đời rồi, đang chi phối từng giờ trong khắp cả nhân sinh.

Nhận được như vậy, thân ta và tất cả mọi nhân duyên là tướng sinh diệt, không thật. Một đời hết làm lần, lúc này đức hạnh nơi tự tánh thanh tịnh lưu xuất, thành tựu được muôn hạnh.

Hết làm lần, là không do chúng ta tưởng mình được bình yên như bao lần đã tưởng. Rồi gặp duyên ta vẫn mãi thăng trầm. Chỉ thật sự khi nào thấy đời ta trong tất cả, mà tất cả là đời ta. Mọi cảm xúc khổ đau của nhân sinh là khổ đau của chính mình, mà mình cũng không có, chúng sinh cũng không còn.

Như vàng trắng lặng lẽ. Trắng cũng chẳng nhớ mình đã có mặt tự bao giờ, nơi bến vắng rừng xưa.

Vắng vẻ, bình yên, thanh tịnh ...

ĐÓNG CỬA

*Như cửa nhà đã đóng
Gió bên ngoài lao xao
Ta vẫn ngồi lặng lẽ
Mặc gió đời lao đao ...
Yên lặng,
Không phải ngồi yên không nói gì
Mà giữa muôn ngàn lao xao, nhộn nhịp
Nói năng giao tiếp,
Chẳng có ta-người
Không có người nói,
Chẳng có người nghe,
Dịu dàng thanh tịnh
Từ bi cung kính.
Không còn có ta
Ưu phiền vắng bóng
Không còn thấy người
Phải trái lìa xa
Yên như chiếc lá
Nhẹ nhàng như hoa
Cử chỉ nhu hòa
Là người yên lặng ...*

CHẲNG THẤY MÌNH

Người hiền đức không thấy *mình là người hiền đức*, cái thấy của tự tánh thông qua nhãn căn soi khắp nhân sinh đều nơi tánh bình đẳng ấy, đức hạnh trang nghiêm, thường cung kính thương yêu, tâm hạnh từ bi, lời nói dịu dàng, ái ngữ. Thấy khuyết điểm của người và khuyết điểm của mình là một thể, từ thể bình đẳng ấy mà thương yêu giúp đỡ.

Không mở lời phán xét, làm cho người tổn thương hơn, vì cơn sân si phần nộ đang làm khổ người, người đang cần có một tâm từ bi, một lời nói dịu dàng, ái ngữ, tình thương, cảm thông, cần được giúp đỡ để được nguôi đi ngọn lửa sân hận đang chi phối thiêu đốt người, khổ đau như thế, ta không nỡ phán xét làm cho người phải khổ hơn. Chỉ thương thôi mà không thấy mình hiền đức.

Lòng từ dung thuần khiết, chẳng thánh, chẳng phạm, như vàng trắng lặn lẽ nơi bến vắng, rừng xưa. Trắng làm đẹp cho núi rừng hùng vĩ. Tạo dáng cho dòng sông, bến nước. Muôn đời là ân nghĩa của nhau. Phiền não và lòng từ bi lúc nào cũng bên nhau, là duyên là nợ với nhau từ muôn thuở.

Phiền não rất cô đơn nếu không có lòng từ bi đức hạnh. Từ bi, bao dung mà không có lỗi lầm của phiền não thì lòng từ đâu còn ý nghĩa. Cái đẹp của muôn loài hoa lung linh khoe sắc, đâu không từ

mùi hôi của phân bón. Có bậc Hiền nhân nào mà không nhớ ơn phiền não khổ đau, vì các Ngài trải nghiệm nhờ ân đức phiền não, khổ đau, nuôi lớn đức hạnh của mình mà thành tựu được muôn hạnh, thành bậc Hiền nhân, Thánh đức.

Chúng ta có được những bước chân vững chãi bình yên, đâu không nhờ trải mình trong thăng trầm, vinh nhục.

Xin cúi xuống lắng nghe đời chỉ dạy

Cho con qua

Qua những bước thăng trầm

Nuôi con lớn

Trong những ngày mưa bão

Thật bình yên

Mưa bão bỗng vô thường ...

GHÉT AI LỪA

Thỉnh thoảng ta bị lừa gạt, ta căm ghét không thích người lừa gạt ta như vậy. Ta luôn đề tâm đề phòng, cảnh giác, từ nay về sau khó ai gạt được mình. Lúc này thấy mình khôn ngoan từng trải.

Còn cái Tôi lừa mình hết một đời, dẫn ta từ sai lầm này đến sai lầm khác, sân si, ích kỷ, đố kỵ, hận thù. Nhận xét đánh giá những bậc Hiền nhân khi không thuận với ý mình, bất kính với đáng sinh thành, bằng hữu có duyên với ta. Có lợi ta kính, bất lợi ta khinh, ngày ngày ta lập nhân như vậy, vẫn không hay, không biết.

Thật đáng thương cho sự khôn ngoan của cái Tôi nhỏ bé này.

Đến lúc hội đủ nhân duyên, thuận nơi tánh bình đẳng ấy, ác quả hiện thành do mê muội từ nhân, mà khổ đau chồng chất nơi quả. Lại ở trong mê mà cầu xin ban phúc, cầu bùa, cầu ngải, bói toán khắp nơi. Đâu biết nhân này từ xưa mình đã tạo.

Nay đủ duyên lành gặp bậc Hiền nhân từ tâm nhắc nhở cho chúng con. Từ nay khéo khéo lập nhân, hoan hỷ nhận quả. Bao đời rồi cái Tôi yếu đuối này lừa chúng con, dẫn chúng con đi trong đố kỵ, hận thù, khổ đau và nước mắt. Mất chút tài sản thì còn đề phòng cảnh giác. Mất hết đức hạnh thì không biết, không hay.

Nay con nhớ lại lời Thầy: *Tài sản lớn nhất của đời người là đức hạnh chứ không phải tài chính.*

Thầy đến với chúng con để hướng dẫn cho chúng con: *một con đường bình yên hạnh phúc, và một con đường dẫn đến khổ đau.* Phần còn lại đi con đường nào chúng con tự quyết định cho đời mình từ mỗi bước chân của chúng con.

Cung kính tri ân Thầy từ bi chỉ dạy chúng con rõ một con đường an vui từ nhân đến quả, bình đẳng, trước mọi nhân duyên thuận nghịch đang chi phối chúng con là sự công bằng nơi tự tánh.

Chúng con không vui với hạnh phúc, chẳng buồn với khổ đau.

TỐT NGHIỆP TRƯỜNG ĐỜI

Để tốt nghiệp Đại học, con và gia đình phải trải qua không biết bao nhiêu khó nhọc, để có được học phí và thêm những phụ phí khác, để có được mảnh bằng. Khi ra trường, con gửi lại bộ đồng phục trong những tháng năm theo học tại trường, đi vào đời lại khoác lên mình những đồng phục khác vào nơi mỗi công việc.

Lúc này cũng là lúc “Mẹ đi trường đời”. Những đắng cay, vinh nhục, mất mát về tài chính, danh dự, ốm đau, bệnh tật ... nơi Trường đời, để trải nghiệm học hỏi trong hành trình vào đời, những mất mát khổ đau đó cũng là học phí của Trường đời, mà chúng ta phải đòi lấy không biết bao nhiêu khổ đau và nước mắt mới được an yên tốt nghiệp trường đời, mới có được bước đi vững chãi, bình yên.

Khi vô thường đến ta gửi lại trường đời chiếc áo người, rồi khoác lên mình chiếc áo vô tướng, phước điền, uy nghiêm, thanh tịnh. Vào trong muôn loài hữu tướng, vô tướng lợi lạc nhân sinh, ra ngoài sinh tử. Hiện sinh, hiện tử, như cuộc rong chơi tùy duyên vô ngại. Là những cơn mưa vô tư, tưới mát cho đời, là suối nguồn, là dòng sông chở nặng phù sa đi khắp chốn. Lợi lạc cho muôn loài chúng sinh, không mong cầu, không mục đích.

Từ không có được mới xong trường đời.

*Vào đời chỉ để học thôi
Học xong mới biết cuộc đời là không.*

THỨC GIẤC

Chỉ có người đang thức, mới đánh thức được người còn trong giấc ngủ mà thôi.

Nếu người đánh thức ta vào lúc nửa đêm, ta rất khó chịu rồi ta cũng sẽ ngủ lại để vào trong những giấc mơ. Nếu đánh thức ta lúc trời vừa sáng, vừa trải qua những giấc mơ thì ta rất cảm ơn. Trong giấc ngủ, ta mơ lúc vui buồn, được mất, lúc hãi hùng muốn được thoát ra, muốn đây chỉ là giấc mơ thôi, thì hạnh phúc biết nhường nào.

Cũng vậy, chúng ta như người còn mê trong giấc mộng đời người, lúc vinh, lúc nhục, lúc thăng trầm, lúc hạnh phúc, lúc tưởng chừng như có thể, bất chợt lại không, lúc tận cùng khổ đau, chỉ muốn chết đi cho được nhẹ lòng.

Ta được những bậc Hiền nhân tỉnh thức, nhắc nhở ta là vô thường, không thật. Như thức giấc lúc nửa đêm, ta chỉ nghe thôi, lại chìm vào trong giấc mộng của đời người, cũng thăng trầm, khổ đau, được mất. Cho đến khi những ác nhân trong đêm dài vô minh đủ duyên thành những ác quả, lúc này đời ta đã đọng đầy nước mắt, gục ngã giữa cuộc đời.

Những nỗi đau ấy cũng quá đủ cho ta nhìn lại trong đêm dài vô minh qua cơn ác mộng, trời cũng vừa sáng. Lúc này một lời của bậc Hiền nhân như

giọt nước cam lồ giúp ta tỉnh thức. Tỉnh qua một giấc ngủ dài. Tỉnh qua một đời mộng mị.

Bên hương trà thơm, đón bình minh rạng rỡ, trí tuệ, đức hạnh, như ánh sáng mặt trời gieo hạt nắng vô tư.

Như bậc Hiền nhân vào đời, tâm an vui tươi mát cho đời, bằng lòng từ bi không ngăn ngại, đi vào sinh tử đời người như một giấc mơ qua ...

BẾN XƯA

*Tuổi trẻ đầy ước mơ
Về già sẽ không ngờ
Mùa xuân qua mấy độ
Bây giờ tóc bạc phơ.
Lúc đời khen quá đẹp
Lúc ấy đã già rồi
Lúc này đời quá nửa
An ủi - đời khen thôi!
Ước mơ là không thể
Sao mơ hoài vậy em
Không mơ đời không khổ
Ánh trăng vàng dịu êm.
Nơi bến vắng sông xưa
Mưa bên đời xa vắng
Lặng nghe đời yên lặng
Đưa ta về rừng xưa ...*

TÀI SẢN CỦA MẸ

Mẹ không có kiến thức nào để dạy cho con. Những lời của Mẹ chia sẻ cho con là những đau thương, đắng cay, ghen tuông, thù hận, những giấc mơ yêu thương, hạnh phúc... Hoài bão của một đời con gái, những mộng mơ sụp đổ giữa vô thường. Chợt tỉnh mộng, đời người như những giấc mơ qua, không còn gì cho con, chỉ còn cho con trái tim của người Mẹ. Giữa những phong trần mẹ cúi xuống tri ân, qua những lần vấp ngã, là bến đỗ bình yên, cùng con đi qua mưa bão đời người.

Con yêu của Mẹ!

Có bậc Hiền nhân nào mà không trải qua bao nỗi đắng cay, có Thánh nhân nào mà không đi qua bao lần vấp ngã, khổ đau, vinh nhục dấu chân quý Ngài nào khác dấu chân ta.

Lưu lại cho con, một đời làm mẹ.

LỜI THẦY TÔI

Thầy lúc nào cũng hy vọng về các con. Mong các con tu hành, học hỏi, ứng dụng để ra khỏi đêm dài vô minh, làm chấp, giải thoát cho mình, cho đời được an vui, đức hạnh. Sống thiện lành với nhau. Chia sẻ cho đời những bài học trải nghiệm của đời mình trong khổ đau vinh nhục, để người người được an vui từ những trải nghiệm của các con.

Thầy mãi mong ngày ấy từ nơi các con. Chưa tỉnh giác được trên những việc nhỏ của đời mình, những việc nhỏ ấy vẫn làm con khổ đến như vậy, thì nỗi đau của nhân sinh khi con đối diện con phải làm sao?

Hãy nhớ đại nguyện xưa của mình, đến với đời này không phải như mục đích của các con bây giờ. Ngày tính, đêm lo cho cơ nghiệp, lo cho tài sản này. Không phải là tâm nguyện xưa của các con.

Vào đời này để học hỏi trải nghiệm mà tỉnh giác chứng ngộ lý vô thường, vô ngã trên mọi duyên thuận nghịch.

Tài sản, vật chất, tình cảm, và chiếc thân hiện hữu này cũng vô thường sinh diệt. Từ đó tâm lo âu nắm giữ không còn chi phối các con, tâm các con được bình yên, giải thoát. Chứ không phải để khổ đau với đời. Nước mắt của con đổ xuống là vì nỗi khổ của các con, hay vì nỗi khổ của nhân sinh? Có lúc nào chúng ta rơi nước mắt vì những nỗi đau mà

nhân sinh đang phải gánh chịu từng ngày. Hay chỉ rơi nước mắt từ những nỗi khổ của mình.

Tâm mình nhỏ quá phải không con. Đôi lời chia sẻ cho các con hữu duyên về thăm Thầy.

*Nỗi đau người đau lắm
Thấu hiểu để mà thương.*

CHỨNG MINH

Hôm nay hữu duyên chúng con cùng nhau về thăm Thầy, xe vừa dừng ở dưới chân đồi thông. Chúng con nhìn lên đỉnh đồi, mặt trời cũng vừa đổ bóng dưới chân đồi, bóng Thầy vẫn bình yên dưới mái hiên như ngày nào sau mỗi hoàng hôn.

Chúng con vẫn nhẹ nhàng theo đường xưa lối cũ. Về Thất của Thầy, chúng con cung kính hướng về Thầy chấp tay xá lễ. Thầy cười bình yên, Thầy bảo:

- Các con uống trà đi.

Trong không gian yên lặng, hương trà thơm thoang thoảng, tôi chấp tay:

- Cung kính trên Thầy từ bi chỉ dạy, chúng con, qua bao năm theo Thầy tu học, nay chúng con về trình chỗ công phu tu tập, mong Thầy chứng minh cho chúng con.
- Kính trên Thầy, con thấy tâm con tròn đồng thái hư, rộng lớn bao la không bờ bến, thật bình yên, mọi sân si, phiền não, không còn chi phối con nữa. Bình yên, khổ đau, là mộng mị, không thực, vắng lặng, thanh tịnh. Kính trên Thầy chứng minh cho con...

Thầy cười, nhìn tôi Thầy hỏi:

- Con có thể bảo sóng dừng, không nhấp nhô nữa, để cho biển được bình yên không? Con

có thể bảo bầu trời ngưng không còn sấm sét,
mưa không rơi nữa, để bầu trời được yên
không?

- Kính trên Thầy, dạ cả hai điều không thể ạ.

Lời Thầy từ hòa, nhẹ nhàng Thầy bảo:

- Các con thấy đây, sóng biển nơi Đại dương, sấm sét, mưa rơi, cùng với tham lam, ích kỷ, đố kỵ, hận thù, từ bi, đức hạnh ... đã đồng hành với nhân sinh từ muôn thuở. Những năng lượng ấy không phải của riêng ai. Nên các con khởi tâm buông xả loại trừ là điều không thể. Hãy để yên cho các pháp ấy vận hành, hãy trả về với chính nó thôi.
- Lời này, thân này, thấy biết này cũng không phải là Thầy cũng chẳng phải của riêng ai, lấy gì để chứng minh cho các con đây!
- Một cơn gió thổi qua, cơn mưa chiều lạnh buốt, tiếng chim gọi bầy bên đồi xa vọng lại, đã chứng minh cho các con rồi, có lúc nào mà không chứng minh.

*Đã mình không chứng
Đã chứng không mình
Ngàn đời thường mình
Chẳng từ mình chứng.*

PHÓNG SINH

- Kính trên Thầy, sáng nay chúng con đi mua chim cá để phóng sinh, để cầu cho con được sống lâu, được phước đức. Vậy chúng con phải tụng kinh, phải khai thị cho chúng như thế nào, để được lợi lạc? Kính trên Thầy từ bi chỉ dạy.

Thầy tôi trang nghiêm chấp tay cúi đầu trước số cá, chim và nhìn chúng tôi, Thầy dạy:

- Hôm nay chúng con cúi đầu trước ân đức của chúng sinh, chấp tay cung kính tri ân mà hết lòng cứu giúp chư vị, để tỏ lòng cung kính tri ân chư vị đã từng cứu giúp nuôi dưỡng chúng con từ vô thủy đến nay qua những hình hài khác nhau theo chiều dài sanh tử. Ân cứu mạng ấy, đến nay chúng con có duyên được đền đáp. Chư vị là hóa thân của Thánh hiền trong muôn loài chúng sinh, hy sinh thầm lặng quên mình, làm thức ăn cho chúng con. Chịu đau thương, qua sự sát hại của chúng con thân quyến của chư vị phải chia lìa, chúng con còn giam cầm bạo lực, hành hạ chư vị.

Nỗi đau của chúng sinh vì loài người của chúng ta làm sao nói hết. Hôm nay các con phóng sinh những thân mạng chim, cá này. Trong khi thân các con được nuôi lớn bằng chính thân mạng cá, chim,

thân mạng muôn loài, hằng sa như vậy. Giờ này các con mua về cứu vài chục mạng của chúng sinh, buộc chúng sinh phải nhớ ơn cứu mạng, còn dạy cho chúng biết tu nữa chứ. Có vô minh không con?

- Chúng con mất mát trong đời một chút mà khóc than như vậy. Chúng sinh đau thương phải chia lìa, mất mát, vạn lần sinh tử làm thức ăn cho chúng con, chúng con nào có biết. Người cần được khai thị chính là Thầy trò mình đó con, phóng đi cái tâm đoạt mạng sống của chúng sinh để nuôi dưỡng thân mình là nên phóng. Con thấy đó, đoạt cả ngàn vạn mạng sống của chúng sinh trong lễ mừng thọ cho mình, thì sao gọi là Trí tuệ.

Hôm nay với thân phận kiếp người, Thầy chia sẻ với các con về cách phóng sinh để cầu sống lâu, để cầu mong phước đức. Có phước gì đâu con! Sự thật là như thế. Thầy chia sẻ với các con, như nói với chính mình...

“Cha lành chung bốn loài”

- Vạn loài chúng sinh từ một tâm sinh ra mới gọi là Cha lành. Nỡ nào đoạt mạng sống của chúng sinh để nuôi mạng sống của mình. Nên đoạn trừ tâm sát hại, bảo vệ mạng sống của chúng sinh, là pháp Phóng Sinh tối thượng con ạ.

Chúng con thành kính tri ân pháp âm của Người.

BỔNG DỪNG

Bổng dừng ta đối diện
Ta chẳng biết từ đâu
Cứ nghĩ là của nhau
Người đi ta sầu khổ
Bổng dừng ta có mặt
Cũng chẳng biết từ đâu
Ta cứ mãi mong cầu
Buồn vui và được mất
Đến khi ta vắng mặt
Có biết ta về đâu?
Người nay từ đâu đến
Rồi lại gọi con tôi
Lo toan và yêu mến
Khổ đau lúc chia lìa
Bao đời rồi như thế
Hỏi khổ ấy từ đâu?
Đâu là điểm bắt đầu
Đâu là nơi kết thúc
Lúc này cũng là lúc
Tỉnh giấc mộng đêm dài
Những gì trong mộng ấy
Hỏi người có còn không?
Người cười thôi không đáp
Ta về chốn mênh mông ...

KIỆP NÀO...?

Dòng tâm thức ấy luôn tử, luôn sinh, trong từng khoảnh khắc luôn luôn mới. Mới đó phiền não khổ đau đã trôi qua, hận thù đố kỵ cũng vừa đến và cũng đang đi qua. Hạnh phúc bình yên vừa đến và cũng đang đi qua. Và cũng thế, cái thời trẻ con, cố chấp, cao ngạo, cũng đã qua rồi, đã tử rồi.

Không đợi thân này mất đi mới gọi là tử. Mà lúc năm mười tuổi và hai ba mươi tuổi trẻ trung ngày xưa đã tử rồi. Mà thân chúng ta bây giờ không phải là thân xưa, tư duy cũng khác, mọi sự giao tiếp, ứng xử từ ái, nhẹ nhàng hơn, biết lắng nghe, biết khiêm hạ.

Con người của những năm qua không phải là con người hiện tại, vậy mà ta cứ tưởng mãi còn, ta có nói gì về quá khứ cũng là thân trước của ta, kiếp trước của ta, kể lại những ngày qua như giấc mộng.

Mỗi ý niệm vừa sinh ra và tử đi là một kiếp, và ta đã đi qua hằng hà sa số kiếp. Sinh tử ngay trong từng ý niệm. Giờ này trong mỗi chúng ta bình yên, từ bi hơn, đức độ, bao dung hơn, vì ta đã trải nghiệm đắng cay, vinh nhục. Một thời cao ngạo, gieo những đắng cay cho đời, cho người. Thương mình bao đời rồi lang thang trong vô minh khờ dại.

Thương đời, thương người, đã vì sự vô minh cao ngạo của ta mà phải chịu bao nỗi đắng cay, vinh nhục.

Cũng quá đủ cho ta nhìn lại những ngày hạnh phúc, đau thương, những ngày trong nước mắt.

Trong cuộc hành trình trở về nơi mảnh đất bình yên, đâu không nhờ những duyên lành được kết duyên với bậc Hiền nhân, Thánh đức, đồng hành với chúng ta qua những thăng trầm từ bao kiếp. Tâm của quý Ngài từ bi, bao dung, độ lượng, khiêm cung, từ ái, không ngăn ngại mới dung chứa được những sự nhỏ nhen, đố kỵ, hận thù, những hơn thua, thấp kém của chúng ta.

Cũng Là sự thiện lành thuần khiết của pháp giới thường trụ, là tâm nguyện của quý Ngài, là ân, là đức.

Chúng ta cúi xuống tri ân cung kính đánh lễ quý Ngài từ những thăng trầm cùng chúng con. Tri ân những phiền não, khổ đau, lầm tưởng. Cũng quá đủ để cho con tỉnh giấc mà nhận lại quê hương nơi chân thường tỉnh lặng.

*Một kiếp ngàn đời, ngàn đời một kiếp
Đi trong duyên nghiệp, một kiếp ngàn đời
Ngàn đời rong chơi, ngàn đời mộng mị
Mộng mị ngàn đời. Biết mộng an vui ...*

BIẾT CHẲNG RIÊNG AI

*Phân tích chỉ thêm sự việc cuộc đời
Vì việc ấy, ngàn năm rồi như thế
Bao năm rồi với bao điều tòi tệ
Gần hết một đời mãi phân tích đúng sai
Phân tích bây giờ, cho đến việc ngày mai
Phân tích mãi, cho đến ngày nhắm mắt
Gần hết một đời vẫn còn thắc mắc
Chuyện đó phải thế này
Chuyện nọ phải thế kia ...
Từ lúc sinh ra, cho đến lúc chia lìa
Mãi muốn đúng
Làm sao cho thật đúng
Ta đâu biết, đúng từ sai mà có
Giữ đúng làm gì
Gốc đúng chính là sai.
Biết đúng, biết sai, cũng từ cái biết
Là đúng, sai, biết ấy vẫn yên bình
Cái biết này biết khắp nhân sinh
Biết tất cả chẳng ai là người biết
Biết lúc sanh ly, biết khi tử biệt
Biết vẫn yên bình
Biết ấy chẳng riêng ai ...*

CON CỨ TỰỜNG

Con có duyên thường xuyên ở bên Thầy. Hôm nay không có huynh đệ nào đến thăm, xin Thầy cho phép con được thưa hỏi:

- Kính trên thầy, những dòng tư duy, phàn nàn, tiêu cực, phân tích đúng sai, đem đến phiền não cho người, để thỏa mãn cái Tôi yếu đuối đố kỵ của con. Con cũng không vui và người cũng không vui, khi trong con luôn xuất hiện cách ứng xử này.

Lúc con hiền lành, đạo đức, hoan hỷ sẵn lòng cống hiến quên mình, thật hạnh phúc.

Lúc bất mãn, buông xuôi, bỏ cuộc không muốn tiếp xúc. Con vẫn biết chẳng có ai làm gì, hoặc nói gì, nhận xét gì về con cả. Tự nơi con tự suy nghĩ ra và chọn cho mình một thái độ như vậy.

Chính con cũng không hiểu được con, người cũng chẳng vui gì cái thái độ lúc nắng, lúc mưa của con. Không biết bao nhiêu lần thường xảy ra với con như vậy. Con chẳng biết phải làm sao?

Những pháp lành con được quý Ngài chỉ dạy, chỉ để thể hiện về mình, mong người công nhận. Còn chính con không biết phải làm sao với cái Tôi lúc nắng, lúc mưa này.

Mọi người ca ngợi con là người thông tuệ, đức hạnh, quý mến, cho con là gương sáng cho mọi người học hỏi, chỉ có Thầy mới biết thôi. Giờ con biết phải làm sao?

Thầy cười bình yên, từ bi nhìn sự lúng túng của tôi, Thầy dạy:

- Xưa nay Thầy thường khen ngợi con. Việc gì con cũng hay, cũng giỏi. Thầy cũng dặn trong huynh đệ trong pháp hội không nên góp ý gì về con cả, chỉ khen thôi.
- Cái Tôi yếu đuối của con không đủ sức lắng nghe về những khuyết điểm của mình, chỉ thích nghe lời khen thôi. Còn nếu góp ý cho con, dù là một khuyết điểm nhỏ của con thôi thì người ấy sẽ khổ vì sự biện bạch của con. Con chưa biết cúi xuống tri ân cung kính hướng về người đã thương mình mà góp ý. Cho đến hôm nay đòi con cứ mãi nằng nưa là vậy.

Tôi chấp tay cúi đầu lắng nghe từng lời từ bi chỉ dạy của Thầy mà thẹn với lòng mình. Xưa nay con mãi tự cho mình cái quyền được góp ý, chê bai, chỉ trích những khiếm khuyết của người. Không một chút từ tâm khiêm hạ, không đủ sức thấy lỗi mình mà dư kinh nghiệm vạch tìm lỗi người.

Vậy mà xưa nay con cứ ngỡ ...

NHƯ NHỮNG HẠT MƯA

*Đừng mong muốn, có bao giờ như ý
Mãi mong cầu, con sẽ khổ thêm thôi
Người như thế, đã lâu rồi như thế
Biết thôi con, cố sửa để làm gì?
Con cố sửa, mãi mong người phải sửa
Mãi khổ vì muốn sửa.
Khổ thôi con!
Hãy sửa con, cái tâm muốn sửa người
Con khổ mãi, khổ hoài vì muốn sửa.
Mưa vô tư, mưa không chọn lựa
Mưa xuống núi rừng,
Nơi biển cả, chỉ mưa thôi ...*

KHÁCH KHÔNG MỜI

Thầy ơi! Hôm qua trên đường về con nhìn thấy cảnh thương tâm của một người Mẹ già, có một người con trai duy nhất vừa mới qua đời. Bà ngồi yên lặng bên xác con không một giọt nước mắt, con như cảm thông nỗi đau ấy, con nhẹ nhàng đến cung kính:

- Thừa Bà, vì quá đau buồn, thương con mà không rơi giọt nước mắt nào, con rất cảm thông xin được sẻ chia nỗi đau vô hạn này.

Bà nhìn con, bình yên Bà dạy:

- Nó đến đây chẳng ai mời. Nó đi cũng chẳng nói tôi câu nào. Người như vậy tại sao tôi phải khóc, khóc làm gì chứ?
- Tôi đây cũng vậy, Tôi đến đây nào có nói với ai đâu, chắc ngày Tôi đi cũng chẳng thông báo với ai ngày ấy. Người đến cũng không báo với ai, khi đi cũng chẳng chào hỏi ai câu nào. Để tâm làm gì!
- Hữu duyên chú có mặt ở đây hoan hỷ giúp tôi một tay giải quyết cái thân vô tri này. Tôi chân thành tri ân chú.

Con hoan hỷ nhận lời cùng với mọi người phân công mỗi người mỗi việc giúp Bà đưa thi hài đi hỏa táng. Việc xong xuôi, bà quay về hai tay không,

không có tro cốt gì. Trước mọi người, bà cúi đầu cung kính tri ân, trong tâm bình yên thanh tịnh.

Con nhìn trong đôi mắt từ hòa với nụ cười bình yên thanh tịnh của Bà, không có bóng dáng sinh tử nào trong đôi mắt ấy.

Chia tay Bà, trên đường về con nặng trĩu với muôn ngàn câu hỏi trong con đúng, sai, tại sao? Thế nào là sinh, là tử ...

Thân con đến, đi, nào khác như cậu ấy.

Tất cả nhân sinh đều như thế sao? Cái thân đi đứng thường ngày là của con sao? *Thực là của con sao?* Đến đi lúc nào con cũng không biết. Vậy con là ai?

Bao năm rồi con theo Thầy tu học, nay chúng con vẫn chưa rõ điều này. Cung kính trên Thầy từ bi thương chúng con mà chỉ dạy.

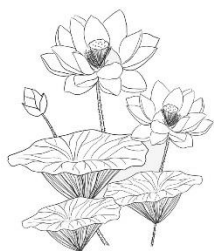
Thầy cười bình yên nhìn tôi, Thầy chỉ dạy:

- Các con còn có thấy đến, thấy đi. Còn Thầy ở đây không biết tự bao giờ thường trụ ở đây, chẳng nam, chẳng nữ, không già, cũng không trẻ, qua bao sự đổi thay chẳng thấy bóng mình. Nay con hỏi, thầy đáp. Thầy cũng không biết ai là người đang đối đáp, lấy gì để dạy cho con đây!

Lời dạy của Thầy vừa dứt trong muôn ngàn âm thanh của núi rừng hùng vĩ, tiếng chim vỗ cánh hòa

cùng hương thơm của biển nào có bóng ai! Bóng
Thầy, bóng con và cây rừng nào khác ...

Cung kính tri ân pháp giới hiền bày.

KHÁC GÌ NHAU

Cùng một loại cây tự hút dưỡng chất, nảy mầm cùng một thời gian, khi lớn lên cành nhánh vẫn khác nhau. Cuộc sống của cây chẳng hờn trách gì nhau, thật yên bình, vẫn đơm hoa kết trái cho đời cây bình yên thanh tịnh.

Loài người chúng ta cũng vậy, mọi tư duy, huân tập, những kiến thức hiểu biết do trải nghiệm học hỏi mà có được, nhằm phục vụ cho nghiệp duyên của mỗi cá nhân mà thành tựu theo chiều từ nhân đến quả. Vậy kiến thức hiểu biết là để thành tựu cho mình, chứ không phải để sửa người. Ta không tự cho ta có được quyền bình phẩm sửa sai người khác. Hiểu biết là để cho ta, chứ không phải để cho người.

Trừ khi sự trải nghiệm của ta qua những thăng trầm của đời mình qua những kiến thức hiểu biết ứng dụng được bình yên, an vui, thanh tịnh.

Người người có tín tâm thưa hỏi ta về kinh nghiệm để được an vui. Lúc này ta đã trải nghiệm, nếm đủ khổ đau, vinh nhục, đủ cho ta cúi xuống tri ân cung kính biết ơn Trường đời có những bậc thầy thiện lành dạy cho ta pháp thiện lành và nghị lực bình yên với ác pháp.

Bậc thầy bất thiện đem đến cho ta những điều xấu xa bất như ý để cho ta trải nghiệm bình yên mà đi qua, cúi xuống tri ân cung kính hai mặt

cuộc đời, đã dạy cho ta ý nghĩa một kiếp người, mà khiêm cung, từ ái, cung kính dâng đời bằng những trải nghiệm cá nhân của mình, mong người được an vui thôi.

Lúc này cái Tôi ảo tưởng của ta không còn cao ngạo, không là gì cả, cung kính tất cả. Không hoàn cảnh nào đi qua đời ta mà không là ân, là đức. Cảm ơn đời đã cho con nhận lại ý nghĩa một kiếp người.

*Cuộc đời người như một giấc mơ
Đã là mơ sao buồn đau đến vậy
Nay tỉnh giấc mới biết đời là mộng
Biết mộng rồi, người biết mộng hỏi là ai ...*

THẤY HẾT KHỔ

*Thấy thôi em, chỉ thấy thôi mà
Em không thấy, nên đời em khổ mãi
Vì không thấy, nên thấy kẻ khôn, người dại
Không thấy thôi, nước mắt mãi trôi dài.
Thấy thôi em, đời vui hết bi ai
Thấy hết khổ, không thấy từ đôi mắt
Thấy thôi em,
Chỉ thấy thôi, không từ đôi mắt ...
Không lục căn vẫn soi sáng ngàn đời
Ánh sáng ấy dung thông vạn pháp
Chẳng pháp nào ngoài vạn pháp dung thông.*

NGHE VÀ ĐỌC

Chúng ta nghe bậc Hiền nhân chia sẻ và đọc sách là chìa khóa giúp chúng ta trở nên người thông tuệ, thấu suốt những vấn đề cuộc đời, giúp cho ta có được bước đi vững chãi, thành công, rõ được hai mặt cuộc đời. Những bậc tiền bối, quý Ngài đã trải nghiệm, học hỏi từ những đắng cay, vinh nhục, những thành công, hay thất bại. Quý ngài vì thương hậu thế mà ghi chép lại những kinh nghiệm phải đổi bằng nước mắt cho thế hệ sau. Chúng ta chỉ tốn vài ngày đọc lại, để có được trí tuệ, đức hạnh, kinh nghiệm trong mấy mươi năm làm người của quý Ngài để có được một tri thức vô giá.

Thật tuyệt vời cho những ai có thói quen lắng nghe và đọc sách, biết khai thác kho tàng trí thức vĩ đại trong cuộc sống làm hành trang cho mình. Có được kinh nghiệm của những bậc thông tuệ, đức hạnh là nơi nương tựa của nhân sinh, làm bến đỗ bình yên cho đời, cho người.

Ta không có thói quen lắng nghe và đọc sách, thì ta chỉ có được một chút ít kinh nghiệm nhỏ nhoi của chính sự trải nghiệm của mình, thì làm sao chờ nổi những đắng cay vinh nhục của đời mình. Nói gì có khả năng làm vơi đi nước mắt của nhân sinh. Những trang kinh khó hiểu đêm nào chúng ta cũng đọc đến thuộc lòng, nhưng vẫn không hiểu, chỉ đọc thôi. Những bậc Thầy thông tuệ giảng dạy phân

tích ý nghĩa sâu sắc lời dạy trong kinh để ứng dụng vào mỗi duyên trong cuộc đời, ta lại thờ ơ, không nghe, không đọc.

Đâu phải chúng ta không có duyên được gần gũi những bậc Hiền nhân.

*Học không cần hiểu, làm sao đời không khổ
Học để hiểu rồi ứng dụng mới an vui.*

LÀ SAO

Không làm lấy gì ăn?
Không ăn thì phải chết
Đã chết thì lấy ai làm
Không làm lấy gì mà ăn.
Không chết lấy gì sống?
Sống rồi thì phải chết
Chết rồi để mà sống
Không chết lấy gì sống.
Người mê học thành trí
Trí ấy tự nơi mê
Thấy mình trí, là mê
Người mê học thành trí.
Con người đâu có chết
Đã chết sao còn đây
Còn đây, ai nói chết
Con người đâu có chết.
Nói hoài mãi không thôi
Chuyện sinh và chuyện tử
Nói đi, rồi nói lại
Nói hoài mãi không thôi.
Bây giờ thôi không nói
Ai nói mặc kệ người
Ta cười mãi không thôi
Bây giờ thôi không nói.
... Ai nói?

DÒNG ĐỜI, DÒNG SÔNG

Sáng nay chúng con cùng Thầy bên quán cà phê nhỏ ven sông Đồng nai, dưới chân cầu Hóa An. Nhìn dòng sông vẫn yên bình theo những tháng năm. Thầy nhìn chúng con.

Thầy chỉ dạy:

- Các con thấy đó, dòng sông yên bình chảy dài theo những tháng năm, những cánh hoa lục bình màu tím lung linh khoe sắc, những cây gỗ mục, những thân súc vật hôi thối, cũng đang trôi trên dòng sông này. Sông vẫn yên bình, ôm ấp tất cả, như những phù sa tươi mát cho ruộng đồng, xuôi dòng về biển cả, bình yên vắng lặng.

- Thầy trò mình đang nhìn dòng sông, hòa vào sự bình yên ấy, dòng sông ấy vẫn an yên, có ta hay không có ta, dòng sông ấy bình yên trôi qua không biết tự bao giờ. Vẫn yên bình như vậy. Sự bình yên của dòng sông, đã tự bao giờ ôm ấp tất cả, vẫn vô tư không ngăn ngại.

- Cũng vậy, dòng đời nào khác dòng sông, cũng chở đầy những tan thương, khổ đau, vinh nhục, đang chảy qua đời người, nước mắt của chúng sinh đổ xuống cho những nỗi khổ dòng đời này từ vô thủy đến nay, còn nhiều hơn nước của những dòng sông, nên hóa thành biển khổ là vậy.

Sao không nhìn dòng đời trôi qua bình yên, như cái nhìn của dòng sông này.

Hạnh phúc như hoa lục bình khoe sắc. Khổ đau như gỗ mục trôi qua đời mình, như trôi ở dòng sông. Nhìn dòng sông sao tâm ta bình yên, mà nhìn dòng đời tâm ta lại khổ đau đến vậy!

Chỉ ở nơi cái nhìn bình đẳng, nhìn dòng sông như nhìn dòng đời. Chỉ thế thôi! Có tu hành luyện tập gì đâu?

Con không phải là hạnh phúc, cũng không phải là khổ đau. Các con nhìn khổ đau và hạnh phúc như thấy hoa lục bình khoe sắc, và củi mục ở dòng sông. Nhìn thế thôi, điều gì làm cho các con khổ. Khổ bởi từ đâu?

*Cỏ rác và hoa thơm
Như khổ đau và hạnh phúc
Nhìn dòng đời
Nào khác thấy dòng sông.
Nhìn sông không ta
Nhìn đời cũng thế
Không có ta vẫn thấy
Khổ từ đâu?*

NỢ

Nợ là tài sản vô giá của con người. Con đừng ước mơ mình hết nợ, đó là điều không thể. Không tiền cũng nợ, thật nhiều tiền cũng nợ. Người tu hành cũng nợ, không tu hành cũng nợ. Hết đời vẫn nợ. Nợ là tài sản của nhân sinh.

Dù con có trả được chút nợ tiền, còn nợ ân tình, bằng hữu, nợ ân đức sinh thành của Mẹ Cha.

Nợ ân đức Thầy cô cho ta tri thức. Nợ đối với đời, với người, từ những thái độ ứng xử của con đã gieo vào đời những đau thương mất mát. Nợ những ác quả mà đời đã trả lại cho con những đau thương, mất mát ấy, mà con phải gánh chịu, để thành tựu hạnh phúc của mình.

Thành công và hạnh phúc cũng là nợ, đời phải trả cho con, sao tâm con bình yên như vậy? Khổ đau và mất mát cũng là nợ mà đời phải trả lại cho con, sao con khổ đau đến vậy?

Khổ đau và hạnh phúc đến với chính chủ nhân là con, mà từ lâu con đã gửi cho đời. Con không có quyền chọn lựa *Từ chối* hay *Chấp nhận*. Chỉ duy nhất là tỉnh giác, nhìn lại gốc khổ đau và hạnh phúc ngay ở nơi mình. An vui mà chấp nhận thôi con!

Cung kính tri ân đời đã chỉ dạy cho con. Qua những thăng trầm, để cho con tỉnh giác mà cúi xuống tri ân, con xin nhận lại những nỗi khổ, niềm

đau mà từ lâu đời đã khổ từ những vô minh của con, mà đời phải gánh chịu.

*Xin cúi xuống lắng nghe đời chỉ dạy
Để cho con nhận lại một kiếp người ...*

CHỈ THỂ THÔI

Khi chúng ta còn mong muốn được bình an, thì thật sự chúng ta đang bất an và phiền não. Khi chúng ta đã thật sự an rồi, thì khổ đau phiền não vẫn còn nguyên như vậy, vì phiền não và khổ đau, là của nhân sinh, là sản phẩm của cái Tôi không như ý mà có vậy. Ta thấy biết rõ ràng, thấy phiền não khổ đau như thấy an vui và hạnh phúc vì sự thấy biết này không thuộc về khổ đau hay hạnh phúc.

Người thật sự bình yên tâm, không mong cầu hạnh phúc, cũng chẳng buồn với khổ đau. Nhìn cuộc đời như một bức tranh không thiếu một chi tiết nào, từ núi rừng biển cả, hoa thơm và cỏ dại, từ những viên sỏi nhỏ trên lối về. Không chọn lựa từ chối hay chấp nhận.

Vạn pháp vốn tự đầy đủ thánh nhân, phạm phu, hận thù, đồ kỵ, hạnh phúc, an vui, không thiếu chi tiết nào trong bức tranh ấy, và như thế không biết tự bao giờ.

Bậc trí tuệ, đức hạnh nhìn vào bức tranh, quý Ngài chấp nhận xưa nay là như thế, không thêm bớt gì, quý Ngài thấy tròn đầy viên mãn. Còn chúng ta cũng nhìn vào bức tranh ấy sinh tâm trọng thánh bỏ phạm, chọn đúng bỏ sai, sinh tâm phiền não khổ đau. Cái thấy của chúng ta bị khiếm khuyết, tâm ta luôn bất an là vậy.

*Sao không là dòng sông
Bình yên từ muôn thuở
Có khác gì dòng đời
Ta cứ mãi khổ đau ...*

BÊN NỒI BÁNH CHƯNG

Hôm nay ngày cuối năm, chúng tôi mỗi đứa một việc, dọn dẹp cũng vừa xong cùng nhau đến bên Thầy. Nhìn nồi bánh chưng đón tết, Thầy từ tốn nhìn sang chúng tôi, Thầy dạy:

- Các con biết không, thích người công nhận mình khôn ngoan có nghĩa là mình đang đại. Thích người công nhận mình đạo đức có nghĩa là mình đang thiếu đạo đức. Người thường nhường khôn ngoan, nhường đức hạnh cho người, người này khôn ngoan và đức hạnh tự đã đủ đầy viên mãn. Lúc nào tâm cũng được bình yên khi đối diện với đời, với người, mở lời từ ái, khiêm cung. Thường nhường cái đúng cho người để người vui. Thường nhận cái sai về mình mà tâm được mát mẻ.

- Người này đủ nghị lực mạnh mẽ hướng về phía trước đi qua đúng sai, vinh nhục, danh thơm, tiếng xấu, đồng hành với thế gian, vô ngại với mọi sóng gió cuộc đời. Hùng lực như chúa Sơn lâm, ngại gì tiếng thú hoang. Bước chân Ngài đi qua, Ngài đủ sức gánh chịu mọi khổ đau, vinh nhục, chỉ mong đời bớt khổ, cúi xuống tri ân cung kính cuộc đời. Vì phiền não khổ đau là phúc lành nuôi dưỡng đức hạnh đối với quý Ngài.

Còn các con, khi phiền não khổ đau chi phối đến các con thì phải làm sao?

Chúng tôi mỗi đứa nhìn nhau. Thầy cười bình yên, nhìn chúng tôi.

- Ủ Thầy biết rồi, các con phiền não thêm, rồi đổ hết cho người, cho đời, tại huynh nọ, huynh kia làm cho con khổ đau đến vậy, phải không con! Thầy cũng già rồi mà nuôi hoài các con không lớn.

Thầy cười xoa đầu chú út, Thầy bảo:

- Vài ngày nữa các con thêm một tuổi, lớn thêm cái đức, cái hạnh, như những bậc Hiền nhân nhà con.

Chúng con chấp tay cúi đầu. Bóng thầy vừa khuất bên hiên. Sao chúng con cứ mãi hoài không lớn...

Cung kính tri ân Thầy!

CHỈ BIẾT MÌNH

Mình biết rõ trong tâm mình còn những cái tội ích kỷ, sân si, đồ kỵ, hận thù, đang có trong tâm mình, mình biết rõ như vậy. Nhưng mình không truy cứu, vì không ai biết trong tâm mình đang tội tệ như vậy. Mình che giấu bỏ qua. Có ai biết tâm mình đang suy nghĩ gì! Chúng ta học hạnh của bậc Hiền nhân, Thánh đức mà nuôi lớn kẻ phạm phu trong mình là vậy.

Còn ta biết nơi người có cái tâm như thế đối với mình, thì mình quyết không tha. Phiền não khổ đau cũng từ đây mà phát sinh vậy. Thường chúng ta học pháp tối thượng, mà thực hành tối hạ, tự đối mình. Thật đáng thương cho ta!

Nếu đến nay ta phát hiện trong ta còn cái tâm đồ kỵ, hận thù, tham lam, ích kỷ, ... ta quyết không tha cho ta thì hay biết mấy.

Hôm nay chúng ta nhìn lại gốc từ nơi mình. Hãy dừng cảm nhìn thẳng tâm mình. Nghiêm khắc với mình, bao dung với đời thì đời được an vui mình cũng an vui. Chỉ thế thôi. Thay đổi cái nhìn và cách ứng xử của mình. Nào có nhọc nhằn gì đâu, sao mãi đến nay vẫn chưa yên?

Đến khi nào giúp được ta bình yên đây, mà nói đến chuyện giúp người? Lúc nào ta cũng thường nhắc ta là tri ân Thầy tổ. Làm sao để trọn ba chữ

nghĩa ân sư, trước sự chi phối của vô thường liệu
còn có kịp ...

*Xin cúi xuống hỏi vô thường con xin hỏi
Hỏi đến bao giờ cho con trọn được Nghĩa Ân Sư ...*

HỌC HAY KHỔ

Gần hết một đời khổ nhọc để tạo dựng tài sản, vật chất, cho mọi tiện nghi, kể cả thân ta chắc chắn có một ngày sẽ phải mất đi. Sự mất mát ấy sẽ không được báo trước. Khi việc ấy đến, ta sẽ đối diện với khổ đau, tiếc nuối, sợ hãi đau thương nối tiếp khổ đau.

Những gì mà ta đã trải nghiệm, học hỏi, những bậc Hiền nhân, thấu đạt được, qua những thăng trầm của đời mình. Tâm từ ái, đức hạnh, dịu dàng, hiền trí. Dù trải qua bất kỳ một biến cố nào, vẫn an yên thanh tịnh. Tâm ấy sẽ không mất đi. Mà sẽ được nối tiếp từ nhân an vui trong hiện tại, ngày mai cũng an vui.

Bậc trí tuệ, đức hạnh, trải nghiệm học hỏi khổ đau mà tỉnh giác an vui. Còn ta cũng trải nghiệm trong khổ đau lại khổ chồng thêm khổ. Vậy ta đến với đời này để trải nghiệm, học hỏi, giác ngộ, hay đến với đời này để khổ đau?

Vào trường để khổ luyện thành tài làm lợi ích cho gia đình xã hội. Vào đời này để trải nghiệm đi qua những thăng trầm, khổ đau, để tỉnh giác an vui.

Vậy trường học thì mong tốt nghiệp khi còn trẻ để giúp đời. Thì trường đời cũng phải tốt nghiệp để giúp đời mới là tâm nguyện khi ta đến với đời này. Bình yên đến đi tự tại an vui ...

VƯƠNG VẤN

Mỗi một năm đi qua
Con đường thêm ngắn lại
Đoạn cuối của con đường
Là những bước an vui.
Xin kính chúc cho người
Thăng trầm nay quá đủ
Giấc mộng một đời người
Là những bước an vui.
Ai bảo xuân an vui
Đâu không từ nước mắt
Để có cánh mai vàng
Bao cơ cực mùa đông.
Sáng nay ngồi lặng lẽ
Bên dòng sông hiền hòa
Thấy đời trong hạt nắng
Đêm về là hạt sương
Không có gì vấn vương
Không có ngày cuối cùng
Lâu rồi đời vẫn thế
Sao mãi hoài vấn vương ...

NGOÀI NHỮNG CƠN MƯA

Khi nào Em có thể thấy em?

Từ những ngày thơ ấu bên dòng sông, bên ruộng đồng sau mùa gặt hái, tung tăng với những cánh diều, trong những bài đồng dao nơi cây đa, bến nước. Em thấy được em có trong hình hài Mẹ, Cha. Thấy Cha ngồi uống trà, trong hương trà có cả những áng mây và những cơn mưa, nơi rừng xưa hùng vĩ. Thấy em là những buồn vui, thăng trầm của đời người, những yêu thương, hạnh phúc và thấy chính em lớn lên từng ngày trong những giọt mồ hôi của Cha, đôi vai gầy của Mẹ. Thấy những giọt nước mắt em chảy dài theo những tháng năm của đời mình, nào khác những cơn mưa.

Em là những cơn mưa vô tư

Là những hoàng hôn

Là những buồn vui thăng trầm từ muôn thuở.

Thấy đời mình là những chiếc lá vàng qua bao mùa rơi rụng.

Cũng chẳng thấy mình

Ngoài những cơn mưa

Từ lâu rồi như thế

Cũng chẳng thấy mình, ngoài những cơn mưa ...

XIN NÀO CÓ ĐƯỢC

Chắc chắn một điều là ai trong chúng ta cũng rành về nhân quả. Còn giảng dạy về nhân quả một cách tường tận nữa chứ. Nhưng rồi những nhân duyên đi qua đời ta vẫn khổ đau, oán hận lại tạo thêm ác nhân. Đến khi đủ duyên thì ác quả lại đến, lại khổ đau oán trách. Ác nhân lần nữa lại phát sinh muôn thuở cứ như vậy. Khổ đau mãi mãi, rồi đi cầu xin, sám hối, xin cho con bớt khổ.

Nếu sám hối cầu xin mà hết khổ, thì nỗi đau thương từ tâm hận thù đổ kỵ ta đã gây ra cho đời, ai là người chịu trách nhiệm? Vậy nếu là người trí tuệ thì hoan hỷ nhận quả, khéo khéo lập nhân. Không còn phạm luật nữa thì đời cũng bình yên. Pháp giới bình đẳng an vui giải thoát. Cầu xin, sám hối mấy mươi năm rồi sao nay vẫn khổ. Chỉ chuyển cái nhân, thay đổi cái nhìn, thay đổi cách ứng xử trên mọi nhân duyên thuận nghịch với lòng từ bi, đức hạnh, cung kính tri ân. Sẵn có nơi ta. Hiện tại nhân an vui, tương lai khổ đau cũng vắng vẻ giải thoát. Chỉ vậy thôi.

*Cái tôi làm khổ một đời
Không tôi ai khổ, ai vui, hỏi người?*

NHỚ VỀ NGHÌN TRÙNG

Thầy mãi đồng hành với chúng con, dù các con có như thế nào. Thầy vẫn tin, trong con có hạt giống giác ngộ, trí tuệ, đức hạnh. Chắc chắn như vậy, mà các con chỉ quên thôi.

Thầy chờ các con, để giúp các con nhớ lại quê hương, nơi chân thường tĩnh lặng, bình yên, nơi đó sinh ra bốn loài. Như đất hóa sinh vạn loài cây cỏ, rồi cỏ cây quên mình từ đất, chỉ nhớ mình là cây, là cỏ. Cây xem thường cỏ dại, cỏ dại rất buồn phiền cây, cỏ cây chẳng nhớ cội nguồn.

Rất là đáng thương!

Bỗng dưng cây nhớ lại, cỏ nào khác gì ta, cũng sinh từ nơi ấy. Cỏ cây yêu thương nhau không còn bóng dáng của khổ đau, hận thù, đố kỵ.

Không phải chiếc lá trong tay là con, con hãy buông xuống chiếc lá trong tay, con sẽ có cả một khu rừng. Vì con là biển, là nơi sinh ra muôn ngàn con sóng, mà con chỉ quên thôi, mới nhận sóng là mình.

Cũng vậy, chúng ta từ tâm sinh ra, chỉ quên Tâm thôi, rồi nhận cái Tôi làm mình, từ đó lấy sự đúng sai, hận thù, đố kỵ mà ứng xử với nhau, khổ đau và nước mắt, có khác gì cây với cỏ.

Nay hữu duyên ta nhớ lại, ta không phải là người, mà ta là sản phẩm của Tâm. Như sóng nhận ra mình là Biển. Như cỏ cây nhận ra mình từ Đất.

Nhớ về cội nguồn mình là những rừng cây, là mây trời, là biển. Lại nhớ về nghìn trùng, đời là những áng mây ...

*Ta biết nơi em đến
Ta biết em về đâu
Em vào cuộc bể dâu
Sầu thương và nước mắt
Hết một đời tất bật
Ta biết em về đâu
Em về không nơi chốn
Em chỉ là áng mây
Tan mãi đến vô cùng.*

CUNG KÍNH MÌNH

Cung kính bậc Hiền Nhân là cung kính tri ân Tâm hiền đức trong con, thỉnh Ngài làm chủ thân tâm của con. Từ đây, mọi lời nói yêu thương, dịu dàng, từ bi, đức hạnh an vui cho mình, cho đời, trang nghiêm thanh tịnh.

Chỉ có đôi mắt của Ngài mới thấy được mọi khổ đau không thật, những phiền não đồ kỵ hận thù không còn cơ hội phát sinh trong con. Tâm con luôn an vui, hạnh phúc.

Khi chúng ta cung kính cúng dường thân tâm này cho Ngài làm chủ, chắc chắn ngay trong phút giây cúng dường, tâm con rất bình yên.

Lời nói như dòng suối từ tưới mát khổ đau, người người cung kính. Như vậy những đức tính ấy trong con có sẵn, chỉ sử dụng thôi, lợi lạc cho đời, cho người.

Những đức tính này không do tu, hay do cầu xin gì mà có được. Các Ngài chỉ lựa lời nói từ bi, ái ngữ, chọn cho mình một thái độ, khi ứng xử tâm bình yên, dịu dàng, được người người cung kính. Còn cái Tôi làm chủ thì có lựa được lời nào đâu con, cũng chẳng chọn được cho mình một cách ứng xử. Cứ bộc phát theo bản năng như vậy, làm sao mà không khổ đau khi cái Tôi yếu đuối này làm chủ đời mình. Sự nhận thức này đâu có tốn công

sức hay thời gian gì đâu mà sao mãi đến nay con vẫn như vậy?

Chỉ đem đến những điều tốt đẹp, an vui cho mình, đem những đức tính hiền lành, đạo đức sẵn có nơi con mà ứng xử với đời để được quý mến, yêu thương. Mãi đến hôm nay sau bao nhiêu năm học hỏi với những bậc Hiền Nhân sao con vẫn như vậy? Thật đáng thương phải không con!

Thôi cũng đã khuya rồi Thầy đi nghỉ đây.

Bóng Thầy vừa khuất bên hiên, tôi nhìn những áng mây che khuất ánh trăng vàng, tiếng sóng vỗ vào bờ hòa cùng hương thơm của biển.

Thầy ơi! Với con như một đêm rằm chẳng có ánh trăng...

HỌC CÙNG THẦY

- Chị và em học cùng một Thầy đã mười năm rồi, hiểu rõ những công thức và gia vị của từng món mà Thầy đã chỉ dạy. Sao chị nấu thơm ngon quá vậy. Chị có thể chỉ giúp em, nha chị ...

Chị đáp:

- Ủ, chị học đến đâu vào bếp thực hành đến đó, không biết bao nhiêu lần thất bại rồi. Cũng may còn có Thầy qua những lần thất bại ấy, Thầy từ tâm hướng dẫn mình sai chỗ nào, khi ứng dụng những công thức mà Thầy chỉ dạy, nên hương vị mới được như hôm nay. Còn em cũng học chung một công thức với Thầy như chị, mà em có lần nào vào bếp chưa?
- Thưa chị, chưa ạ. Em chỉ thuộc và nắm chắc công thức của Thầy đã dạy thôi ạ. Em cũng thường chia sẻ với mọi người về những món tuyệt vời ấy thôi chị ạ.

Đến đây chị nhìn tôi, chị cười bình yên không nói gì. Chị cúi xuống chào tôi, từng bước chân nhẹ nhàng của chị khuất dần sau hàng tre xanh biếc.

Tôi đứng lặng người. Đúng vậy, số người học như Tôi thì quá nhiều, còn học mà thực hành như Chị thì chẳng bao nhiêu.

Mười năm trôi qua biết còn có kịp...

TIẾNG HÉT KHÔNG NGƯỜI

Trời cũng vừa sáng sau giờ công phu, chúng con cùng Thầy trong hương trà thơm cùng đón bình minh, dưới mái hiên, sương đêm còn đọng lại, thỉnh thoảng vài hạt sương rơi, yên bình, thanh tịnh. Hữu duyên huynh đệ chúng con cung kính chấp tay thưa hỏi:

- Kính trên Thầy, chúng con có nghe câu: “Nói năng, im lặng là vận hành của pháp giới”. Xin Thầy từ bi chỉ dạy, chúng con xin cung kính lắng nghe.

Thầy cười bình yên nhìn chúng tôi, Thầy dạy:

- Ủ, vẫn nói năng giao tiếp thường ngày, dùng lời từ ái, dịu dàng, khiêm hạ, người nghe cũng an vui, mà người nói cũng an vui. Các con không bình phẩm, không nhận xét, không thắc mắc gì trên mọi vấn đề cuộc đời. Không thấy có cái Tôi này hiện diện trên những vấn đề đã xảy ra, đang xảy ra, hoặc sắp xảy ra.

Là dòng sông, là dòng đời, muôn đời là như thế, hãy để cho dòng đời bình yên, đừng thêm gì vào làm mất đi vẻ đẹp của vạn pháp từ muôn thuở.

Không phải bây giờ chuyện ấy mới xảy ra. Kể cả điều ấy đã xảy ra với mình, với người, tự thuở nào rồi, là như vậy, đối với nhân sinh,

chẳng có ai làm nên điều đó cả. Đến ngàn năm sau không khác. Thấy biết như vậy mà khéo ứng xử với đời, với người, tùy duyên. Như gió thổi, lá rụng. Lá rụng không vì gió. Gió thổi cũng không nhằm vào lá. Thế thôi. Có đúng sai gì!

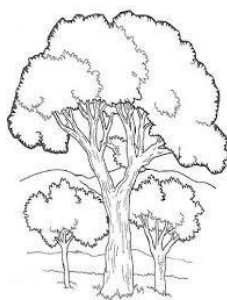
- Sự bình yên không có nghĩa là im lặng, không nói năng gì, không nghe gì, mà chính là sự vang vọng, lao xao, chỉ không thêm cái Tôi vào trong muôn ngàn nhân duyên chính là sự im lặng ngàn đời, vắng vẻ thanh tịnh.
- Sự yên định không từ cái thân vô tri này, không do mọi cố gắng, luyện tập, hay hành trì pháp môn gì mà có được. Vũ trụ này, pháp giới này, không do một cá nhân nào luyện tập mà có được. Như sóng không tìm cách để trở thành biển, mà sóng chính là biển. Thế thôi.
- Thấy biết, nói năng này đã mấy ngàn năm rồi có lúc nào mà không nói năng! Như mây bay, gió thổi, mưa bão cây gãy lìa cành. Cây nào có giận mưa bão, mưa bão vẫn vô tư. Đủ duyên mưa bão sinh, cũng là duyên cho cây phải lìa cành, vũ trụ ứng xử với nhau như thế. Chẳng lỗi phải gì với nhau. Vũ trụ vẫn yên bình.

Biển có lúc nào mà không có sóng. Vũ trụ lúc nào mà không có bão giông, vũ trụ vẫn yên bình. Các con là những cây vô tư trước mưa

bão cuộc đời. Cây không hờn trách. Bão đời
mãi vô tư ...

- Thầy trò có mặt ở đây không biết tự thuở
nào, có sinh tử gì đâu, các con uống trà đi. Không
có tay vãn nâng được tách trà, không có mũi vãn
thưởng thức được hương trà.

- Thầy ơi! Chúng con cung kính tri ân Thầy.
Người là hương trà muôn thuở.

LÀ NHỮNG ÁNG MÂY

Vô thường vẫn đồng hành đi vào đời con trong nụ cười và nước mắt. Con vẫn muốn nắm giữ, không muốn phải mất đi, nhưng vẫn cứ mất đi. Con không muốn phải đổi thay nhưng vẫn đổi thay. Bao nhiêu nỗi khổ và nước mắt cho sự bất lực của con trước sự đổi thay này.

Cái Tôi cầu mong, muốn được đã đuổi sức, buông tay. Cho đến khi con không còn muốn nắm giữ, đổi thay gì nữa cả, nước mắt của con sẽ thôi rơi, con mới nhận ra vô thường thật bình thường.

Chính con mới là người không bình thường, nên nước mắt mãi rơi hoài như thế. Khóc cho cái xưa nay không bình thường của con, trên cái rất bình thường. Có khách bộ hành nào muốn sửa con đường theo ý mình đâu con. Chỉ đi theo con đường ấy thôi. Có cánh bèo nào muốn sửa dòng sông đâu con? Mệt rồi phải không con.

*Ngồi xuống đây
Nhớ lại đời mình
Từng bước chân qua
Nhớ về cội nguồn
Ngồi nghe mưa nắng
Nhớ về đời người
Là những áng mây
Bay về ...
Cuối trời.*

TU LÀ ĐỀ MẤT

Mất đi lòng đố kỵ, hận thù
Mất đi sự tham lam, ích kỷ
Mất đi nỗi lo âu, sợ hãi
Mất đi sự toan tính ở ngày mai
Mất đi cái Tôi đang hiện hữu
Cái Tôi cũng mất quyền làm chủ thân này
Một chiếc thân vô tri
Một vườn Tâm không tuổi
Chữ “tử” cũng không còn
Chữ “sinh” tìm không thấy
Chẳng phải là giác ngộ
Chẳng phải người u mê
Ai biết mỗi đêm về
Trăng soi từ muôn thuở
Bến sông còn duyên nợ
Lặng lẽ bến sông quê
Thôi tìm trăng đáy nước
Hỏi gì Ngộ với Mê ...

THẬT LÀ NHƯ VẬY

Khi thấy được vấn đề cuộc đời bằng kinh nghiệm của mình, thật là chưa thấy. Thấy biết không từ kinh nghiệm nào cả. Mà thấy nghe rõ ràng. Không từ một trình độ nào, không có cái Tôi nghe, Tôi thấy, rõ ràng như vậy. Không có cái Tôi xen vào, thấy nghe ấy vẫn tròn đầy, viên mãn như vậy.

Không có cái Tôi trong tánh ấy thì không có sự phân tích nhận xét đúng sai gì trên những vấn đề cuộc đời, không có sự đối lập giữa thiện và ác, đúng và sai, thiện đường hay địa ngục, không có sự chọn lựa hay lấy bỏ.

Cũng chẳng nhớ có sự hiện diện của thân này. Sinh tử cũng không nhớ, hiển bày một thể bình yên, cho đến ý niệm bình yên cũng không có. Không có một pháp tu, hay phải khổ luyện một phương pháp nào để có được sự bình yên này. Không ngồi thiền hay nhập định gì mà thấy được. Những cảm nhận được thanh tịnh, giải thoát gì đó, là do cái Tôi ảo tưởng này thưởng cho, tạm thỏa mãn cho sự cầu mong muốn được của mình, chỉ vậy thôi ...

Thật ra, sự định yên ấy không do một cá nhân nào luyện tập, tu hành gì mà có được. Như cá nơi Đại dương không thể luyện tập gì để trở thành biển, mà biển có trước lúc cá chưa sinh. Ở ngay nơi cá

chỉ quên mình thì nhận ra chính mình là biển cả mênh mông, ngại gì sinh với tử trong các loài cá. Có sinh, có tử, biển vẫn vô tư không ngăn ngại. Cá nhớ về cội nguồn, sinh tử cá vẫn vô tư. Thế thôi.

Như biển sinh ra các loài cá, không loài cá nào giống biển cả, nên cá chẳng biết mình là ai, từ đâu. Như Tâm sinh ra vạn loài, hình tướng các loài nào có giống Tâm, từ đó sinh ra cái Tôi ảo tưởng. Tự đặt tên lên các loài. Tự đặt tên lên trên mỗi cá nhân, còn đặt tên lên từng loài cá nơi biển cả. Thật ra các loài ấy có nhận cái tên con người đặt cho bao giờ. Các loài cá đâu biết mình có tên cá Thu, cá Ngừ gì đâu! Ngàn đời chỉ vẫy vùng tung tăng như vậy, có sinh tử gì? Biển lúc nào mà không có cá, chỉ thế thôi.

Rồi tưởng ra trong mỗi thân người có cái linh hồn hay thần thức gì đó, linh hồn đó có tên riêng, dựa vào cái xác vô tri này, để tái sinh nơi này, phải đọa nơi kia. Khi có tên thì sẽ có Tôi, có Tôi sẽ có linh hồn do cái Tôi ảo tưởng này sinh ra, nào có thật. Từ cái Tôi này có tu thì được cái gì đó. Còn không tu thì bị xuống đâu đó. Thật ra vũ trụ vạn loài vốn dĩ vẫn không tên, không tên thì sẽ không tôi, không tôi thì ai khổ? Ai sinh, ai tử, ai sợ chết, ai khổ đau?

Từ những ngàn năm trước, cho mãi đến ngàn sau, vạn loài chúng sinh vẫn còn đó, có mất bao giờ. Gọi là không sinh. Vẫn còn nguyên gọi là

không tử. Chỉ có cái Tôi ảo tưởng được gắn trên mỗi thân thể rồi sợ sinh, sợ tử, cố nắm giữ với những điều không thể nắm giữ trước vô thường, nên mới khổ đau. Vì lá không biết mình là cây, nên sợ hãi, lo âu, qua mỗi lần lá rụng. Cá không biết mình là biển nên mới sợ tử, sợ sinh. Người không biết mình là Tâm nên hãi hùng trong sinh tử.

Có thành gì đâu, có được gì đâu! Chỉ thay đổi cái nhìn, thay đổi cách ứng xử, quên đi cái Tôi ảo tưởng yếu đuối này, thì có lời nào mà không từ bi, có cử chỉ nào mà không yêu thương, từ ái.

Bao đời rồi, Thầy vẫn tưởng rằng Thầy là cái Tên được đặt trên cái xác không tên này. Đi góp nhặt những lời dạy của những bậc Hiền nhân làm tri kiến hiểu biết, rồi cho là hiểu biết của mình, thầm tự phong cho mình cái chức làm Thầy, để dạy các con trên những điều góp nhặt. Nay hỏ thẹn nhận ra Thầy không phải là cái xác sinh diệt này, Thầy không phải là cái tên kia. Từ kiến thức góp nhặt của Thánh hiền, kể cả thân xác này, và cái tên cũng không phải của Thầy, xưa nay thường khổ đau, hờn giận trên những điều mà Thầy làm nhận là mình. Cái Tôi thật đáng thương.

Hôm nay Thầy biết chắc là Thầy không phải là người, không tên, không tuổi, không có sinh ra và không tử, trong ấy không có Thầy, trò, mà có đầy đủ vạn loài chúng sinh, không có cái biết riêng của

Thầy, chỉ biết thôi mà chẳng của riêng ai, trong đó tìm lại bóng Thầy không có.

Nên biết vạn loài chúng sinh không có tướng riêng nên gọi là vô tướng, không có Tâm riêng nên gọi là vô Tâm. Các con nhớ như vậy.

Thôi cũng đã khuya rồi, vài dòng lưu lại cho các con cung kính muôn loài, cung kính những bậc Thầy.

...

Sáng nay vừa thức giấc, chúng con lắng lòng trong tĩnh lặng, đọc lại những dòng Thầy lưu lại cho chúng con như đọc lại đời mình. Như vừa tỉnh cơn mê, chúng con xin cúi đầu cung kính tri ân một pháp giới trang nghiêm tự thưở nào.

CHỈ LÀ TÂM

Như người có căn nhà, là nơi trở về bình yên sau những giờ làm việc, đêm về an trú nghỉ ngơi. Người tin nhận được Tâm này, tùy duyên ứng dụng, ứng nhân xử thế, tùy thuộc muôn duyên, xong việc tâm vẫn rỗng không. Như gió thổi phướn động, gió dừng phướn lặng yên. Gió thổi không nhằm vào phướn, phướn bay không trách gió, vạn pháp tùy duyên không lỗi phải.

Tâm làm chủ sử dụng thân này, mọi việc sẽ an vui. Lời nào không đức hạnh! Ý nào không từ bi!

Phước huệ tự tròn đầy viên mãn, trí tuệ tự viên dung. Phước điền không cầu từ nơi khác, cũng chẳng đáng thiêng liêng nào ban cho ta cả.

Khi ta tin Tâm là nơi bến đỗ bình yên, thì mọi ứng xử của mình với đời, với người, luôn cúi xuống cung kính tri ân muôn duyên. Tri ân mọi phiền não, khổ đau, Tâm cũng chính là nơi phát sinh muôn ngàn công đức. Biết ơn vô minh cho con được bình yên, tỉnh giác.

Thiện ác đến với con đều là ơn tế độ.

Đó là cách ứng xử của bậc Hiền nhân, Thánh đức. Những đức hạnh, trí tuệ sẵn có nơi ta và quý Ngài không khác, chỉ khác là ta tin Thân vô tri sinh diệt này là mình, rồi tự nơi thân này, hình thành lên cái Tôi ảo tưởng được mất, để bảo vệ cho cái Tôi

nơi xác vô tri này. Rồi hận thù, đổ ky. Gieo bao đau thương, thống khổ cho đời.

Cũng từ cái Tôi bao đời này, lại đặt tên cho cái xác vô tri này hình thành lên cái gọi là linh hồn hay thần thức gì đó. Sinh tâm sợ hãi, lo âu, trên những si mê, lầm chấp, làm tổn thương đời, khổ đau nhân sinh. Cái Tôi ảo tưởng trong thân vô tri này tạo bao nghiệp chướng rồi đi cầu xin cứu khổ. Cầu lên, sợ xuống. Thật, nào có ai đâu!

Thật là ngớ ngẩn bao đời rồi. Không đáng thương sao. Quên mất phương hướng, chẳng rõ lối về. Linh hồn, thần thức từ đâu sinh cũng không biết. Sao gọi là linh, là thức? Như sóng chẳng biết mình từ đâu sinh. Đâu biết mình từ biển. Khi sóng có nhấp nhô kiểu gì, cũng chính là biển thôi. Cũng vậy, hương linh hay linh hồn gì đó cũng là Tâm thôi. Như lúc còn thơ dành nhau một mảnh trăng riêng cho sân nhà mình. Như ngàn ánh trăng nhấp nhô trên sóng nước, thật có trăng đâu? Khác gì mỗi thân đều tưởng có một tâm riêng để tu, để tập, để thành được cái gì đó, hết một đời ngớ ngẩn.

Thấy biết như vậy có ai đâu mà giác với mê. Có ai đâu mà tái với sinh, mà thành, mà được. Đến bao giờ mới ngược nhìn lên, thấy một vàng trắng duy nhất, không còn chấp những ánh trăng vụn vờ trên những cơn sóng nhấp nhô là mình.

Cổ nhân xưa có dạy: “Ta nay không một pháp cho người”. Chẳng có người nhận, chẳng có người cho.

*Xin cúi xuống lắng lòng nghe đêm xuống
Nghe đời mình trong hạt sương đêm.
Một câu hỏi ngàn đời không lời đáp
Hỏi vầng trăng, trăng ấy hỏi từ đâu?
Từ đâu? Chớ mở lời ...
Mở lời, không ai đáp!*

THẤY MÀ KHÔNG THẤY

*Có được Tâm rồi, có gì mà em ngại
Bước vào đời lặng lẽ chỉ thương thôi
Vì tâm ấy không thấy mình đâu cả
Thấy thôi em, có một điều rất lạ
Chẳng thấy gì, mà nơi nào cũng thấy
Thấy không từ đôi mắt thấy em ơi.
Thấy đau thương sâu hận trong đời
Em vẫn thấy bình yên và hạnh phúc
Một dòng sông thấy lúc trong, lúc đục
Cái thấy này ... chẳng đục, chẳng trong.
Nói với em nhớ để trong lòng
Cái thấy ấy không cùng em sinh tử
Cái Thấy ấy bình yên vô sự
Không thấy từ đôi mắt, thật bình yên.
Trong đôi mắt có em người đang thấy
Thấy đau thương, sâu khổ, nước mắt rơi
Thấy đau thương, hạnh phúc, hóa nụ cười.
Thấy tức giận, thấy đời sao tàn nhẫn
Có em thấy, thấy đời đầy sâu hận
Thấy không em, sâu hận hóa thiêng đường ...*

TRƯỞNG THÀNH

Trưởng thành à,

Con thật sự trưởng thành chưa con? Nay gần hết một đời rồi, con chưa biết chọn cho mình một cách ứng xử. Từ ái, khiêm cung, dùng lời ái ngữ, dịu dàng, hiền trí, khi đối diện với đời với người. Con không có khả năng nhận biết những cách ứng xử như vậy, được người yêu thương, kính trọng. Từ tâm con đã cảm nhận, biết tri ân cung kính. Nhưng con cứ mãi để cái Tôi thô lỗ, yếu đuối, tham lam, ích kỷ làm chủ đời mình. Khi đối nhân, xử thế, làm tổn thương người và tổn thương chính con.

Chưa nói đến khổ đau nơi người khi có duyên đối diện với con. Con thường tỏ ra khôn ngoan chỉ bảo, trách người, làm cho người tổn thương hơn. Mỗi đến hôm nay con còn chưa biết từ lâu con có kiểu sống này.

Thật đáng thương phải như vậy sao gọi là trưởng thành, phải không con! Con là đứa trẻ con sống lâu năm thôi, chứ không phải là người đã trưởng thành.

Thấy người khuyết điểm để mà thương, chứ không phải để mà trách.

Nỗi khổ của người nào khác gì ta đâu ...

GIÚP ĐỜI HAY ĐỜI GIÚP

Con có duyên được học những điều thiện lành, từ những bậc Hiền nhân chỉ dạy, con nhận ra những lời dạy của quý ngài thật hữu ích. Con đang có ý định giúp đỡ người, chia sẻ cho người cho đời về sự hiểu biết của con.

Dưới cái nhìn của con thấy đời cần được giúp đỡ. Tâm con đang tìm mọi cách để thực hiện tâm nguyện của mình khi con chưa trải nghiệm trong thăng trầm vinh nhục. Để có duyên được ứng dụng lời dạy của quý Ngài. Lúc này người được con giúp đỡ chia sẻ những kiến thức hiểu biết mà con vừa học được sẽ rất vui, cung kính cúi đầu tri ân con.

Con cảm nhận thế nào trước sự tri ân của người được giúp đỡ, đang cúi đầu tri ân, cung kính, hướng về con?

Đừng vội đón nhận thấy mình thánh thiện nha con. Vì những lời chia sẻ của con là tôn ý của quý Ngài. Nên hướng sự tôn kính ấy đến quý Ngài. Lúc này con cùng thăng trầm với đời, đời sẽ giúp đỡ con cảm nhận sâu sắc về sự đổi thay của vô thường, thịnh suy, được mất, đang chi phối vào chính con, trong tận cùng của khổ đau con nhớ lại lời dạy của quý Ngài mà tỉnh giác.

Đời giúp đỡ chính con, giúp cho con nhận lại đúng nghĩa một kiếp người. Hãy cúi xuống biết ơn đời, tâm con như dòng sông, như biển lớn.

Hạnh phúc thay, con cúi xuống cung kính, tri
ân chấp nhận cuộc đời, mong đời chỉ dạy cho con.

*Đời là giáo pháp
Pháp thuyết tự ngàn xưa
Pháp ấy không người thuyết
Cũng chẳng có ai nghe
Tự ngàn xưa vang vọng
Phút giây nào không nghe ...*

MỘT ĐOẠN THÔI

Chúng ta có đủ nhân duyên mới đi chung được một đoạn đường. Cũng là duyên lớn lắm, đề cùng nhau yêu thương, cảm thông, lắng nghe, kính trọng nhau, cùng sẻ chia và nhắc lại cho nhau những ân oán, hận thù trong chiều dài vô minh, sanh tử. Đã từng làm khổ nhau từ những vô minh này.

Nay tỉnh giác vui lòng chấp nhận đền trả cho nhau, người đã vì mình mà phải gánh chịu những tổn thương, tủi nhục. Từ cái Tôi ảo tưởng yếu đuối, tham lam, ích kỷ của mình làm đau khổ cho người, ôm nôi hận ấy từ nhiều kiếp, đến nay có duyên được gặp lại để trả lại cho mình, dù là ân hay oán cũng là của con, không một phản ứng nào tiếp tục làm tổn thương người nữa nha con, cũng quá đủ rồi.

Thôi! Cúi xuống tri ân người đã vì con mà phải gánh bao nỗi khổ từ tâm ích kỷ của con, làm cho người khổ quá lâu như vậy. Thương lắm con, hãy vui nhận đi con, cho người bớt khổ. Đến lúc này con mới nhận ra được sự đồng hành với nhau một đoạn đường, từ tình yêu, tình bạn hay vợ chồng cũng đều là ân, là đức. Chia sẻ lại cho nhau những ân oán, hận thù. Nên đời con mới nếm đủ những buồn vui thăng trầm là vậy.

Nay trong cuộc hành trình cuối cùng này, con hữu duyên được tỉnh giác, trong những bước chân

tĩnh lặng bình yên. Hoan hỷ đón nhận những kết quả từ những vô minh trong quá khứ, mà con đã gây nên.

Cúi xuống tri ân tất cả. Để những bước chân ngày mai không còn bóng dáng của khổ đau, ngã chấp. Những bước chân của bậc Hiền nhân buông xuống bao ân oán, hận thù.

Nay người hữu duyên đồng hành với con, đến trả lại cho con, không những là hạnh phúc và cả những cay đắng nữa. Tất cả là của con đã dành cho người, con chỉ vui nhận lại thôi con.

Con thường nói “tánh của tôi lúc nào cũng bảo vệ sự công bằng”, đây cũng là sự công bằng mà con đang bảo vệ đó thôi. Lúc này, trong con không còn những tâm ích kỷ, đố kỵ hận thù, con đã trả hết cho một đời lầm tưởng. Tất cả đều là một tình yêu thương khắp nhân sinh, trong đó chẳng có bóng mình, trang nghiêm, thanh tịnh ...

THÔI

*Hãy im lặng đi con, thôi không nói nữa
Vì những điều con muốn nói,
Đời đã nói từ lâu.
Hãy bình yên đi con, đừng suy nghĩ nữa
Nghĩ chuyện gì, đời nghĩ hết cho con.
Mọi toan tính, lo âu, thôi dừng lại
Lắng nghe đời toan tính tự ngàn xưa
Con hãy thử quên con, quên tất cả
Những vui buồn sầu khổ còn nguyên.
Dù có con hay không đời vẫn thế
Sao không là như thế để an vui ?
Như thế à, thế à, là như thế ...
Tự ngàn xưa như thế đã lâu rồi.
Nay biết vậy luận bàn gì thêm nữa
Thật bình yên chẳng thấy bóng ta người.*

HỌC ĐỂ BIẾT MÌNH

Học để biết rõ về mình rằng, còn bao điều ta chưa biết, mới đúng nghĩa là người có học, mà cúi xuống khiêm cung mới là người hiểu biết. Nhận biết được như vậy, nên ta luôn thận trọng từ tốn, lắng lòng trước khi mở lời. Thường đặt cảm xúc của mình trên thái độ ứng xử của người, để cảm thông, thấu hiểu được buồn vui của người, mà chọn lời ứng xử. Biết cúi xuống nhận lỗi về mình, khi người phần nộ để người vui. Bậc trí thường thấy lỗi người để mà thương, chứ không phải thấy lỗi người để mà trách.

Thương khi thấy người đối diện đang bị ngọn lửa sân hận chi phối, đốt cháy tâm người khổ đau như vậy. Để người vui, chẳng luận đúng, sai, chỉ cúi xuống mới thật là từ bi, là người hiểu biết.

Biết là biết như vậy, đó là cách ứng xử của từ Tâm, luôn thương yêu từ bi khi đối nhân xử thế, ái ngữ dịu dàng. Năng lượng thương yêu tỏa ra từ người có tâm lực, tâm đức, không lúc nào mà không từ bi.

Chúng ta thường chia sẻ với người là chúng ta sống hết lòng vì mọi người, hiền lành, đạo đức, bố thí tiền của và công sức đến với người, mong cho người bớt khổ. Mà khi đối diện với những việc đúng sai, không bố thí nổi cái đúng cho người để người vui, thật là khiêm khuyết.

Vì cái Tôi yếu đuối của chúng ta còn, nên Tâm chúng ta thường có sân si khi gặp duyên trái ý, đó cũng gọi là ác nghiệp, từ cái tôi này phát tâm đi làm những việc thiện lành thường sinh chương ngại là vậy.

Người xưa có dạy, khi chưa rõ được tâm này thực hành mọi thiện pháp đều là chương ngại. Vì không từ bi được với mình, thì làm gì có được lòng từ với nhân sinh. Hiểu được mình là hiểu khắp nhân sinh là vậy.

LÝ TƯỜNG

*Đi tìm mãi, đi tìm người lý tưởng
Dừng lại đi em, chỉ ảo tưởng mà thôi
Nhìn lại em
Em đâu phải là người lý tưởng
Sao lại tìm người lý tưởng để riêng em.
Em đâu biết
Em là người mơ tưởng
Buông mơ tưởng
Em thành người lý tưởng
Rất tuyệt vời, lý tưởng chính là em ...*

VẬY MÀ CỨ TƯƠNG

Nếu là biển, có bao giờ bận lòng hay nhận xét phân tích gì những cơn sóng. Dù là trên mặt biển ấy, có những cơn sóng nhấp nhô, sóng bạc đầu, cho đến những cơn sóng thần, biển vẫn vô tư không ngăn ngại, dù có những cơn mưa bão, biển vẫn yên bình, biển vẫn biết rằng sóng chính là biển thôi.

Sóng cũng là tướng sinh diệt muôn đời của biển. Sóng từ biển sinh ra rồi lại về với biển. Sóng nhận ra quê hương mình là biển, sóng cũng không vui khi sinh ra thành sóng, không buồn khi sóng tan về với biển. Biển ngàn đời nâng niu ngàn con sóng, vì sóng là duyên dáng của biển.

Một tác phẩm nghệ thuật từ muôn thuở chẳng rời nhau.

Cũng vậy, chúng sinh vạn vật và muôn loài cũng từ nơi Tâm ấy sinh ra, luôn sinh, luôn diệt trên một thể chưa từng sinh diệt.

Tâm ta là biển của vạn loài chúng sinh, vạn loài có khác gì những cơn sóng. Tâm có bận lòng gì sự sanh diệt của vạn loài. Vạn loài từ tâm sinh ra cũng diệt về tâm ấy. Có tên tuổi gì?

Đã không tên tuổi thì linh hồn của ai? Thần thức của ai? Một thân người đâu phải chỉ một tên, vậy tên nào mới thực là mình? Đã không tên tuổi gì, cầu gì, sinh đi đâu? Như sóng không tên, sóng

tan liền về với biển. Người diệt liền về với tâm, thể thôi.

Tướng của biển nào có giống sóng. Rời biển làm gì có sóng. Tướng của vạn loài nào có giống Tâm. Là Tâm không thể có vạn loài chúng sinh được. Thấy đúng như vậy.

Khi vừa rời khỏi lòng mẹ đâu có tên gì. Đã từ thể không tên *đến*, về sao lại có tên?

Từ những tướng mạo sai biệt ấy, hình thành lên cái Tôi ảo tưởng, đặt tên sai biệt trên mỗi vật thể, mỗi thân thể. Rồi tướng ra trong mỗi thân có cái linh hồn hay thần thức gì đó, rồi sinh ra muôn ngàn pháp môn cho cái Tôi này để thỏa mãn sự cầu mong, muốn được. Được thì sinh lên, không được thì sinh xuống. Đã là biển có chỗ nào cao, chỗ nào thấp! Sóng tan liền về biển, chứ có sinh cao thấp gì?

Vạn pháp từ Tâm sinh, Tâm là sự bình đẳng, không tướng mạo lấy gì phân định mà có cõi cao, cõi thấp. Chúng ta đã quên Tâm mình từ thuở nào rồi, không biết tự bao giờ chẳng nhớ quê hương.

Nay được những bậc Hiền nhân, Thánh đức đồng hành với chúng ta, mở bày phương tiện nhắc nhở chúng ta nhớ lại quê hương nơi chân thường tĩnh lặng, bình yên chẳng có ta người. Quên cái Tôi nhỏ bé này, quên cái Tâm riêng trên mỗi thân thể này. Điều do cái Tôi tưởng ra thôi.

Đến đây nhớ lại Thân không phải là mình, Tôi cũng không phải là mình. Tâm cũng không phải của riêng mình. Trả hết về những gì của cái Tôi ảo tưởng dựng nên cho chiếc thân vô tri này.

Còn lại cái gì không trả được, không buông được thì chính là Biền, là Tâm, là Quê hương nơi chân thường, tĩnh lặng, bình yên, thanh tịnh.

Có tôi thì có tu, có vọng tưởng, có phiền não khổ đau để cho cái Tôi này tu, để thành, để được. Cái tôi này là gốc mọi khổ đau sinh diệt. Quên đi cái Tôi này thì mọi khổ đau ràng buộc cố chấp không còn làm chủ thân này nữa. Không tôi thì vọng tưởng, phiền não khổ đau đâu còn chỗ để sinh ra.

Vắng vẻ, thanh tịnh.

Chỉ thay đổi cái nhìn cuộc đời rõ ràng như thật. Để cho Tâm làm chủ thân này rồi thì lời nào không ái ngữ dịu dàng. Cử chỉ nào mà không từ bi, đức hạnh. Phải không con ...

Huynh đệ chúng tôi, mỗi người cung kính chấp tay tác lễ tri ân:

- Cung kính trên Thầy đã từ bi chỉ dạy, chúng con xin cúi đầu tri ân. Con xin ghi lại lời dạy này cho huynh đệ chúng con hôm nay vắng mặt có duyên được học tôn ý của Người.

Bóng thầy vừa khuất bên hiên, bước chân nhẹ nhàng về nơi phương trượng.

Mỗi huynh đệ chúng con chấp tay hướng về
bóng Thầy trong ba chữ **NGHĨA ÂN SƯ**.

ĐI QUA

*Nhìn áng mây bay qua
Cánh chim trời cũng thế
Thu đang về cũng vậy
Dù đang về,
Rồi cũng sẽ đi qua.
Ta hỏi đời,
Hỏi những loài hoa
Có ai đến
Chưa từng qua như thế?
Hoa buồn đáp
Em đang tàn từng phút
Biết là thế sao mãi hoài trôi buộc
Chân lý cuộc đời
Thôi lặng lẽ cho qua ...*

KHỔ VÌ LÀM THÔI

Ta thường có thói quen làm điều gì không tốt sợ người ta biết được thì mất hết danh dự. Ta quên rằng mình cũng là người đang biết rõ về mình. Sắp làm hay đang làm điều gì, đều biết rất rõ ràng như vậy. Trong khi mình cũng là người, sao không sợ chính mình?

Mà người này biết, chính người này là chúng nhân đưa ta ra trước ánh sáng của nhân quả, quả thiện, ác, chúng nhân này, ta lại bỏ quên chính mình, xem thường mình, che giấu chính mình nên mới thăng trầm, khổ đau, như vậy.

Từ những việc làm của ta, chính ta là người biết rõ, ta không thể giấu ta được. Lại đi giấu người không biết. Thật là ngớ ngẩn.

Chính vì vậy mà xưa nay ta tha hồ tạo nên bao nỗi khổ đau cho đời, cho người. Mãi nghĩ rằng ta che giấu được người đang biết này. Nên ta không thoát được lưới nhân quả, trầm luân là vậy.

Biết được như vậy rồi từ nay ta không còn sợ thiên hạ thị phi nữa, vì thiên hạ không biết gì về mình cả. Mà thị phi của thiên hạ có được là ở ngay nơi mình mà ra. Xưa nay ta dành quá nhiều thời gian cho sự nhận xét đánh giá về người khác, và cũng là lúc ta đang lập ác nhân nơi ác quả của người là vậy.

Biết được như vậy từ nay ta thận trọng, để ý quan tâm đến mình, mọi hành vi mọi tư duy thiện ác từ mọi cử chỉ tỉnh giác trước khi mở lời. Gọi là tỉnh giác từ nhân mà an vui nơi quả là vậy.

Như người tìm được hướng đi, như tìm được thuốc chữa lành được những nguyên nhân của khổ đau ràng buộc. Tâm được an yên thanh tịnh.

Nay mình an vui, người cũng được bình yên, hạnh phúc. Cũng chẳng tu hành gì, chỉ hết lầm từ nhân sẽ an vui nơi quả, nhận lại quê hương chẳng thấy bóng mình.

CHẲNG CÓ AI BAN

Khi không còn bóng dáng của cái Tôi ảo tưởng này. Từ trong tâm thể ứng xử với đời với người, lời nói như dòng suối mát, dịu dàng, hiền trí, sẽ làm vui lòng người, người nghe sinh tâm hoan hỷ, buông xuống mọi ưu tư, phiền não, khổ đau, tâm được an yên, cũng là ruộng phước điền, cũng là khẩu đức.

Không cầu xin, hay phải khổ luyện gì cả, chỉ buông xuống cái Tôi yếu đuối của mình.

Trả lại chủ quyền của thân này cho Tâm thể vận hành. Từ nay và mãi mãi về sau, mọi hành động, cử chỉ trước khi mở lời đều từ ái, đức hạnh, đây là cách ứng xử của bậc Hiền nhân. Mà từ lâu quý Ngài thường sử dụng với đời, với người, bằng những đức tính sẵn có nơi quý Ngài mà thành tựu được muôn hạnh.

Chúng ta đâu không có những đức tính này. Ngày nào còn có cái Tôi yếu đuối này, thì ngày đó cái Tôi ấy gieo bao phiền não, khổ đau. Đến khi thành quả khổ đau báo ứng, rồi sinh ra đủ mọi giáo lý, mọi phương pháp, để thỏa mãn cho cái Tôi cầu mong, muốn được. Rồi lại xin cho con có lòng từ bi, bác ái có được sự kiên nhẫn bao dung v.v...

Xin nào có được. Có ai trong chúng ta thiếu những đức tính hiền đức đó đâu. Đó là vốn có sẵn trong ta, bình đẳng, từ thánh nhân cho đến người

phàm phu đều bình đẳng. Thánh, Phàm, chỉ khác nhau cách ứng dụng mà thôi.

Thánh cũng không có để ban cho ta, mà phàm không do cầu mà được. Đọc kinh không phải để cầu xin gì, mà để học lại những kinh nghiệm của quý Ngài, để sử dụng vốn tự có bình đẳng từ nơi mình, mà thành tựu được muôn hạnh.

Quý Ngài đã ghi chép lại kinh nghiệm cho mỗi chúng ta ứng dụng để trở thành bậc Hiền nhân, Thánh đức. Bước chân của chúng ta đến đâu, cũng là bến đỗ bình yên của muôn loài, đồng hành với nhân sinh, đó cũng là cách báo ân. Chứ không phải để đêm nào cũng đọc cho quý Ngài nghe, đọc hết một đời mà vẫn khư khư ôm giữ cái Tôi ảo tưởng này để cầu để xin là vậy.

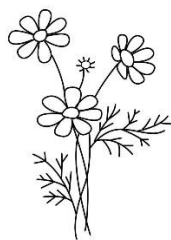
Thật ngớ ngẩn, chúng ta lại cô phụ ân đức Thánh hiền. Như người mãi đọc toa thuốc, rồi mua thuốc về mà không uống, chỉ khoe công năng tuyệt vời của thuốc. Rồi kết thúc mạng sống, khi thuốc còn trong tay thật đáng thương cho mỗi chúng ta.

Ở đời chúng ta tốn phí để đi học nghề, sau một thời gian ngắn là tốt nghiệp ra nghề, tạo ra được tài chính nuôi sống bản thân.

Còn quý Ngài mở lớp dạy miễn phí, bằng mọi phương pháp để nuôi lớn đức hạnh, phước điền, thành bậc Hiền nhân, Thánh đức, chúng sinh cũng

được an vui khi có duyên được gần gũi, mình cũng an vui hạnh phúc.

Ta chỉ nhớ lại Tâm thôi. Tin tâm này, thấy khắp cùng chỉ một Tâm thôi. Từ nhiều đời chẳng có bóng ta, không có đời nào là ta. Cả pháp giới thường trụ là Tâm thôi. Bình yên thanh tịnh.

NGHE CHÁNH PHÁP

Con chưa nghe được Chánh pháp, pháp ấy, đã từ những ngàn năm trước, mãi cho đến bây giờ, không phút giây nào mà không thuyết. Con chỉ nghe và hiểu theo ngôn ngữ của loài Người. Trên sự hiểu biết ấy, phân tích chọn lựa, chính đó cũng là nguyên nhân điên đảo, đưa con đến sự mê mờ. Cũng là duyên cho cái Tôi yếu đuối, ảo tưởng hình thành, sinh ra thiện ác, đúng sai, mãi trôi dài thành nhân, thành quả, khổ đau và hạnh phúc... luôn chi phối làm cho con lúc khóc, lúc cười.

Nỗi khổ trôi dài không biết từ đâu. Từ chỗ mê mờ này, cái Tôi yếu đuối được hình thành trong cái thân vô tri này sinh tâm sợ hãi, lo âu. Từ những nỗi sợ hãi ấy, lại tưởng ra có linh hồn hay thần thức gì đó của thân vô tri này, rồi sinh ra nhiều phương pháp tu tập. Mọi giáo lý, mọi pháp môn nhằm để thỏa mãn cái Tôi yếu đuối cầu mong, muốn được này. Cho những ngày tương lai ở phía trước, để được, để thành, để về một nơi lý tưởng nào đó ở ngày mai. Còn hiện tại chỉ biết tham cầu.

Chỉ tỉnh giác nhìn lại xem ai đang mong cầu, cũng không thấy, hằng sa ý niệm cũng không còn, linh hồn hay thần thức cũng vắng vẻ giải thoát. Một vầng trăng riêng chiếu chẳng có Ta, chẳng có người. Ở nơi tánh nghe bình yên, thanh tịnh. Nghe pháp như nghe mưa rơi, sóng vỗ vào bờ. Nghe

tiếng chim gọi bầy bên đồi xa vọng lại. Muôn thuở là như thế. Con nghe nơi tánh nghe bình yên, không phân tích gì trong tiếng mưa rơi. Nghe từng cơn sóng vỗ vào bờ, hòa cùng hương thơm của biển.

Những âm thanh ấy cũng vang lên như âm thanh ngôn ngữ loài người, chỉ nghe thôi rõ ràng như vậy. Chẳng đúng sai gì trên những âm thanh vang lên như muôn ngàn âm thanh của vũ trụ vạn loài. Như những cơn mưa, sấm chớp bão bùng, ta vẫn nghe vô tư không ngăn ngại. Lúc này con chỉ nghe thôi chẳng có ai nghe, chẳng có ta, người. Lúc này chính là lúc con nghe được Chánh pháp. Vì pháp như hải triều, luôn thuyết bởi muôn ngàn pháp âm của vũ trụ, vạn loài. Con mãi cứ nghe theo ngôn ngữ của loài người thì sao nghe được thật tánh của muôn pháp. Phải không con! Thầy cũng không phải là người, cũng chẳng là gì cả. Thầy là tiếng mưa rơi. Là mây trời tan hợp. Là biển cả mênh mông, là muôn ngàn cơn sóng.

Nghe được Pháp âm của vũ trụ vạn loài, là Chánh pháp tự ngàn xưa.

CHẲNG CÓ MÌNH

Con thường nghe câu *Tìm lại chính mình*. Rồi làm tưởng trong thân này có cái gọi là mình, để tìm lại. Thật chẳng có cái gì gọi là mình cả. Bản thân con đâu có cái gì gọi là mình đâu. Sao lại khuyên người tìm lại chính mình?

Hay là con chỉ nói theo thôi, để chúng tỏ với đời rằng con cũng tìm được chính mình. Dù có tìm được chính mình đi nữa, cũng chỉ là ảo tưởng thôi. Cái gọi là mình là cái Tôi đó con. Mà cái Tôi ảo tưởng cũng là gốc của mọi khổ đau, ràng buộc. Tìm lại làm gì, phải không con.

Hãy buông xuống mọi kiến thức hiểu biết, kể cả tên tuổi của con. Mọi chủ thuyết, mọi giáo lý hay bất cứ một phương pháp nào trong sự góp nhặt của con đều là hư ảo, cả cái biết là hư ảo cũng không phải là con.

Lúc tất cả là không, không có cái gọi là Tôi, cũng chẳng có Người, lúc này mọi âm thanh vang lên nghe rất rõ ràng như vậy. Gió thổi lá rụng, lá rụng không vì gió. Gió cũng không nhằm vào lá, thế thôi. Cũng chẳng có ai đâu? Có mình gì ở đây mà tìm lại chính mình! Mọi sự nói năng đi lại thường ngày của Thầy, tìm lại nào thấy có ai đâu! Tìm lại tên mình cũng không có, lấy gì để gọi là mình đây.

Vài dòng lưu lại cho con. Thầy cũng không biết là ai, đã có tự bao giờ ...

*Trăng trong, mây bạc, hỏi về đâu
Không Tâm lặng lẽ tự thuở nào
Sao mai hiển lộ không người thấy
Cho đến bây giờ, mãi ngàn sau.*

TẠI TRỜI HAY TẠI MÌNH?

Khi sinh ra một thân người, sự sống của thân ấy được gọi là một cuộc đời. Cuộc đời ấy trải qua những thăng trầm từ nhân xưa đã tạo tác, hiện tại hưởng quả một cách độc lập, lúc thăng, lúc trầm, đi đúng con đường phải đi trong đời này mà ta đã vẽ sẵn lộ trình ấy trong quá khứ. Đến bây giờ có những đoạn thành công, hạnh phúc. Có những đoạn chìm trong nước mắt, khổ đau, bất hạnh. Ta không biết khổ từ đâu rồi đổ thừa do số trời.

Mà Trời là những vị tròn đầy viên mãn trí tuệ, đức hạnh, trong mười hạnh lành mà được thành tựu. Quý Ngài thương đời không hết, phân chi cho đời những con số đáng cay như vậy. Khổ quá không biết từ đâu, lại đổ cho Trời.

Chúng ta trong khổ đau bất hạnh ấy, vẫn tin nhân quả, nhưng lại không chấp nhận khổ đau, trong khi lúc nào ta cũng nói về nhân quả. Đây là một điều khó hiểu.

Người thấu được lý nhân quả, là một phương pháp tuyệt vời, để định hướng cho đời mình từ vô minh đến giác ngộ. Từ những quả khổ đau mà tỉnh giác từ nhân, bình yên nơi quả.

Ta nắm chắc được luật pháp, sống đúng với luật pháp thì ta là người tự do, bình yên hạnh phúc. Cũng vậy, chúng ta cũng tin luật nhân quả như vậy, tôn trọng sự bình đẳng, không lập những ác nhân

làm đau khổ nhân sinh. Đời nào ta cũng không có ác nhân thì làm gì có ác quả khổ đau.

Đời nào cũng an vui chẳng cầu xin ở đâu ban phúc. Chính khổ đau hay hạnh phúc cũng từ nơi mình ban cho mình đấy thôi.

Cho đến một hôm chợt nhận ra, từ vô thủy đến nay trải qua bao lần sinh tử, gieo nhân, thọ quả, sinh đi, tử lại trong chiều dài sanh tử không biết làm sao mà nhớ hết.

Có một chứng nhân chưa từng sinh tử theo mỗi thân, vẫn bình yên vô ngại qua ngàn lần sinh tử. Như sóng nhận ra cội nguồn của sóng là biển rồi thì luân hồi nhân quả là việc của sóng, biển vẫn yên bình, là quê hương muôn thuở.

Muôn loài chúng sinh thường sinh thường diệt trên một thể tự tánh chưa từng sinh diệt.

Bình yên vắng vẻ thanh tịnh. Giáo pháp không phải là lời hay ý đẹp mà là sự hiển bày rõ ràng trong khổ đau, vinh nhục, máu và nước mắt đau thương đã đổ xuống trong chiều dài sanh tử trước sự đổi thay của vô thường, vô ngã. Thấy ra vạn pháp vô thường vô ngã tâm được an yên thanh tịnh.

Giáo pháp là sự trải nghiệm là vậy.

THỰC LÀ KHÔNG THẤY

Người thấy thì không nói. Khi người thực thấy được muôn pháp xưa nay là như thế, không còn luận bàn bình phẩm hay nhận xét gì trên các duyên. Vắng bóng mình rõ ràng như vậy, chẳng thấy đúng sai. Như nghe từng cơn gió thoảng. Từng hạt mưa rơi, không một niệm, như mưa rơi trên tầng tháp cổ rêu phong. Ngàn năm trôi giữa đất trời, như biển vẫn yên bình ôm ấp ngàn cơn sóng.

Cũng từ cái thấy nguyên sơ như vậy, thấy vào các duyên cuộc đời này, diễn trình trên mỗi thân phận kiếp người trong nhân sinh với muôn loài, được hiển bày rõ ràng chẳng luận thánh phàm, khi hiện thân trong muôn loài đều phải thăng trầm trên dòng sông nhân quả.

Từ nơi biển ấy quý Ngài theo duyên hiện vào từng cơn sóng cũng chấp nhận sự nghiệt ngã của sóng xô lúc thăng, lúc trầm, lúc tan, lúc hợp. Trong nghiệt ngã của sóng, quý Ngài biết sóng từ biển sinh ra, khoảnh khắc trào dâng cuối cùng vẫn bình yên tan về với biển.

Những cơn sân si thịnh nộ ngút trời, rồi cũng trở về nơi dòng sông tâm yên lặng. Những sân si, phiền não, khổ đau, muôn đời là những cơn sóng nhấp nhô, là tướng sinh diệt muôn đời trên dòng sông tâm thanh tịnh. Như biển ngàn đời mãi nâng niu ngàn cơn sóng. Sóng là duyên dáng của biển.

Phiền não là duyên dáng của tâm. Sóng tức là biển.
Phiền não tức là Tâm.

*Chân nhân không lộ tướng
Chân pháp không hiển bày
Hiển bày không tướng mạo
Hiển thánh thật không thánh
Hiển phạm thật không phạm
Người nương nơi phạm thánh
Chẳng thấy được Chân Nhân.*

AI KHỔ

Bao đời tội phước bởi từ Tôi
Cru mang như thế đã bao đời
Vui buồn sâu khổ trong nước mắt
Lẽ lay “cầu xin” mãi không thôi
Xin cầu muốn được không ngưng dứt.
Nay hỏi là ai, mãi mong cầu?
Nay ngồi tìm lại, ai đang khổ
Người khổ là ai, hỏi, khổ ai?
Nói năng giao tiếp hỏi
Là ai nói?
Cái xác vô tri có biết gì
Cái gọi là “Tôi” tìm không thấy
Sao dám nói rằng việc của Tôi.
Luận đúng, luận sai, luận mê, luận giác
Hỏi người đang luận chẳng biết ai?
Cái xác vô tri. Tên không thể nói
Cái gì đang nói, hỏi tên chi?
Ngó ngẩn bao đời hoài như thế
Cha mẹ đặt tên, trăng vàng ai đặt?
Thật ánh trăng vàng
Vốn dĩ vẫn không tên ...

VỚT TRẮNG

Con đọc câu chuyện Người mù sờ voi sao giống con thật.

- Thừa Thầy, nhiều khi con thấy mình như người mù sờ voi. Chạm thấy cái gì là xác nhận, nói cái đó là đúng, là chân lý. Nói không ai tin thì phiền não, dùng mọi lý luận để bảo vệ cái đúng của mình.

Đến khi con được chư Thánh đức chỉ dạy có thêm một ít kiến thức hiểu biết thấy mình như đã ngộ ra, hiểu được thế nào là Tâm, là Tánh, học thêm được những pháp lành, thì nghĩ mình viên mãn trí tuệ đức hạnh, biết được lối đi, chỗ công phu nay đã rõ. Từ đó sinh tâm cao ngạo. Thường đặt những câu hỏi, đặt vấn đề để kiểm tra sự thấy biết của người, nếu người trạch rõ thì con nghĩ là chưa chắc, người nói không hợp ý con thì con xét người này còn mê, người kia cố chấp. Con dành mọi thời gian đi chinh sửa người, người không hoan hỷ thì cho là hạ đẳng.

Một kho kiến thức về đạo lý trong con như vậy, nhưng đến khi gặp duyên nghịch ý vẫn phiền não khổ đau.

Cung kính trên Thầy, thật nơi con ôm đầy kiến thức giáo pháp, vẫn chìm trong phiền

não khổ đau, không rõ lối về kính mong Thầy từ bi chỉ dạy.

Thầy cười bình yên, Thầy chỉ dạy:

- Con biết không? Giáo pháp là hành trang cho con trải nghiệm thấy ra vạn pháp duyên sinh, vô thường, vô ngã. Để quên đi cái Tôi ảo tưởng của mình mà cúi đầu cung kính chúng sinh tri ân muôn pháp chẳng có ta người.
- Hãy để yên cho vạn pháp vận hành, hãy buông đi mọi tri kiến, hiểu biết góp nhặt của con, mà cúi xuống cung kính lắng nghe muôn duyên thuận nghịch vô thường chỉ dạy cho con, quên đi cái Tôi yếu đuối này mà tỉnh giác nhận lại quê hương nơi chân thường tỉnh lặng bình yên thanh tịnh.
- Học giáo pháp để đủ nghị lực mạnh mẽ cúi xuống lắng nghe đời chỉ dạy chứ không phải để dạy đời con à.
- Tánh thường chơn diệu giác trong con và chư Thánh đức là một thể, tự đã tròn đầy, viên mãn, trí tuệ, đức hạnh. Quên đi cái ngã nhỏ bé này quê hương hiển bày rõ ràng, nào có ngộ mê...

*Đang giác ngộ lại muốn mình giác ngộ
Ngộ được gì, Ngộ ấy chỉ là mê
Lại cầu mong trần trở mỗi đêm về
Mong để ngộ, sợ mê muôn đời khổ*

*Chỉ quên Tôi, hỏi ai là người khổ?
Vót trắng hoài vót mãi bến sông quê...”*

BIẾT ĐỂ QUÊN

*Xưa chưa biết, con hiền ngoan đức hạnh
Nay biết rồi sao nông nổi vậy con
Thật là biết, con khiêm cung từ ái
Cung kính người, con kính cả nhân sinh
Con cúi xuống lắng nghe đời chỉ dạy
Đời là thầy, con có biết không con
Biết một chút sao trở thành như thế
Biết để trở thành đâu thật biết đâu con.
Biết để phân chia bình phẩm vuôn tròn
Để lấy bỏ, để thấy mình cao cả
Biết thôi con với bao điều rất lạ
Biết để quên biết ấy thật yên bình ...*

VUI NHẬN ĐI CON

Dù việc đó đến với con, là vinh hay nhục, con đón nhận một cách bình yên, con không có quyền chọn lựa, từ chối hay chấp nhận. *Vinh* con cũng học, mà *Nhục* con cũng phải trải qua cảm nhận hương vị của đời người.

Vinh là hương vị của thanh cao, nhục là hương vị của tội tề, con phải trải qua sự cảm thọ này của cuộc đời. Vinh thì đời ca ngợi, nhục thì đời khinh miệt. Cũng như *chân phải* là vinh, *chân trái* là nhục, hai chân đều nhau về khoảng cách. Nâng trọng lượng cơ thể cũng như nhau.

Con biết không?

Đời chọn vinh, rất sợ nhục. Nên đời sống trong lo âu sợ hãi, thích cái vinh, mà khinh cái nhục. Ta đâu biết vinh và nhục là phần quà mà ta phải đón nhận, đó là sự bình đẳng của cuộc đời này. Để cảm nhận sâu sắc những gì trước đây ta đã từng gieo hạt giống ấy vào đời, đến lúc tỉnh giấc ta phải hoan hỷ đón nhận. Không ai ngoài ta cả.

Thầy rất vui, khi thấy tâm con bình yên đi vào đời này để trải nghiệm vinh và nhục một cách thật yên bình. Vì trước đây tâm con cũng thường trọng vinh, khinh nhục, người cũng đã khổ vì con qua tâm thái này. Hãy bình yên đi qua mưa bão đời người. Mà cũng là những hạt giống khổ đau vinh nhục mà con đã gieo cho đời trước đây. Hãy hoan

hỷ nhận lại đề đời được vui, con cũng vui cho sự
ngớ ngẩn của đời mình.

Có ai đang vui với vinh

Có ai đang buồn với nhục

Tìm lại nào có ai đâu?

Tìm lại chính con còn không có.

Thầy cũng là bóng, con cũng là bóng, nhận ra rồi
ngại gì những chiếc bóng nhục, vinh.

Uống trà đi con, mặc cho ngoài kia mưa bão ...

Thật bình yên qua chiếc bóng kiếp người.

TÂM SỰ CÙNG HUYNH

Thưa Sư huynh, trong lòng Đệ đầy phiền não, khổ đau, mấy năm rồi, nay có duyên được thưa chuyện cùng huynh, kính mong huynh từ bi mở lời chia sẻ.

- Theo lời Thầy chỉ dạy: Người tu là phải gương mẫu cho mọi người noi theo để tu học, sao đệ thấy huynh Thuận Nhân về trong chúng tu mà còn trốn ra ngoài uống rượu, ăn mặn phá giới, mọi người trong chúng ai cũng khinh miệt, đệ cũng khinh luôn không thèm nhìn mặt. Mà sao huynh đó mỗi khi gặp đệ Tâm vẫn bình yên, cung kính chào hỏi đệ nữa chứ, đệ thấy cũng lạ, con người gì mà không biết đúng, biết sai vậy đó thưa huynh.

Sư huynh nhìn tôi cười bình yên nhẹ nhàng nói:

- Huynh đã âm thầm cung kính tri ân huynh Thuận Nhân lâu nay không dám bắt kính với người.

Nghe sư huynh chia sẻ đến đây, tôi lặng người trong muôn ngàn câu hỏi. Sư huynh nói tiếp:

- Đệ biết không, huynh Thuận Nhân là một gương sáng tuyệt vời trong chúng. Ngài đang lặng lẽ bình yên hoan hỷ chấp nhận mọi sự khinh miệt của người. Để đại chúng rõ được nhân xưa mà huynh ấy đã từng khinh miệt

làm tổn thương người. Đệ biết không, Thánh-Phàm không thoát được lưới nhân quả đâu.

- Thánh, quý Ngài an vui nhận quả nên Tâm ngài bình yên đến vậy. Còn phàm phu thì khổ đau mà nhận quả. Còn đệ bây giờ đang lập nhân giống như Ngài ấy trong quá khứ mới thật là tội tệ. Không cung kính tri ân Ngài, mà đem tâm phỉ báng thật là đáng thương cho đệ.
- Gương sáng cũng là gương, gương tối cũng là gương, mà sao không thấy, làm sao thấy được chiếc gương vô tướng kia. Gương ấy chẳng có đài. Ác nhân gieo mà không sợ, một khi quả đến thì lại sợ khổ đau.
- Đúng là xưa nay đệ trong pháp hội tu học chỉ học cái tốt, cái đạo đức, mà bài xích cái xấu, nên khi đối diện với cái xấu, thì khởi Tâm chê bai chỉ trích mất hết đạo hạnh của mình, thật là đáng trách. Một chút từ tâm cũng không có.

Học hạnh bậc Thánh

Mà hành phàm phu

Khoe mình người tu

Phàm phu không biết.

Nghe lời chia sẻ của Sư huynh, đệ Xin cúi đầu cung kính tri ân Thầy, tri ân huynh.

Đúng là trong tâm bậc Hiền nhân, chẳng phàm,
chẳng thánh. Nay đệ chọn Thánh lại hóa phàm phu
Xin cung kính!

QUÊN ĐI

Chân Lý là sự trả về cho nguyên sơ của Đất trời, không một ý niệm chỉnh sửa gì nơi bão tố, nắng mưa, đã từ muôn thuở. Hãy để yên cho dòng sông tự chảy, dòng sông ấy không có ý chọn lựa, từ chối hay chấp nhận bất cứ vật gì trôi vào dòng sông này, chỉ bình yên nâng các vật ấy trôi qua như bao đời, là việc của dòng sông.

Có lúc sông phải oằn mình trong mưa bão, quá sức, phải tràn bờ. Có lúc sông yên bình đón ánh trăng vàng nơi bến vắng, rừng xưa, trải dài hoang sơ khi hoàng hôn buông xuống. Sông chẳng nhớ mình đã bao lần trải qua như thế, không buồn khi những lúc bão giông, không hạnh phúc khi cùng trăng vàng lặng lẽ, sông cũng chẳng nhớ mình. Vắng vẻ, bình yên.

Như đời con đã trải bao thăng trầm. Buồn vui khổ đau và hạnh phúc, lúc giận, lúc hờn, làm sao con nhớ hết. Đời con có khác nào câu chuyện của dòng sông, sông chẳng nhớ mình, sông muôn thuở bình yên. Đời con và dòng sông không khác, chỉ khác là con chưa quên được cái Tôi yếu đuối ảo tưởng của mình trong hiện tại, chấp cái Tôi ấy là của con, là thật. Con đang phải đối diện với khổ đau vinh nhục mà con cần phải giải quyết để chứng minh việc tốt, xấu. Không có cái Tôi hiện hữu này thì tốt xấu đến với ai?

Thân này thì vô tri không tên tuổi. Chân tâm thì vô sự. Cái gì xuất hiện ra đây để khổ, để vui?

Có phải là cái Tôi đó không? Tìm tôi cũng không thấy, hỏi ai khổ? Ai vui?

Cả một đời ngó ngẩn ...

LÀ AI ...?

*“Mày có biết Tao là ai không?”
Bao năm rồi vẫn hỏi
Gần hết một đời chẳng biết là AI?
Rất tức giận
Mới hỏi đời như thế ...
Vỗ ngực hỏi đời
Mày có biết Tao
Là AI ?
Có ai biết, là AI?
Là ai, xin đáp hộ
Tức giận hỏi hoài ...
Mày có biết là AI?
Hả... Là AI?
Chính Tao còn không biết
Ngàn năm rồi có AI biết ...
Là AI?
Có người biết
Bao đời rồi không nói ...
Đời hỏi người
Người cũng đáp
Là AI?*

Mục Lục

<i>Lời tựa</i>	05
Không còn hiểu biết	07
Nhớ lại	09
Pháp tối thượng	10
Bước độc hành	12
Con đường	14
Cái Sừng dễ thương	15
Được mất	17
Vài dòng của thầy tôi	18
Thế à	20
Hợp đồng bảo hiểm	21
Diễn thôi mà	22
Hợp tan	24
Biết và chưa biết	25
Không nguyện vãng sanh	26
Mãi chưa xong	27
Cúi xuống	28
Từ thiện	29
Kho báu	31
Dâu bể	32
Phải thương thôi	33
Một cõi đi về	35
Đời nào của ta	37
Thôi đừng xét nữa	39
Nào có gì	41
Chỉ thế thôi	42

Hãy chọn cho mình	43
Cầu xin ở đâu	44
Thầy là hạt mưa	46
Tin đi con	48
Căn nhà vắng	50
Trang báo cuộc đời	51
Vốn dĩ vẫn không tên	54
Khỏ từ đâu	55
Bong bóng mẹ cho	57
Người xa lạ	59
Nội lực	60
Khỏ mà không đau	62
Hoang vu	64
Lầm chiếc áo	65
Dừng lại	66
Chẳng có ai	67
Trí tuệ	69
Hỏi hã	70
Đã quên từ thuở	72
Hạt giống không duyên	74
Về nhà em	76
Thấy người chẳng thấy ta	77
Nhớ gì	79
Chọn lựa	81
Đáng tiếc	82
Tôi và tâm	84
Nhục vinh	86
Định hướng cho con	87

Khô vì	89
Lời thầy	90
Viên giác	92
Không giác ngộ	94
Biên	96
Người lớn	97
Trước khi	99
Khỏ từ đâu	100
Lối về rừng xưa	102
Diễn thôi	103
Hiếu mà thương	105
Đóng cửa	107
Chẳng thấy mình	108
Ghét ai lừa	110
Tốt nghiệp trường đời	112
Thức giấc	114
Bên xưa	116
Tài sản của mẹ	117
Lời thầy tôi	118
Chứng minh	120
Phóng sinh	122
Bồ đung	124
Kiếp nào	125
Biết chẳng riêng ai	127
Con cứ tưởng	128
Như những hạt mưa	130
Khách không mời	131
Khác gì nhau	134

Thấy hết khổ	136
Nghe và đọc	137
Là sao	139
Dòng đời dòng sông	140
Nợ	142
Chỉ thế thôi	144
Bên nồi bánh chưng	146
Chỉ biết mình	148
Học hay khổ	150
Vương vấn	151
Ngoài những cơn mưa	152
Xin nào có được	153
Nhớ về nghìn trùng	154
Cung kính mình	156
Học cùng thầy	158
Tiếng hét không người	159
Là những áng mây	162
Tu là để mất	163
Thật là như vậy	164
Chỉ là tâm	168
Thấy mà không thấy	171
Trưởng thành	172
Giúp đời hay đời giúp	173
Một đoạn thôi	175
Thôi	177
Học để biết mình	178
Lý tưởng	180
Vậy mà cứ tưởng	181

Đi qua	185
Khô vì làm thôi	186
Chẳng có ai ban	188
Nghe chánh pháp	191
Chẳng có mình	193
Tại trời hay tại mình	195
Thực là không thấy	197
Ai khổ	199
Vớt trắng	200
Biết để quên	203
Vui nhận đi con	204
Tâm sự cùng huynh	206
Quên đi	209
Là ai	211

HỘI LUẬT GIA VIỆT NAM
NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

Địa chỉ: 65 Tràng Thi - Quận Hoàn Kiếm - Hà Nội

Email: nhaxuatbanhongduc65@gmail.com

Điện thoại: 024.3 9260024 - 024.3 9392711

NÓI VỚI CHÍNH MÌNH – Tập 2

Tác giả: **PHẠM CHÂN NHƯ**
(Cư sĩ Chánh Hiền)

Chịu trách nhiệm xuất bản

Giám đốc

BÙI VIỆT BẮC

Chịu trách nhiệm nội dung

Tổng biên tập

LÝ BÁ TOÀN

Biên tập

LƯU XUÂN LÝ

Thiết kế bìa: **CHƠN DIỆU TÂM**

Sửa bản in: **CHÁNH KHẢI PHƯƠNG**

ĐỐI TÁC LIÊN KẾT: PHẠM CHÂN NHƯ

ĐỊA CHỈ: 50A/20 Cầu Hang, Hóa An, Tp. Biên Hòa, Đồng Nai

In 2000 cuốn, khổ 14 x 20,5 cm, Tại Xí nghiệp in Nguyễn Minh Hoàng, 510 Trường Chinh, phường 13, quận Tân Bình, Tp.HCM.

Số XNĐKXB: 4232-2024/CXBIPH/6-181/HĐ

Số QĐXB của NXB: 542/QĐ-NXBHĐ, cấp ngày 18 tháng 11 năm 2024.

Mã số Quốc Tế: ISBN: 978-604-321-666-0

In xong và nộp lưu chiểu năm: 2024.

